

ZALAI KÖNYVTÁRI LEVELEZŐ

2008/1

**ZALAI
KÖNYVTÁRI
LEVELEZŐ**

2008/1

Zalaegerszeg, 2008.

„A könyvtárra adott pénz mindig megtérül”

Czine Mihály

Zalai Könyvtári Levelező

A Zala megyei könyvtárak tájékoztatója

Szerkesztők:

Kiss Gábor

Sebestyénné Horváth Margit

A cikkek szerzői:

Bagladi Mónika könyvtáros, Lenti Városi Könyvtár; **Baksa Melinda** könyvtáros, Lenti Városi Könyvtár; **Bánfi Szilvia** osztályvezető, OSZK Budapest; **Baranyai György** ny. könyvtáros, DFMK Zalaegerszeg; **Bonnyai Ágnes**, könyvtáros, FGYVK Keszthely; **Baksa Melinda** könyvtáros, Lenti Városi Könyvtár; **Devecz Lászlóné** olvasószolgálat vezető, DFMK Zalaegerszeg; **dr. Dippold Péter** tudományos igazgató, OSZK Budapest; **Fejesné Szabó Piroska** gyermekkönyvtáros, DFMK Zalaegerszeg; **Gál Erzsébet** könyvtáros, HIVK Nagykanizsa; **dr. Gyenes Imre** könyvtáros, DFMK Zalaegerszeg; **Horváth Anikó** gyermekkönyvtáros, JAVK Zalaegerszeg; **Horváth Gabriella** könyvtáros, Lenti Városi Könyvtár; **Horváthné Nagy Elvira** könyvtárvezető, Móra Ferenc ÁIVK Zalakaros; **Jagasicsné Bogatin Mária** gyermekkönyvtáros, JAVK Zalaegerszeg; **Kalmárné Amberg Xénia** könyvtáros, FGYVK Keszthely; **Kovács Mónika** könyvtáros, „Salla” MKK Zalalövő; **Molnárné Pfeiffer Edit** könyvtárvezető, FMKK Letenye; **Németh Józsefné** igazgató, Lenti Városi Könyvtár; **Nitsch Erzsébet** megb. igazgató, JAVK Zalaegerszeg; **Oláh Rozália** gyermekkönyvtár vezető, DFMK Zalaegerszeg; **Öcsi Erzsébet** könyvtáros tanár, Csukás I. Nevelési és Oktatási Gyermekközpont, Tescánd; **Pál Éva** könyvtáros, JAVK Zalaegerszeg; **Pappné Beke Judit** igazgató, FGYVK Keszthely; **Sebestyénné Horváth Margit** könyvtáros, DFMK Zalaegerszeg; **Stéber Ferencné Csögi Ágnes** könyvtáros, Városi Könyvtár Lenti; **Szafner Krisztina** polgármester helyettes, Pethőhenye; **Szép Zita** könyvtáros, Lenti Városi Könyvtár; **Tóth Rita** gyermekkönyvtáros, FGYVK Keszthely; **Temleitner Krisztina** könyvtáros, FGYVK Keszthely; **dr. Zágorec-Csuka Judit** könyvtáros, Lendva.

Köszönjük mindazoknak a kollégáknak a közreműködését, akik cikkeket és híryanagot küldtek a szerkesztőségbe.

Kiadja a Deák Ferenc Megyei Könyvtár

Felelős kiadó: Kiss Gábor

Készült a *DFMK sokszorosító üzemében*

250 példányban

HU ISSN 0866-1979

BÚCSÚ HORVÁTH ANTAL OROKLÁNI KÖNYVTÁROSTÓL

✠Horváth Antal

Tudod, vannak emberek akiknek a halálával cseppet sem veszít a világ - tisztelettel szólva. De neked megérezni a hiányodat ezen a kis településen, Oroklánban, amelynek közel 40 évig voltál a könyvtárosa.

Együtt haltál meg a könyvtáráddal, mert nem sokkal halálod előtt szüntettük meg az 1200 kötetes gyűjteményt az épület tervezett eladása miatt. De ne búsulj, mert a könyveidet a zalatárnoki olvasók * forgathatják majd.

Súlyos beteg voltál az utóbbi években, ennek ellenére még a betegágyadból is felkeltél, ha valamelyik olvasnivágyónak könyvre volt szüksége. Minket minden alkalommal kedvesen fogadtál, örültél az új könyveknek, amelyeknek első olvasója voltál családdal együtt. Betegséged súlyosbodásával kedves feleséged Pannika fogadta az olvasókat és persze minket is. Állapotod aggasztott minket, azt reméltük mindannyian, hogy élni akarásoddal elkergeted magadról a halálos kórt. Sajnos ez nem sikerült. Utolsó pillanataidban Pannika olvasott fel Neked.

Elkísértünk utolsó utadra, ahol a plébános úr is megható szavakkal emlékezett meg a kisközségben végzett közéleti tevékenységedről, az olvasók szolgálatáról, akik barátaid is voltak. Mosolyogva emlékezem anekdotáidra, kellemes találkozásainkra. Sok időt töltöttünk együtt, amíg a könyvtáradat rendeztük. Örültél az új könyvszekrényeknek. Nevetve mesélted, hogy magad tüzelted el a régi könyves "stelázsikat". Sajnos azt is meg kellett érned, hogy a könyvtáradat felszámolták, és áttelepítették Zalatárnokra. Nem baj - mondtad - majd átugrunk és megnézzük szeretett könyveimet.

A koporsódra ez volt írva: Horváth Antal, élt 77 évet.

Berzsenyi Dániel soraival búcsúzunk Tőled:

*"Ha szívünk csendesebb intésit nem halljuk
Az előttünk nyíló rózsát letapodjuk,
Messzebb járnak szemeink,
Bámulva kergetjük álmunk tarka képét,
Örökre elvesztjük gyakran éltünk szépét,
S későn hullnak könnyeink."*

Pál Éva

* Oroklán 1888-tól Zalatárnok község része. (A szerk.)

KOVÁCS MIKLÓS 51 ÉVE VÉGZI KÖNYVTÁROSI HIVATÁSÁT KEHIDAKUSTÁNY KÖZSÉGI ÉS ISKOLAI KÖNYVTÁRÁBAN

2007. október 1-je emlékeztető dátum volt Kehidakustány könyvtárosának életében. Erről tanúskodik az intézmény legrégebbi könyvtári berendezésén, az első könyves szekrényen elhelyezett felirat is, mely a település könyvtárosainak névsorát jegyzi.

Kehidán és környékén a mindenki által csak Miklós bácsinak vagy tanító bácsinak ismert kedves munkatársunk 1954-től 1997-ig a helyi iskolában tanított, jelenleg pedig nyugdíj mellett látja el a könyvtári feladatokat.

A községben a már említett régi szekrényben elhelyezett 150 db kötetrel indult meg 1951-ben a szolgáltatás. A könyvtár vezetését Miklós bácsi 1957. október 1-jétől végzi. A kerek évforduló kapcsán nála tett látogatásunk alkalmával szívesen emlékezett vissza a könyvtár életének legfontosabb állomásaira. Mesélt a kezdetekről, amikor tanítói végzettségét megszerezve visszakerült a szülőfalujába, s tele friss energiákkal, lendülettel kezdett hozzá pedagógusi munkájához. Emellett hamarosan már mint a művelődési ház vezetője is szervezte a község kulturális életét.

Számunkra ma már érdekesnek tűnik, hogy Kehidán 1959-ben kísérletképpen vezették be a könyvtári késedelmi díjat. Ez szolgált a később bevezetett rendszeres támogatások előtt a beszerzések forrásául is. Később az állomány bővülése, ill. a forgalom növekedése szükségessé tette a könyvtár áthelyezését. 1965 augusztusában kapott a könyvtár egy önálló helyiséget, ettől kezdődően már szabadpolcokon kerültek a könyvek az olvasók elé. Több költözést követően, 1989-ben készült el a jelenlegi könyvtárnak helyet adó épületrész, ahol 110 m²-en, külön könyvkiválasztó, ill. olvasóterem szolgálja a látogatókat.

Miklós bácsi folyamatosan szervezett a községben író-olvasó találkozókát és más rendezvényeket. Különösen szívesen emlékszik vissza a Sánta Ferencsel, Tüskés Tiborral, Rónaszegi Miklóssal való találkozásokra. A könyves rendezvények mellett természetesen helyet ad a könyvtár szakkörök számára, ill. vetélkedők megrendezéséhez is. 1981-től kezdődően a kehidakustányi könyvtár a keszthelyi városi könyvtár által működtetett ellátórendszer tagja. Kettős funkciójú könyvtárként természetesen a 14 év alatti korosztályhoz tartozik az olvasók többsége, de a felnőtt lakosok is folyamatosan kérik Miklós bácsi segítségét a könyvek kiválasztásában.

Kehidakustány Község Önkormányzata az 50 éves évforduló alkalmából Kovács Miklóst elismerésben részesítette, s számunkra is nagy öröm, hogy a tavalyi Könyves Vasárnapon a keszthelyi Fejér György Városi Könyvtárban személyesen is köszönthettük őt ez alkalomból. Munkájához a továbbiakban is nagyon jó egészséget kívánunk!

Temleitner Krisztina, Bonnyai Ágnes

ZALA MEGYE TELEPÜLÉSEINEK KÖNYVTÁRI ELLÁTÁSA 2007-BEN

Bevezető

Zala megye jellemzően kistelepüléssel rendelkező megye, ahol a városok fele 10.000 fő alatti lakosságú kisváros, a községek fele 500 fő alatti kistelepülés. A megye lakosságának (294.830 fő) 55 %-a a 9 városban él, 45 %-a 248 községben.

Zala megye 257 települése közül 2007-ben **9 város és 84 község működtetett nyilvános könyvtárat**. A többi (elsősorban az alacsonyabb lakosságú) településen a fenntartó önkormányzatok a városi könyvtártól, illetve a megyei könyvtártól rendelték meg a mozgókönyvtári szolgáltatás keretében. Ezek a helyek (a községek 65,5 %-ban) könyvtári szolgáltató helyet biztosít az önkormányzat. A felhasználó szempontjából a könyvtári szolgáltató helyek ugyanazt a feladatot látják el, mint a könyvtárak, de a munkák nagy részét (a beszerzést, feldolgozást, szállítást és más feladatokat) a szolgáltató könyvtár végzi.

Fontos tényező, hogy szinte valamennyi településen van könyvtár, vagy szolgáltató pont. A Zala megyei Könyvtári Szolgáltató Rendszer lehetővé teszi, hogy a városokban és a legkisebb községben élő lakosság ugyanolyan minőségű könyvtári szolgáltatást vegyen igénybe a lakóhelyén. Hiszen ma már bármilyen új könyvre, folyóírára, vagy akár CD-re, DVD-re van szüksége a felhasználónak, azt a lakóhelyének a könyvtárába betérve igénybe veheti akár azonnal, vagy néhány nappal később (ha a kért dokumentumot más könyvtártól kell átkérni).

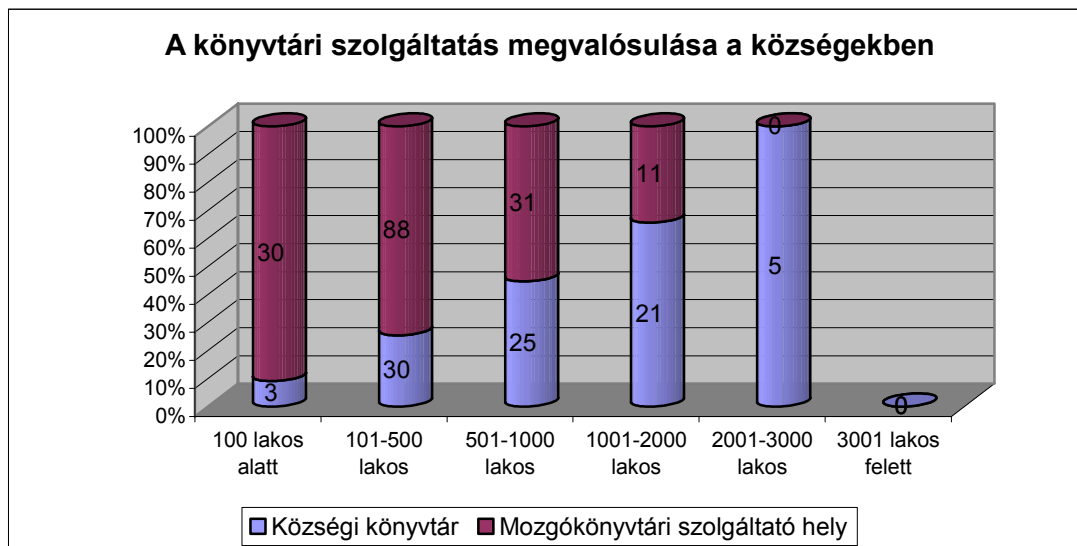
A települések könyvtári ellátásának formái Zala megyében

A települések könyvtári ellátása változatos képet mutat: a városokban összesen 12 önkormányzati fenntartású könyvtár működött. **Zalaegerszegen 4 önkormányzati fenntartású könyvtár**, köztük a Megyei Közgyűlés fenntartásában a Deák Ferenc Megyei Könyvtár, a város fenntartásában a József Attila Városi Könyvtár és 2 városrészi ellátást biztosító könyvtár, az Apáczai ÁMK Könyvtára és az Izsák ÁMK könyvtára. Ez utóbbiak kettős funkciójú könyvtárak, iskolai könyvtári feladatot is ellátnak.

A községek tekintetében látható, hogy a nyilvános könyvtárat fenntartó önkormányzatok száma egyre kevesebb. A könyvtárfenntartás (elsősorban a legkisebb településeken) forráshiány miatt egyre nehezebbé vált az utóbbi években, ezért az önkormányzatok kihasználták azt a lehetőséget, hogy a nyilvános könyvtár megszüntetésével a többcélú kistérségi társulásokon keresztül mozgókönyvtári normatív támogatást vegyenek igénybe a szolgáltatás finanszírozásához. Míg 2006-ban 216 községi könyvtárat tartottunk számon, 2007-ben már csak 84 önkormányzat vállalta nyilvános könyvtár fenntartását.

	Város	Község	Összesen
Zala megye településeinek száma:	9	248	257
Zala megye önkormányzati könyvtárainak száma	12	84	93
Mozgókönyvtári szolgáltatást igénylő települések		160	160
Nincs semmilyen szolgáltatás		4	4

A legtöbb község -elsősorban az alacsonyabb lakosságszámúak - a mozgókönyvtári szolgáltatást vették igénybe. A mozgókönyvtári szolgáltató helyek 93%-a 1000 fő alatti településeken található. A 160 szolgáltató helyből csak 11 található 1000 főnél nagyobb lakosságszámú településen.

Az érvényben lévő megyei hálózati megállapodás alapján a községek könyvtári ellátásában 2007-ben is aktív szerepet töltöttek be a nagyobb városi könyvtárak és a megyei könyvtár.

A mozgókönyvtári feladatot 2007-ben Zala megye 5 kistérsége vette fel (a keszthely-hévízi, a lenti, a nagykanizsai, a zalaegerszegi és a zalaszentgróti kistérségek). A letenyei kistérség 2008-ban kezdi el ezt a szolgáltatást. 2007 végén a kistérségek átalakulásával további 3 új kistérség jött létre a megyében (a hévízi, a pacsai, és a zalakarosi), amelynek következtében a mozgókönyvtári szolgáltatás átszervezésére is sor került.

A szerződések alapján 2007-ben még működtek a **hagyományos ellátórendszerek** is, amelyek a nyilvános községi könyvtárak dokumentum-ellátását biztosították. A szolgáltatás anyagi forrása a községek befizetése és a Zala Megyei Közgyűlés hálózati támogatása volt. A négy városi ellátórendszerhez összesen már csak **39 községi könyvtár tartozott** (az elmúlt évben még 148 községi könyvtár rendelt meg ellátórendszeri szolgáltatást). A keszthelyi ellátórendszer 8 községi könyvtár (és 2 fiókkönyvtár), a lenti ellátórendszer 1 községi könyvtár, a zalaegerszegi ellátórendszer 2 községi könyvtár ellátását vállalta fel. A nagykanizsai ellátórendszer a térségben kialakult Nagykanizsai Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer keretén belül 28 községi könyvtár számára működtette az ellátórendszert. A 84 község könyvtár közül összesen 45 hálózati módszertani segítséget kapott a közeli városi könyvtártól, vagy a megyei könyvtártól. Bocska község állományellátásáról a körjegyzőségi központ, Zalaszentbalázs könyvtára gondoskodott.

2007-ben összesen 160 község választotta a **mozgókönyvtári ellátást** (könyvtári szolgáltató hely működtetésével), amelyhez központi normatív támogatás biztosít forrást. A Keszthely- Hévízi Kistérség 17 települése a Fejér György Városi Könyvtártól; a Lenti Kistérség 48 települése a Lenti Városi Könyvtártól; a Nagykanizsai

MŰHELY

Kistérség 13 települése a Halis István Városi Könyvtártól; a Zalaegerszegi Kistérség 47 települése a József Attila Városi Könyvtártól, 16 települése a Deák Ferenc Megyei Könyvtártól; a Zalaszentgróti Kistérség 13 települése a Fejér György Városi Könyvtártól, 6 települése a Deák Ferenc Megyei Könyvtártól rendelte meg a mozgókönyvtári szolgáltatást. A szerződött települések számára a szolgáltatással megbízott könyvtár biztosítja a dokumentum-ellátást (letéti ellátás formájában) és egyéb szolgáltatásokat. Tartalmában a nagykanizsai városi könyvtár „teljes körű könyvtár-ellátási” szolgáltatása eltér a többi szolgáltató könyvtár letéti jellegű szolgáltatásától.

A községek könyvtári ellátása 2007-ben

Szolgáltató könyvtár	A szolgáltatás típusa			Ellátott települések száma
	Ellátórendszer	Mozgókönyvtári ellátás	Hálózat- gondozás	
FGYVK, Keszthely	8	30	3	41
Városi Könyvtár, Lenti	1	48	1	50
FMKK, Letenye	0	0	21	21
HIVK, Nagykanizsa	28	13	11	52
JAVK, Zalaegerszeg	2	47	1	50
DFMK, Zalaegerszeg	0	22	8	30
Összesen	39	160	45	244

Összességében elmondható, hogy a községek könyvtári ellátottsága - elsősorban a mozgókönyvtári szolgáltatásoknak köszönhetően - javult. Év végén már csak 4 kicsi faluban nem volt semmilyen könyvtári szolgáltatás: Gombosszegen 39, Iborfián 21, Sényén 47, Zalaszentlőrincen 306 lakos él. (Közülük Zalaszentlőrinc és Gombosszeg jelezte, hogy 2008-tól bekapcsolódik a mozgókönyvtári ellátásba.)

A 96 önkormányzati fenntartású könyvtár közül 64 csak települési könyvtári feladatot látott el; **32 könyvtár az iskolai- és közkönyvtári szolgáltatást is biztosította.**

2007 végén a 4 városi könyvtárnak (Keszthely, Lenti, Nagykanizsa, Zalaegerszeg) és 2 községi könyvtárnak (Cserszegtomaj, Kehidakustány) összesen **18 fiókkönyvtára** (16 városi, 2 községi) volt. Adataikat a táblázatban a központi könyvtár statisztikája tartalmazza, külön nem közöljük.

Működési feltételek biztosítása

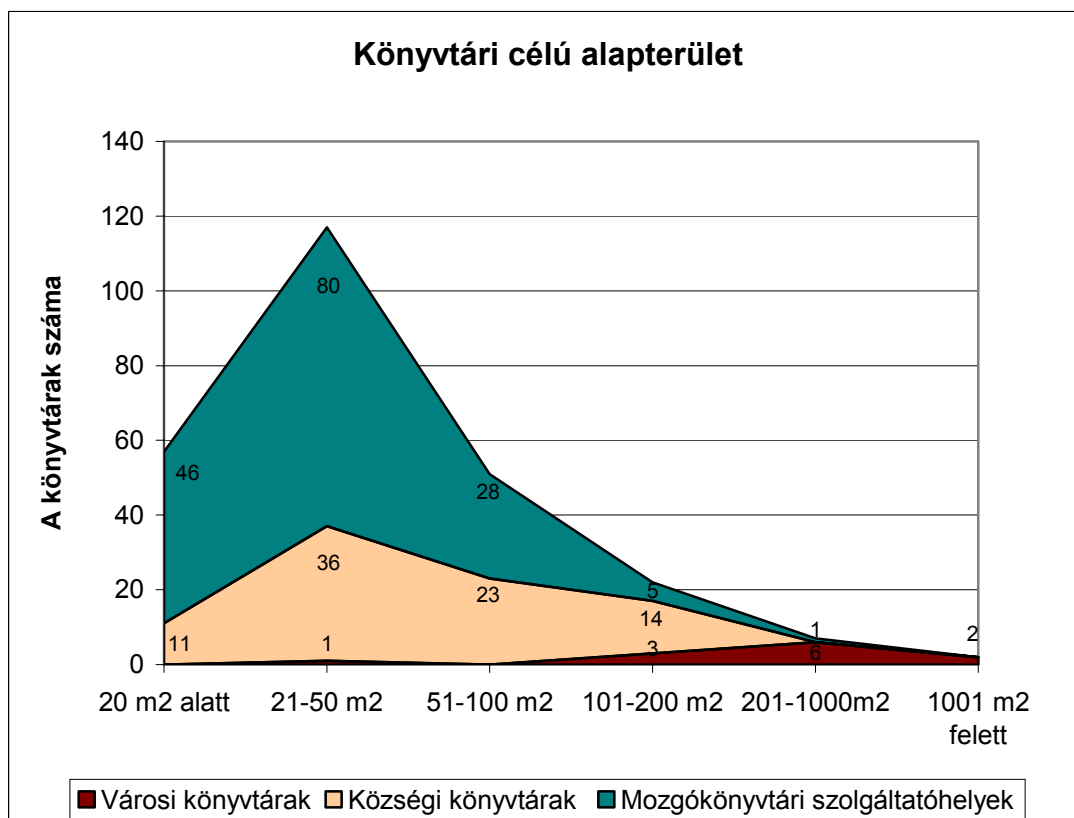
A megye valamennyi városi könyvtára, s mozgókönyvtári szolgáltató helye és 78 községi könyvtára egész évben működött; 7 községi könyvtár nem fogadott látogatókat az év folyamán. A községi könyvtárak közül 35 könyvtár működése meg-

MŰHELY

szűnt 2007 év végén, mert a település döntése alapján mozgókönyvtári szolgáltatást rendelnek meg 2008-tól. Így a mozgókönyvtári szolgáltató helyek száma tovább növekszik a községekben.

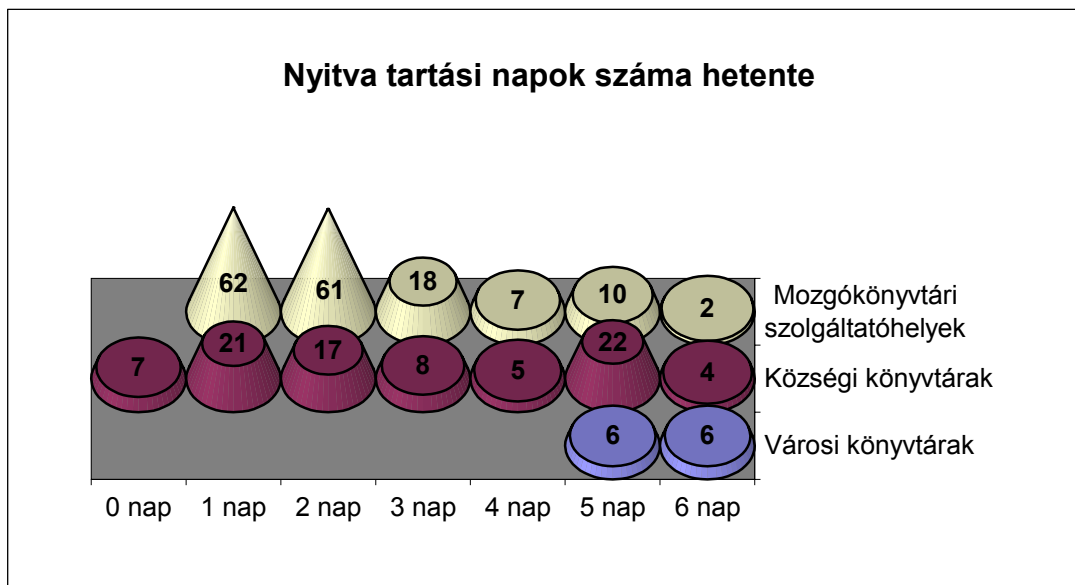
A könyvtárak elhelyezési és működési körülményei tovább javultak 2007-ben. A mozgókönyvtári normatív támogatásnak köszönhetően elsősorban a mozgókönyvtári ellátásban részesülő könyvtári szolgáltató helyeket újították fel.

A statisztikai számokat figyelembe véve a települések lakosságának könyvtári ellátása összesen 21.498 m² alapterületen valósult meg (2.152 m² növekedés).

A legtöbb községben a könyvtárhelyiség alapterülete kisebb mint 50 m²; a városi könyvtárak közül csak az Izsák ÁMK Könyvtára kisebb 100 m²-nél (mindössze 50 m²); a községekben 14 nyilvános könyvtár és 6 szolgáltató hely alapterülete haladja meg a 100 m²-t.

A nyitva tartási napok száma a községekben alacsony: 38 nyilvános könyvtárban és 123 szolgáltató helyen csak egy-két napot voltak nyitva hetente. Rendszeres napi nyitva tartás a kettős funkciójú (községi és iskolai) könyvtárakban és a teleházzal együtt működő könyvtárakban jellemző. 5-6 napos nyitva tartás a városok könyvtárain kívül a községi nyilvános könyvtárak 30%-ra és a mozgókönyvtári szolgáltató helyek 7%-ra jellemző.

A nyitva tartási órák száma a városokban működő könyvtárakban mindenütt 20 óra felett volt, 4 könyvtárban (Keszthely, Lenti, JAVK Zalaegerszeg, DFMK Zalaegerszeg) a 40 órát is meghaladta. A nagykanizsai Halis István Városi Könyvtár 10 órával kevesebbet volt nyitva (37 órát), mint a zalaegerszegi József Attila Városi Könyvtár és a Deák Ferenc Megyei Könyvtár.

A községi nyilvános könyvtárak 60%-a, a mozgókönyvtári szolgáltató helyek 77%-a 6 óránál kevesebbet tart nyitva hetente. 20 óránál magasabb nyitva tartás a nyilvános községi könyvtárak 20%-ára; a mozgókönyvtári szolgáltató helyek 2%-ára jellemző.

A könyvtáros munkakörben dolgozók száma a megye nyilvános települési könyvtáraiban összesen 177 fő, ebből városi könyvtárakban 109 fő dolgozik (teljes munkaidőre átszámítva 104 fő). A községi könyvtárak összesen 68 könyvtárost (teljes munkaidőre átszámítva 26 fő) jelentettek a statisztikában, mivel a megbízási díjas könyvtárosokról nem kellett adatot szolgáltatni. A könyvtári szolgáltató helyek kölcsönző személyzetének többsége megbízási díjjal végezte a feladatát (83 fő), részmunkaidőben hatvanketten, díjazás nélkül harmincegyen látták el feladatukat. A nagykanizsai kistérségben a szolgáltató Halis István Városi Könyvtár munkatársa végezte a kölcsönzést egy helyi kisegítővel közösen.

A községi könyvtárakban egyre javulnak a működési körülmények. Egyre több könyvtár épületét újítják fel, vagy költöztetik új helyre (pl. Borsfa, Kerkaszentkirály, Kiscsehi, Várfölde). A bútortatot is több könyvtárban felújították: Tótszerdahelyen például 1 millió Ft-ot nyertek erre a célra az NKA-tól. A mozgókönyvtári normatív támogatásból a legtöbb szolgáltató helyen megújult a könyvtárhelyiség, bútorokat, eszközöket vásároltak.

Ma már a legtöbb könyvtárban rendelkezésre áll megfelelő számú ülőhely. 2007-ben összesen 4995 ülőhelyet biztosítottak a használók számára a megye települési könyvtáraiban és szolgáltató helyein. A városokban átlagosan 150, a községi nyilvános könyvtárakban 19, a könyvtári szolgáltató helyeken 13 ülőhely van. A községek könyvtári tereinek korszerűsítését mutatja, hogy az adatszolgáltatók az elmúlt évben 1044 db ülőhellyel és 158 db számítógéppel többet jelentettek, mint az elmúlt évben.

A számítógépek száma a könyvtárakban kis mértékben, de tovább emelkedett. 2007 év végén a megye közkönyvtáraiban és szolgáltató helyein összesen 606 db számítógép állt a használók rendelkezésére. A széles sávú internet elérhetősége egyre több településen biztosított. A megyében összesen 574 db internetes munkaállomást tartottak nyilván. A községekben átlagosan 2 számítógép áll rendelkezésre. Nincs számítógép 30 községi könyvtárban és 39 szolgáltató helyen.

Könyvtári integrált rendszert a megyében 16 önkormányzati fenntartású könyvtár használ. Köztük a legtöbben a GEORGE programmal dolgoznak (két városi könyvtár, a zalaszentgróti és a zalakarosi; valamint négy községi könyvtár, a csersegtomaji, a pacsai, a zalaapáti, és a zalaszentbalázi). A nagyobb könyvtárakban, így a megyei könyvtárban, a nagykanizsai, a zalaegerszegi, és a keszthelyi városi könyvtárakban a TEXTLIB rendszer működik. Folyamatban van továbbá a lenti és a letenyei könyvtárban is a TEXTLIB rendszer bevezetése. A hévizi és a zalalövői könyvtárak a SZIREN-t, a két zalaegerszegi ÁMK könyvtára és a sármelléki községi könyvtár az ELKA-t használja. Online katalógussal csak a nagyobb városi könyvtárak (Zalaegerszeg, Nagykanizsa, Keszthely) rendelkeznek. E könyvtárak a mozgókönyvtári keretből vásárolt dokumentumállományokat is visszakereshetővé tették honlapjukon. A könyvtári munkafeladatok automatizása terén 2008-tól további előrelépés várható.

A könyvtárak közötti kapcsolattartást és a szakmai információk továbbadását a személyes látogatások, az intézmény honlapjának rendszeres frissítése, a levelezés és a zalai könyvtárosok levelezőlistája, a ZALATÁR működtetése is segítette. A listának év végén 89 tagja volt. A Deák Ferenc Megyei Könyvtár ezen kívül az iskolai- és gyermekkönyvtárosok számára kéthavi rendszerességgel hírlevelet is kiadott Gyermekkönyvtári Információ címmel. Az olvasókat szintén hírlevélben tájékoztatták az aktualitásokról.

Ki kell emelni a nagykanizsai Halis István Városi Könyvtár adatkezelő rendszerét, amely a nagykanizsai kistérség számára nyújt különböző szolgáltatásokat. A térség minden településén elérhető, és folyamatosan oktatják a rendszer használatát. A honlap eseménynaptára egy helyre összegyűjti rendezvényeket, folyamatosan bővül a digitális gyűjtemény, de nagy szerepet játszik az elektronikus kommunikáció terén (csevegő, üzenetküldés) is.

A hálózati munka megszervezésében ezen kívül fontos szerepe volt 2007-ben is a negyedévente megtartott hálózati értekezleteknek, amelyen részt vettek a városi könyvtárak képviselői. Az értekezleteknek elsősorban a közös projektek megszervezésében, lebonyolításában volt szerepe.

Folytatódtak a megyében 2007-ben is a szakfelügyeleti vizsgálatok. Összesen 25 vizsgálatra került sor, köztük Lenti és Letenye városi könyvtárának minőségi szakfelügyeleti vizsgálatára. Az ellenőrzések alkalmával – amelyek eredményesek voltak - a nyilvános könyvtárak működését vizsgálták a szakfelügyelők és javaslatokat tettek az esetleges problémák megoldására.

Állománygyarapodás, dokumentum-ellátás

A megye önkormányzati könyvtáraiban a helyben lévő állományokat figyelembe véve összesen 1.923.957 db dokumentum volt a 2007. év végén. Ez a szám nem egyezik meg a nyilvános könyvtárak statisztikai jelentésében szereplő összes leltári állománnyal (1.789.452 db). Ennek oka a következő: a mozgókönyvtári szolgáltató helyé vált községek nem jelentettek önállóan statisztikát. A szolgáltató könyvtár viszont csak a

MŰHELY

saját leltári állományában szerepelő mozgókönyvtári és ellátórendszeri (a községekbe letétbe adott) állományokat jelenthette le. Így kimaradtak a statisztikából ezeknek a községeknek a saját állományai (134.505 db). Ezek többsége régi, elavult irodalom. A szolgáltató könyvtárak feladata ezek átválogatása, selejtezése, majd a megmaradt használható állományok felvitele a mozgókönyvtári adatbázisba.

Könyvtár	Állománygyarapodás 2007-ben		Állománygyarapításra fordított összeg (eFt)
	db	érték (eFt)	
Városok könyvtárai	19127 (35%)	31051 34%	34364 34%
Községi könyvtárak	4706 9%	6812 7%	10862 7%
Mozgókönyvtár	28474 52%	49482 55%	54676 55%
Ellátórendszer	2141 4%	3576 4%	községeknél szerepel
Megye összesen	54448 100%	90921 100%	99902 100%

A megye könyvtárainak beletárolt állománya 2007-ben 54.448 db dokumentummal gyarapodott 90.921.000 Ft értékben. Az állománygyarapításra fordított összeg 99.902.000 Ft volt. A leltározott állományok átlagára 1.667 Ft volt.

A városi könyvtárak állományát gyarapította a beszerzések 34%-a, a községi könyvtárakét a 9%-a. A megyei állománygyarapodás fele mozgókönyvtári állományként került beletárolásra, az ellátórendszeri gyarapodás 4%-ra szorult vissza.

A statisztikai adatszolgáltatásban a mozgókönyvtári állományok és az ellátórendszeri állományok azonban a szolgáltató könyvtár állománygyarapodását növelik. Ezért célszerűnek láttuk ezt is megjeleníteni egy külön táblázatban:

Könyvtár	Állománygyarapodás (db)			
	Központi könyvtár	Mozgókönyvtár	Ellátórendszer	Összesen
Deák Ferenc Megyei Könyvtár	3019	5088		8107
József Attila Városi Könyvtár, Zalaegerszeg	2383	7223	428	10034
Fejér György Városi Könyvtár, Keszthely	2144	6638	730	9512
Városi Könyvtár, Lenti	2158	6891		9049
Halis István Városi Könyvtár, Nagykanizsa	4973	2634	983	8590

MŰHELY

Érdemes megvizsgálni, hogy a szolgáltató könyvtárakban hogyan alakult az állomány-beszerzési keret 2007-ben. Az előző évi gyarapodáshoz képest magasabb volt e könyvtárak dokumentum-beszerzésre fordított összege. A megyei könyvtár például 2006-ban 8.293.000 Ft-ot, 2007-ben 15.353.000 Ft-ot fordított összesen dokumentum-beszerzésre. A változás oka egyértelműen a mozgókönyvtári ellátás bevezetésének köszönhető. Ha megnézzük külön a központi könyvtár gyarapodását, a gyarapodási keret csökkenéséről beszélhetünk. Hasonló a helyzet a többi könyvtárnál is. A legnagyobb mértékben - 5 millió Ft-al - Keszthelyen csökkent a központ könyvtár dokumentum-beszerzési kerete.

A nagykanizsai városi könyvtár kivételével a központi könyvtár állománygyarapodási kerete nem éri el a mozgókönyvtári állománygyarapítási keretet.

Könyvtár	Állománygyarapodás értéke 2007-ben(eFt)		
	Központi könyvtár	Mozgókönyvtár	Összesen
Deák Ferenc Megyei Könyvtár	6871	8482	15353
József Attila Városi Könyvtár, Zalaegerszeg	4270	15820	20090
Fejér György Városi Könyvtár, Keszthely	3554	10604	14158
Városi Könyvtár, Lenti	2495	15743	18238
Halis István Városi Könyvtár, Nagykanizsa	9447	4027	13474

A dokumentumárak emelkedése miatt egyre fontosabbá válik a vásárlási kedvezmények mértéke. A könyvtárak igyekeztek olyan szolgáltatót választani, amely nagyobb kedvezményt biztosít. A közbeszerzési eljárás eredményeként a pécsi Direkt Kft. a lenti könyvtár számára például 36% kedvezménnyel biztosított könyveket. A Könyvtárellátó Közhasznú Társaság egyes szakkönyvekből 50% kedvezményt adott.

A megyei könyvtár és néhány kistélepusi ellátást is végző városi könyvtár áprilistól (vagy még később) tudta csak megkezdeni a dokumentum-beszerzést, mert a mozgókönyvtári szolgáltatás miatt olyan mértékűvé vált a könyvbiztosítási kerete, hogy közbeszerzési eljárást kellett lefolytatniuk.

A dokumentum-beszerzési keretet 2007-ben is növelte az érdekeltség-növelő támogatás, bár egyre kevesebb intézmény válik erre jogosulttá. A megye 66 nyilvános könyvtára az elmúlt évi dokumentum-beszerzésére fordított támogatás alapján összesen 7 265 000 Ft támogatást nyert el.

Állománygyarapításra a zalalövői könyvtár nyert 300.000 Ft pályázati támogatást az NKA-tól, ezen kívül sikerrel szerepeltek „A közkönyvtárak uniós programjának 2007. évi támogatása” pályázaton is, amelyen 100.000 Ft támogatásban részesültek.

A megyében összesen 3052 darab volt a kurrens időszaki kiadványok száma 2007-ban, 1323-al több, mint az előző évben. Az ellátottság javulásának oka az volt, hogy a mozgókönyvtári szolgáltató helyek számára összesen 1303 időszaki kiadványt fizettek elő az ellátó könyvtárak. Ez óriási eredménynek számít, hiszen a legkisebb

MŰHELY

települések többségében eddig még soha sem járt semmilyen folyóirat, most pedig többféle (3-13 féle) színes lap közül is válogathatnak az érdeklődők.

Forgalmi adatok

A regisztrált könyvtárhasználók száma 2007 év végén 50769 fő volt, ami azt jelenti, hogy a megye lakosságának 17%-a tagja valamelyik önkormányzati könyvtárnak, vagy szolgáltató helynek. Míg az elmúlt években csökkent a regisztrált könyvtárhasználók száma 2007-ben már 1721 fővel többen iratkoztak be a megye könyvtáraiba, mint 2006-ban.

A személyes használatok száma viszont az elmúlt 5 évet figyelembe véve évente csökkent egy kicsit, míg a távhasználatok száma emelkedő tendenciát mutat. Megyei szinten az olvasók 663.207 alkalommal keresték fel 2007-ben személyesen a könyvtárakat; egy beiratkozott olvasó átlagosan 13 alkalommal tett látogatást személyesen a könyvtárában.

A könyvtárak regisztrált használói					
	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Városokban	35124	35141	32894	32065	33079
Községekben	17573	17241	17672	16983	17690
Összesen	52697	52382	50566	49048	50769

Személyes (helybeni) használatok száma					
	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Városokban	493615	524677	509762	486845	470133
Községekben	151036	156058	166996	180680	193074
Összesen	644651	680735	676758	667525	663207

Kölcsönzött kötetek száma					
	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Városokban	755446	792097	751466	770332	750511
Községekben	242994	242265	232268	224202	224395
Összesen	998440	1034362	983734	994534	974906

A 14 év alattiak körében szintén 852-vel több volt a regisztrált használók száma, ezek az olvasók elsősorban a községekben iratkoztak be. Az összes regisztrált olvasónak 33% volt 14 év alatti gyerek. A személyes használók száma a beiratkozottak számának emelkedése ellenére csökkenést mutat megyei szinten. A községekben egyre több gyerek keresi fel a könyvtárakat, viszont a városi könyvtárakban megfigyelhető némi visszaesés.

Csökken a kölcsönzések száma is. A városokban 750.511 db, a községekben 224.395 db dokumentumot kölcsönöztek ki az év folyamán. A közvetlenül helyben használt dokumentumok száma 399.655 db volt, alig változott az előző évhez képest. A referenzs kérések száma 76.906 db volt, több mint 17 ezerrel kevesebb, mint 2006-ban volt.

A mozgókönyvtári szolgáltató helyeken a kínálat növekedésével párhuzamosan egyenlőre még nem érzékelhető a forgalom növekedése. Ennek oka egyrészt az volt, hogy csak a 2. félévtől indulhattak el a kiszállítások a falvakba, valamint több helyen felújítások miatt szünetelt egy ideig a szolgáltatás.

A könyvtárközi kölcsönzés elsősorban a városok könyvtáraiban jellemző szolgáltatás, községi könyvtárakban alig fordul elő. A kéréseket elsősorban eredeti dokumentum elküldésével teljesítik a könyvtárak, de egyre nő a másolat (főleg az elektronikus másolat) formájában küldött dokumentumok száma.

Megyei szinten a szolgáltatás emelkedő tendenciát mutat: a könyvtárakhoz beérkezett könyvtárközi kérések száma (2335 db kérésből 1337 teljesült). A legtöbb kérés (1709 db) a Halis István Városi Könyvtárhoz érkezett be, ahol megduplázódott az előző évi adat.

A küldött könyvtárközi kérések száma viszont szinte valamennyi könyvtárban csökkent az előző évhez képest (2971 kérésből 2745 teljesült).

Érdekes fejlemény viszont, hogy a könyvtári szolgáltató helyeken egyre jellemzőbbé válik a könyvtárközi kölcsönzés (1584 db). A küldött kérések száma 2007-ben megközelítette a városok könyvtáraiból küldött kérések számát. Elsősorban a nagykanizsai kistérség mozgókönyvtári szolgáltatásának fontos része a könyvtárközi kölcsönzés.

Egyéb szolgáltatások

A könyvtárak egyéb szolgáltatásai között kiemelt szerepe volt a rendezvényeknek. A megyében összesen 200 kiállításra és 1907 egyéb (szakmai, irodalmi) rendezvényre került sor, amelyeknek 69.455 látogatója volt. 108 rendezvénnyel volt több 2007-ben mint az előző évben, amelyeken több mint 15 ezer emberrel többen vettek részt.

A kiállítások közül ki kell emelni azt az országos vándorkiállítást, amely az Informatikai és Könyvtári Szövetség Külügyminisztériummal kötött megállapodása eredményeként a Római Szerződés 50. évfordulója alkalmából indult útjára megyénkben is. 2007. márciusa és júniusa között egyszerre 4 helyszínen voltak láthatók a plakátok.

Az irodalmi rendezvények elsősorban a könyvünnepekhez kapcsolódtak. Az Ünnepi Könyvhétén 20 településen összesen 41 könyvtári rendezvényre került sor a megyében. A Zalai Gyermekkönyvhéteken összesen 36 programot szerveztünk. Mindkét rendezvénysorozathoz programfüzetet készült. A községekben tartott rendezvények száma emelkedett, ehhez a mozgókönyvtári normatív támogatás mellett pályázatok biztosítottak forrást. Az író-olvasó találkozók, zenés irodalmi műsorok, kézműves foglalkozások sok érdeklődőt vonzottak a falvakban.

A hagyományosan megrendezett József Attila Versmondó verseny városkörnyéki selejtezői után a megyei döntőre 2007-ben a szlovéniai Lendván került sor.

Több könyvtárban indítottak különböző irodalmi pályázatokat, levelezős játékokat, továbbá olvasóköroket, olvasótáborokat is szerveztek. Az egész megye általános iskolás korú korosztályát célozta meg a Deák Ferenc Megyei Könyvtár által meghirdetett a „Hunyadi Mátyás, a jégen választott király” című levelezős játék, valamint a zalalövői városi könyvtár levelezős játéka és mondaíró pályázata.

A megyei összefogással megvalósuló rendezvények között kiemelkednek az őszi könyvtári napok rendezvényei, amelyet hosszú és alapos előkészítő munka előzött meg. Eredménye az a 12 nap, amelyre sűrűsödtek a Nagy Olvasóshow rendezvényei. Az Informatikai és Könyvtári Szövetség nagyon alapos forgatókönyvvel segítette a részt vevő könyvtárak munkáit, míg a Nemzeti Kulturális Alap pályázata lehetőséget biztosított a rendezvények megszervezésére.

Zala megyében szinte valamennyi városi könyvtár és több községi és iskolai könyvtár is bekapcsolódott ebbe a rendezvénysorozatba, amelynek a koordinátora a Deák Ferenc Megyei Könyvtár volt. A megyei rendezvények finanszírozására a Nemzeti Kulturális Alap Könyvtári Szakmai Kollégiumának pályázatán 1 200 000 Ft-ot sikerült elnyerni. A rendezvénysorozat 12 napja alatt a megyében 173 rendezvényt tartottunk, 7381 fő részvételével. (Összehasonlításként álljon itt a Nagy Könyv program adata is: a nem egészen 1 év alatt 139 rendezvényünk volt, 7749 fő részvételével.) Kiemelt rendezvény volt a Könyves vasárnap, amelyet a legtöbb városi könyvtárban és a megyei könyvtárban tartottak meg. Keszthelyen ezen a napon egész napos fesztiválra került sor, ahol bemutatkozhattak a városkörnyék településeinek művészeti csoportjai, kézművesei is.

A megye könyvtárosainak szakmai fejlődéséhez hozzájárultak az akkreditált képzések mellett a különböző témában szervezett **továbbképzések** is. A megyei könyvtárban az MKE Zala Megyei Szervezetének szervezésében április 23-án Zagorecz Csuka Judit tartott előadást a szlovéniai magyar könyvkiadás-, sajtó- és

könyvtártörténetéről. Többen részt vettek az ország különböző pontján rendezett szakmai napokon, konferenciákon és a Magyar Könyvtárosok Egyesülete vándorgyűlésén is.

A nagy könyvtárak gondot fordítanak a könyvtárhasználók képzésére is. A statisztikai számok alapján a megyében összesen 2553 órában 16540 fő vett részt használóképzésben. Legtöbb (1360) órát a Halis István Városi könyvtárban tartottak meg.

Az elektronikus ügyintézés ismereteinek elsajátítására szervezett tanfolyamok lebonyolítására a Deák Ferenc Megyei Könyvtár az NKA Könyvtári Kollégiumától 1 300 000 Ft támogatást nyert. A zalaegerszegi és a lenti városi könyvtárral közös pályázat sikeressége tette lehetővé, hogy ősztől mindhárom intézményben internet használói tanfolyamokra került sor. A támogatásból sikerült számítógépeket is vásárolni.

Az elmúlt évekhez hasonlóan megjelentettük megyei szakmai kiadványainkat. Májusban jelent meg „Zala megye településeinek könyvtári ellátása” címmel a 2006. évi legfontosabb statisztikai mutatókat tartalmazó *TEKE*. A nyomtatott változat mellett táblázatai a megyei könyvtár honlapján is hozzáférhetők, ugyanúgy, mint a Zalai Könyvtári Levelező című hálózati folyóirat is, amelynek évi két számát az elmúlt évekhez hasonlóan szerkesztettük és jelentettük meg. Írásai beszámoltak a megyében végzett szakmai munkáról. A lapot eljuttattuk valamennyi Zala megyei könyvtárnak, így értesülhetnek a megyei és országos szakmai programokról, a könyvtárakban folyó műhelymunkáról.

A Gyermekkönyvtáros Műhely 2007-ben is kiadta a Gyermekkönyvtári Információ c. módszertani hírlevelet, valamint az Olvasó Lurkó c. folyóiratot.

A megyei hálózat tagkönyvtárai számára a Deák Ferenc Megyei Könyvtár továbbra is vállalta az önköltséges áron való *köttetést*. 2007-ben összesen 3580 kötet bekötésére került sor. Ebből puha kötésben 2021 db A4 méretű saját kiadványt jelentettünk meg. A megrendelő 5 városi könyvtár (Keszthely, Lenti, Letenye, Zalaegerszeg, Zalaszentgrót), a Megyei Önkormányzat, és az MMIK Pedagógiai Intézet a félévszon köttetést vették igénybe, összesen 403 db kiadványt költettek be.

Összegzés

Az elmúlt évekhez hasonlóan idén is az volt a célunk, hogy a statisztikai adatok, valamint a könyvtáraktól kért kiegészítő információk birtokában rámutassunk azokra a tendenciákra, amelyek a különböző feltételek között működő könyvtárakat jellemzik.

Értékelésünk, elemzésünk éppen ezért nem csak a szűkebb szakma tájékoztatását szolgálja, hanem a fenntartók figyelmét is rá kívánjuk irányítani az elért eredményekre és azokra a jelenségekre, amelyek az intézmények szolgáltatásainak színvonalát veszélyeztetik, vagy az új, halaszthatatlan szakmai feladatok megjelenésére, amelyek sürgős fenntartói beavatkozást igényelnek.

A statisztikai adatok tükrében megállapíthatjuk, hogy a megye lakossága továbbra is igényli a könyvtári szolgáltatásokat, igaz, a számok arra engednek következtetni, hogy az igénybe vett szolgáltatások megváltoznak. Kicsit emelkedett a beiratkozott olvasók száma, de valamennyit csökkent személyes könyvtárhasználatok száma, amelynek oka lehet, hogy az utóbbi években a költségvetési megszorítások folytán csökkent a könyvtárakban az új dokumentumok beszerzése, és így kevésbé megfelelő a kínálat. Átalakultak az olvasási szokások is, a szépirodalom olvasása visszaszorulóban van, az olvasás motiváló tényezője elsősorban a tanulás. Másrészt a

világhálón egyre több dokumentum online módon teljes szöveggel elérhető. Ezért fontos, hogy a könyvtárakban is erősödjön a tartalomszolgáltatás, hiszen azoknak a könyvtáraknak a távhasználata nagymértékben nő (jóval magasabb, mint a személyes használóké), ahol a honlapon különböző adatbázisokat, elektronikus dokumentumokat tettek elérhetővé.

Az anyagi nehézségek ellenére jó néhány területen sikerült előbbre lépni, több könyvtárat, szolgáltató helyet felújítottak, új bútorokat, eszközöket vásároltak. Egyre több helyen az internet csatlakozás is megoldottá vált. A statisztikai számok is bizonyítják, hogy a legtöbb községben a működési körülmények egyre javulnak, amely remélhetőleg maga után vonja majd a forgalmi adatok emelkedését.

Az állomány-beszerzési keret azonban egyre csökken a legtöbb városi és a megyei könyvtárban. Kevesebb a vásárolt dokumentum, így félő, hogy a kínálat csökkése miatt egyre kevesebb lesz a használók száma is. Elgondolkodtató tény, hogy a szolgáltató könyvtárakban a mozgókönyvtári gyarapodás jóval magasabb a központi könyvtár állomány-növekedésénél. Az új dokumentumok 52%-a a mozgókönyvtári szolgáltató helyeken keresztül jut el a használókhoz.

A kistelepülések ellátásában a minőségi változás már most a kezdeti időszakban is megfigyelhető: pozitív változás, hogy a könyvek mellett megtalálhatók a kurrens folyóiratok, DVD-k, CD-k, CD ROM-ok, bővültek a szolgáltatások, javultak a működési körülmények, amelyek szintén a mozgókönyvtári normatívának köszönhetők. A nagy nyilvános könyvtárral való szorosabb együttműködés mindenképpen a szakmai színvonal emelkedését hozza magával. Remélhetőleg ez a tendencia folytatódik a következő években is.

Sebestyénné Horváth Margit

A Deák Ferenc Megyei Könyvtár munkatársai Sopronban az MKE Zala megyei Szervezetének kirándulásán

KÖNYVTÁRI HÍRADÓK ZALA MEGYÉBEN¹

„A könyvtárra adott pénz megtérül”

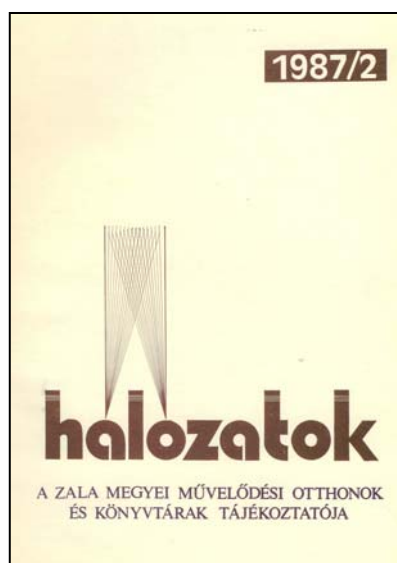
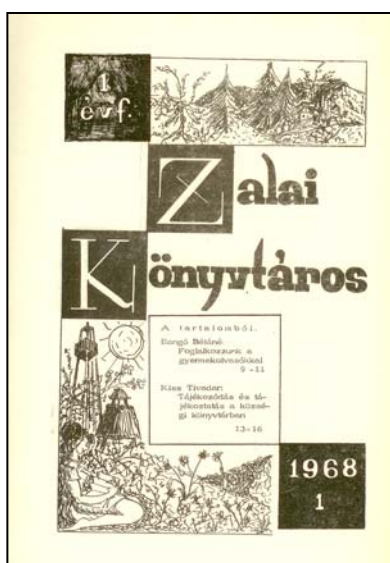
Czine Mihály

Ezzel a mottóval jelenik meg rendszeresen a Deák Ferenc Megyei Könyvtár szakmai folyóirata, a Zalai Könyvtári Levelező, amely talán nem ismeretlen az olvasók előtt, hiszen törekedtünk arra, hogy a zalai könyvtárak mellett minden megyei könyvtárba és a Könyvtári Intézetbe is eljuttassuk. Kiadványunk összefoglalja a megye könyvtári eseményeit, kitér a fontos évfordulókra, megemlékezik neves könyvtáros személyiségekről, tudósít szakmai újdonságokról, rendezvényekről, továbbképzésről. A cikkeket elsősorban a megye könyvtárainak munkatársai illetve egy-egy téma országosan elismert szakemberei írják. Jellegénél fogva talán az országos megjelenésű Könyvtári levelező/lapra hasonlít leginkább.

Amikor e bemutatkozás megírására a szerkesztőség felkért bennünket, arra gondoltunk, hogy nem csupán a Zalai Könyvtári Levelezőről készítjük el ezt a cikket, hanem megpróbálunk intézményünk valamennyi időszakos kiadványáról átnyújtani egy rövid összefoglalót.

Rövid történeti áttekintés a Zala megyei könyvtári híradókról

Zala megyében a könyvtárosoknak már jóval a rendszerváltás előtt volt számos szakmai híradója. Kezdetben járási híradók jelentek meg, amelyeket az egyes járásokhoz tartozó városi könyvtárak adtak ki a 60-as évek elejétől. Intézményünkben ma is megtalálható néhány lapszám ezekből: Kanizsai Könyvtáros, A Lenti Járási Könyvtár Híradója, Muramenti Könyvtáros (Letenye), Zalaegerszegi Járási Könyvtári Tájékoztatója, Zalavölgyi Könyvtáros (Zalaszentgrót). Megjelentek művelődési tájékoztatók is, mint a Zalai Művelődés és a Zalalövői Híradó.

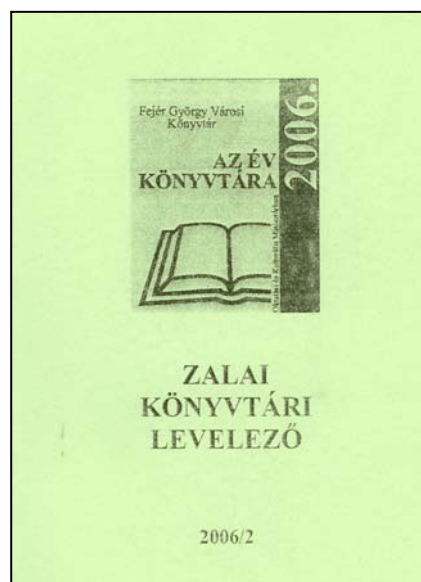
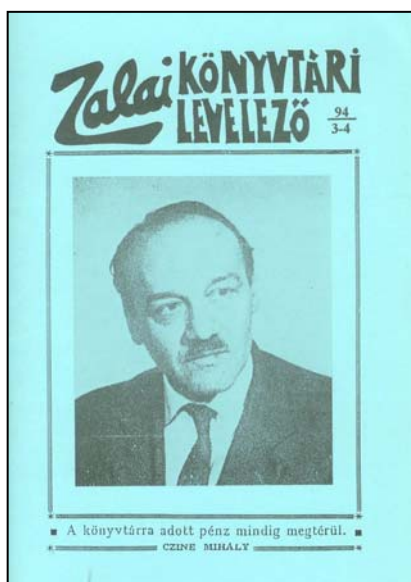

¹ Sebestyén Horváth Margit: Könyvtári híradók Zala megyében = Könyv, könyvtár, könyvtáros, 2008. 6. sz. 25-31. p.

A megyei könyvtár kiadásában először néhány lapos körlevél formájában jelent meg megyei híradó, 1957-től Zalai Népkönyvtáros, majd Zalai Könyvtáros címmel. Az 1965-1970 között kéziratként megjelent Zalai Könyvtáros évi 2 számával már időszakos kiadványnak tekinthető.

Néhány éves szünet után, 1983-ban a megyei tanács úgy határozott, hogy a megye művelődési otthonai és könyvtárai számára jelentet meg egy tájékoztató kiadványt Hálózatok címmel. Mint fenntartó, a Megyei Könyvtár és a Megyei Művelődési és Ifjúsági Központ közös kiadványának tartalmi kérdéseit is előírta a szerkesztők számára. A rendszerváltásig megjelent lap az 1987. évi 2. számtól ISSN számmal is rendelkezett (ISSN 0237-3092).

1990-től a Zalai Könyvtári Levelező már kifejezetten csak könyvtári szakmai kiadványként jelenik meg, évente kétszer 350 példányban (HU ISSN 0866-1979). A nyomtatott forma mellett 2004-től honlapunkon elektronikus formában is olvasható: <http://www.dfmk.hu/kiadvanyok.html>

A megyei módszertani híradók mellett a gyermekkönyvtár is jelentet meg hosszú évek óta különböző kiadványokat; köztük az iskolai és gyermekkönyvtárosok számára készült évente megjelenő módszertani füzet, a Tarkaforgó töltött be jelentős szerepet a 80-as és 90-es években, amely szinte teljes terjedelemben elérhető az intézmény honlapján: <http://www.dfmk.hu/~gyerek/link9.html>

A gyermekolvasók számára a Deák Ferenc Megyei Könyvtár Olvasó Lurkó címmel jelentet meg havi lapot 2005 májusától. A legfrissebb számot az intézmény honlapján is megtalálhatják és szabadon terjeszthetik az érdeklődők: <http://www.dfmk.hu/~gyerek/link8.html>

Napjainkban a gyors információterjesztést elősegítő hírleveleknek és levelezőlistáknak is nagy szerepe van. Ezért indítottuk el a megyei szakmai levelezőlistát a ZALATÁR-t, a Gyermekkönyvtári Információ (GYI) című hírlevelet és a DFMK Hírlevelet. A ZALATÁR levelezőlistát 2002-ben hoztuk létre, amelynek jelenleg 91 feliratkozott használója van. Nagy szerepet játszik abban, hogy például a megjelenő pályázatokról, tanfolyamokról, rendezvényekről tájékoztassuk a kollégákat.

Ezen a levelezőlistán adjuk közre a Zalai Gyermekkönyvtáros Műhely 2004 márciusától megjelenő Gyermekkönyvtári Információ című hírlevelét, amely nyomtatásban és az intézmény, valamint az MKE Gyermekkönyvtári szekció honlapján is elérhető. Célja, hogy a gyerekekkel foglalkozó könyvtárosok munkájához kapcsolódó papíralapú és elektronikus szakirodalmi információk (cikkek, internetes források stb.) legalább kéthavonta eljussanak minden zalai (és hazai) gyermekkönyvtárba.

Havi rendszerességgel jelenik meg a DFMK Hírlevél, amelyet 2007. áprilisában indítottunk útjára. E-mailben terjesztjük, célközönsége a megyei könyvtár olvasóinak azon rétege, akik a személyes használat mellett vagy helyett rendszeresen használják honlapunkat és az elektronikus információforrásokat. Beszámolunk az adott hónapban várható rendezvényekről, a könyvtárban tartandó könyvbemutatókról, valamint a társintézmények, más könyvtárak és múzeumok programjairól. Ezen kívül ma már az új kommunikációs csatornákat (Skype stb.) is kihasználjuk a gyors információszolgáltatás érdekében.

A könyvtári híradók szerkesztése

A Zalai Könyvtáros első számai (1965-66) Módszertani füzetek alcímmel jelentek meg. Nem jelezték a szerkesztő nevét, csak a felelős kiadót (Németh László igazgató). 1968-tól 1970-ig Gaál Károly, a Megyei Könyvtár akkori módszertanos munkatársa szerkesztette a kiadványt. A szerkesztő bizottság tagjai a megyei könyvtár igazgatóhelyettese, Bangó Béla, valamint a városi könyvtárak vezetői voltak. A Zala megyei művelődési otthonok és könyvtárak tájékoztatójának, a Hálózatoknak mindvégig a felelős szerkesztője volt Bangó Béla, a Megyei Könyvtár igazgatóhelyettese és Kiss Ferenc, a Megyei Művelődési és Ifjúsági Központ főmunkatársa (majd osztályvezetője). A felelős szerkesztők között az évek során további munkatársak neve is szerepel: Gaál Károlyé, aki már a Zalai Könyvtáros szerkesztője is volt, valamint Jagasics Béláé, Domina Erzsébeté és Horváth Ferencé.

A rendszerváltás után kiadott Zalai Könyvtári Levelező felelős szerkesztője 1994-ig Horváth Ferenc volt, majd 1995-ben Kiss Gábor. 1996-tól a megyei szakmai folyóirat szerkesztője Kiss Gábor igazgató, mellette a módszertani csoport vagy az olvasószolgálat egy-egy munkatársa. Zsirainé Kulcsár Mária és Szili Erika két-két évig szerkesztette vele a lapot, 1998-tól Sebestyénné Horváth Margit vállalta ezt a feladatot. A Zalai Könyvtári Levelezőből általában évi 2 szám jelent meg, de voltak olyan évek, amikor 3-4 szám, vagy csak egy szám, illetve összevont szám került kiadásra. Az okok talán abban kereshetők, hogy a folyóirat szerkesztésére és megjelentetésére nem volt külön munkacsoport, hanem a módszertani munkát végző kollégák feladata volt az anyag összegyűjtése, a szerkesztői feladatok elvégzése és sokszorosításra való előkészítése. Voltak olyan évek is, amikor nem érkezett elég írás, vagy az egyéb munkák miatt nem jutott idő a szerkesztésre.

Az olvasók számára elektronikus formában készülő DFMK Hírlevél gondozója Szili Erika könyvtáros; a gyermekkönyvtári kiadványok szerkesztői a gyermekkönyvtár munkatársai közül kerülnek ki. A Tarkaforogó című módszertani füzetet korábban is Oláh Rozália szerkesztette, mellette az évek során Bangó Béláné, Henczi Sándorné, Kovács Jánosné, Tímár Jánosné is részt vett a munkában. Szintén Oláh Rozália szerkeszti a Gyermekkönyvtári Információt. Az Olvasó Lurkó-t Tóth Renáta jegyzi szerkesztőként.

A Zala megyei könyvtári híradók formai jellemzői

A megyei híradók mérete és terjedelme is változó volt. A Zalai Könyvtáros, majd a Hálózatok A4 méretűek voltak, a Zalai Könyvtári Levelező kezdetben (1990-1994) A5, majd B5 (1995-1996), végül 1997-től A4 méretű. A Tarkaforgó szintén A4 méretű. Az Olvasó Lurkó kezdetben A4 méretű volt, majd anyagtakarékossági okokból a felére csökkent a nagysága. A Gyermekkönyvtári Információ nyomtatott változata szintén „közepes boríték” nagyságú.

A terjedelmet illetően elmondható, hogy nem azonos oldalszámmal jelentek meg az egyes lapszámok, hanem attól függött, hogy mennyi írást sikerült összegyűjteni az adott időszakban. A gyermekkönyvtári kiadványok - a Tarkaforgó kivételével - csak néhány laposak. A Zalai Könyvtári Levelező és elődei (Zalai Könyvtáros, Hálózatok) magasabb oldalszámúak. Az utóbbi években a 'Levelező' 80-100 oldal közötti terjedelmű.

Az időszaki kiadványoknak a külső megjelenése sajnos nem igazán tetszetős, mivel az eddig megjelent megyei híradók egyike sem nyomdában készült, hanem a megyei könyvtár sokszorosító üzemében, ahol nincsenek meg egy igényes kiadványhoz szükséges technikai feltételek.

Az évek során megpróbálkoztak a szerkesztők grafikákkal, fekete-fehér fotókkal is illusztrálni az egyes lapszámok címlapját. A Zalai Könyvtáros 1968-1970-ben megjelent számait Gaál Károly, illetve Haraszi László grafikái díszítik. A Hálózatok egységes külsővel jelent meg, csak az egyes évfolyamok betűszíne változott. A Zalai Könyvtári Levelező első számainak címlapja egyszerű grafika volt, később fametszetek másolataival, új könyvtárépületekről készült grafikákkal, neves személyiségek (Keresztury Dezső, Fülöp István) fotómásolataival díszítették. Az 1995-96-ban kiadott lapszámok rendkívül egyszerű külsővel (a folyóirat címe keretben) jelentek meg. Az 1996-ban alkalmazott keret a következő 6 évben is megmaradt. 2003-tól ismét fotómásolatokkal próbáltuk a kiadványunkat tetszetősebbé tenni, de sajnos a másológép adottságai ezt nem igazán tették lehetővé. A kiadvány címlapjára olyan fotókat választottunk, amelyek az adott év jelentős eseményéhez fűződtek. 2003-ban például a címlapon a névadóját ünneplő Deák Ferenc Megyei Könyvtár valamint az épület előtt álló felújított Deák szobor látható; a következő években felújított könyvtárépületekről, jeles könyvtári eseményekről készült képek kerültek a címlapra: a zalaegerszegi és a zalalövői városi könyvtár, a kerkaszentkirályi természetház és könyvtár, a Nagy Könyv program rendezvényei és a 2006-ban „Az év könyvtára” címet elnyert Fejér György Városi Könyvtár emléktáblája. Külön megemlítem, hogy a 2004. év 2. szám címlapján a szlovéniai könyvtárakba kiránduló közel száz zalai könyvtáros csoportképe látható.

Állandó rovatai a Zalai Könyvtárosnak, a Hálózatoknak nem voltak, a Zalai Könyvtári Levelezőben is csak 1995-től csoportosultak az írárok rovatok szerint: Összefogás a könyvtárakért, Műhely, Nemzetközi kapcsolatok, Hírek, tudósítások, Függelék. 1996-ban a Búcsúzó, Tudósítások, Műhely, Gondolatok a könyvtárról, Hírek rovatba kerültek a megjelent írárok. A következő évben az előzőekhez képest további rovatcímmel - Bemutatkozik - bővül a kiadvány, majd 1998-tól egyszerűsödik a cikkek szerkesztése: állandó rovatok a Tudósítások, Műhely és Hírek, amelyet a Figyelő egészített ki 2001-től. E rovatokon kívül egy-egy szám erejéig gazdagodott a fő címelek száma, például 2000-ben a nagy évfordulók kapcsán a Múltunkból, 2001-ben az Olvasás Éve, 2003-04-ben az Ünneplő könyvtárak, 2005-ben a József Attila évforduló és a Nagy Könyv, 2006-ban ismét az Ünneplő könyvtárak, 2007-ben Ünneplő rovat.

A gyermekkönyvtári kiadványok közül az Olvasó Lurkó állandó rovatai: Hagyományozó, Lepetyelő, Engem minden érdekel, Verselgető, Hümmögő, Viccelődő, Kobaktörő, Készítsük együtt! A Gyermekkönyvtári Információ nem rendelkezik rovatcímekekkel, de a szakirodalmi tájékoztató két fő részre osztható, előbb a nyomtatott, majd az internetes források recenzióit közli és honlap ajánló zárja.

A DFMK Hírlevél állandó rovatai: Aktuális, Kitekintő, Tudja-e, Olvasta már?.

A Zalai Könyvtári Levelezőben megjelent publikációk

Míg a Hálózatokban közművelődéssel és könyvtárakkal kapcsolatos írások egyaránt voltak, a Zalai Könyvtári Levelezőben megjelenő írások többsége a megyénkben dolgozó könyvtárakról, illetve könyvtárosokról szól, így főleg a helyi kollégák olvassák, de a visszajelzések alapján tudjuk, hogy az ország más területén is érdeklődéssel forgatják. A régebbi lapszámok ma is jól használhatók könyvtártörténeti kutatásokhoz, hiszen beszámolnak minden fontos könyvtári eseményről, új könyvtárak építéséről, évfordulókról, elismert könyvtáros személyiségekről, egész megyét átfogó rendezvényekről stb.

A statisztikai adatszolgáltatás alapján minden évben megjelenik egy tanulmány, amely értékeli a megye könyvtári helyzetét. Hosszú éveken keresztül Bangó Béla készítette az elemzéseket, az utóbbi években pedig Sebestyénné Horváth Margit vette át ezt a feladatot. A Zala megye települési könyvtárainak helyzetét értékelő tanulmányokat azért kell külön kiemelni, mert a települési könyvtári ellátás formáinak ismertetése mellett kitérnek a könyvtárak működési körülményeire, az állomány- és forgalmi adatokra, pályázatokra, rendezvényekre, továbbképzésekre, kiadói tevékenységre. A szöveges éwertékeléseket táblázatok, diagrammok teszik szemléletesebbé.

Az újabb lapszámokat ajánlhatjuk egy-egy téma iránt érdeklődőknek: így aki a kistélepülések könyvtári ellátásáról, ezen belül az ellátórendszerekről, a mozgókönyvtári ellátásról, a minőségfejlesztésről, az elektronikus tájékoztatásról, vagy éppen az olvasóvá nevelésről keres cikkeket, az a Zalai Könyvtári Levelezőt is bátran forgathatja szakirodalomként.

Több írás jelent meg a könyvtárak informatikai fejlesztésével kapcsolatban; ezen belül az integrált rendszerekről (elsősorban a megyében legelterjedtebb TEXTLIB rendszerről), az elektronikus információszolgáltatás lehetőségeiről, tartalomszolgáltatásról, s bemutattuk néhány könyvtár honlapját is. Népszerűsítettük az EBSCO, a Kormányzati Portál és a NAVA szolgáltatásait. A könyvtárakban egyre fontosabbá váló használóképzés módszertanát segítve a József Attila Városi Könyvtár internet oktatás tematikáját adtuk közre.

Helyet adtunk olyan példamutató kezdeményezések bemutatásának is, mint a megyei könyvtárban megvalósuló, fogyatékos gyerekek társadalmi integrációját segítő drámapedagógiai és kézműves foglalkozások, vagy a NAGYKAR kistérségi elektronikus szolgáltató rendszer.

A könyvtárak minőségmenedzsmentjével több írás foglalkozott, köztük kérdőíves vizsgálatok, és teljesítménymérések tapasztalatai jelentek meg az utóbbi években.

Az idegen nyelv tanulást segíti a megyei könyvtárban elhelyezett Gateway UK tájékoztató sarok, amelynek szolgáltatásaira többször is felhívtuk a figyelmet. A British Councillel kialakult szakmai kapcsolat eredményeként beszámolhattunk a növekvő állományról, valamint több rendezvényről is.

A tudásalapú társadalomban a szellemi tőkének meghatározó szerepe van. Ezért tarjuk fontosnak, hogy rendszeresen jelenjenek meg írások az élethosszig tartó tanulásról, a gyermekek olvasásfejlesztési lehetőségeiről, az olvasóvá nevelésről.

Rendszeresen beszámoltunk a könyvünnepek (Ünnepi Könyvhét, Zalai gyermekkönyvhetek) programjairól, a lenti, a nagykanizsai és a zalaegerszegi könyvtárak által szervezett olvasótáborok, felolvasó estek tapasztalatairól.

A utóbbi 10 év lapszámaait áttekintve elmondható, hogy a legtöbb írás a nagyobb könyvtárakból érkezett a „szerkesztőségbe”. A megyei és városi könyvtárak életét bemutató írások mellett beszámolunk ugyanakkor a sikeresen működő községi könyvtárak (Zalaháshágy, Gelse, Kisbucsa, Pusztamagyaród, Muraszemenye, Pacsa) munkájáról is. Felhívtuk a figyelmet azokra a lehetőségekre (pl. teleház és könyvtár együttműködése, ellátórendszerek, KSZR szolgáltatások) amelyek hozzájárulhatnak a községek könyvtári szolgáltatásainak fejlesztéséhez. Egy történeti összefoglaló tanulmány is megjelent a 2006. évi 2. számban arról, hogyan változott a megyében a községi könyvtári ellátás 1946-tól napjainkig.

Méltóképpen emlékezik meg a kiadvány a könyvtárak ünnepeiről: a körzeti könyvtárak és a megyei könyvtár létrejöttének 50. évfordulójáról, valamint a nagyobb városi könyvtárak (keszthelyi, nagykanizsai és a zalaegerszegi) évfordulóiról. Névadójáról a Deák Ferenc Megyei Könyvtár, a Fejér György Városi Könyvtár, a nagykanizsai Halis István Városi Könyvtár és a zalaegerszegi József Attila Városi Könyvtár emlékezett meg ünnepség keretében. A jubiláló könyvtárak szakmai kiadványokat is megjelentettek, ezekről is készítettünk rövid ismertetőket a Zalai Könyvtári Levelezőben.

Az ünnepelő könyvtárak között ki kell emelni, hogy az utóbbi években két zalai könyvtár is elnyerte „Az év könyvtára” címet: a nagykanizsai Halis István Városi Könyvtár és a keszthelyi Fejér György Városi Könyvtár.

A megyénkben kiemelkedő szakmai munkát végző könyvtárosokról is írtunk: méltattuk a nyugdíjba vonuló Henczi Sándorné, Müller Róbertné, Szabó Ilona, Kemény Lajosné szakmai tevékenységét; riportot készítettünk például Nyakasné Turi Klárával, Czupi Gyulával, Pál Évával; megemlékeztünk az elhunyt Joós Istvánnéról, Sinka Istvánról, Halász Béláról.

Rendszeresen tudósít a Zalai Könyvtári Levelező az MKE Vándorgyűlésekről, országos konferenciákról és továbbképzésekről (pl. Országos Gyermekkönyvtáros Konferencia, e-tanácsadó képzés stb.)

A megyei rendezvények közül kiemeltük a nagyobb konferenciákat, szakmai napokat, amelyeket mindig egy-egy aktuális témában (Az olvasás változó arca, A kultúra menedzselése, Az esélyegyenlőség elveinek érvényesítése az információ és dokumentumszolgáltatásban, Könyvtárak a nyelvtanulás – nyelvtanítás szolgálatában, Utak, lehetőségek, elképzelések a települések kulturális életében, Minőségbiztosítás a közkönyvtárakban stb.) szerveztünk meg. Fontosnak éreztük, hogy néhány oldalas tudósítás mellett helyet adjunk az elhangzott előadások szöveges változata megjelentetésének is. Így a megyei kollégák mellett országosan elismert szakemberek publikációi is megtalálhatók kiadványunkban: többek között Balogh Mihály, dr. Dippold Péter, Fehér Miklós, dr. Horváth Sándor Domonkos, Vidra Szabó Ferenc stb. előadásainak írásos változata.

Megyénk csatlakozott az országos programokhoz, így az Olvasás Éve, az Internet Fiesta, A Nagy Könyv, az Országos könyvtári napok rendezvényeihez, amelyekről szintén beszámoltunk a lap hasábjain.

A települési könyvtárak mellett a szakkönyvtárakkal, felsőoktatási könyvtárakkal kapcsolatban is rendszeresen jelentettünk meg írásokat. E téren legaktívabbak a zalaegerszegi pénzügyi és számviteli főiskola, az orvosi könyvtár és a Zala megyei bíróság könyvtára voltak.

Több írás jelent meg lapunkban, amely a zalai könyvtárak és a határon túli könyvtárak együttműködését mutatja be: így például a Lenti Városi Könyvtár lendvai, a Halis István Városi Könyvtár gleisdorfi, a Deák Ferenc Megyei Könyvtár ippai kapcsolatát. A szlovéniai magyar könyvtárosok közül Zágorec-Csuka Judit lendvai könyvtáros rendszeresen küld cikkeket a szerkesztőségbe.

Külföldi könyvtárakban járt kollégáink (Kereki Judit, Madarász Lászlóné, Major Árpád, Sándor Gertrúd, Beke Gabriella, Kerekiné Beke Szilvia, Schmidtné Farkas Mária, Cserhalmi Henriette) szintén beszámoltak az ott szerzett tapasztalatokról.

A 2002-ben indított Figyelő rovatban jogszabályokra, fontos webhelyekre, kiadványokra, pályázatokra hívjuk fel a figyelmet. Nyomon követhetők a pályázati eredmények, vagy az érdekeltségnövelő támogatás is.

A Tarkaforgó – bár 8 évvel ezelőtt jelent meg utoljára – a gyermekkönyvtárosok számára ma is nagy segítséget nyújthat gyermekfoglalkozásokhoz, vetélkedőkhöz, levelezős játékokhoz. Szünetelése idején a Zalai Könyvtári Levelezőben adtunk lehetőséget ahhoz is, hogy a jól sikerült gyermekfoglalkozások, vetélkedők forгатókönyvei közkinccsé válhassanak.

Nagy örömünkre szolgál, hogy az Országos Széchényi Könyvtár MANCI adatbázisa feldolgozza a megyei kiadványokat is. A Hálózatokban megjelent írásokat 1985-től, a Zalai Könyvtári Levelezőt a kezdetektől feltárták. Az online elérhető lapszámok cikkeit már a MATARKA adatbázis is feldolgozza. A honlap statisztikánk havonta 500-1000 letöltést regisztrált az utóbbi években.

Összegzés

Örülünk annak, hogy a megye könyvtárosai a sok-sok egyéb feladat mellett fontosnak érzik azt is, hogy szakmai kiadványban publikáljanak. A szerkesztők köszönettel fogadnak minden beérkező írást; sajnos anyagiak hiányában megbízási díjat ezért a megyei könyvtár fizetni nem tud. Szeretnénk, ha a Zalai Könyvtári Levelező és az egyéb kiadványok megjelenének a jövőben is. Természetesen terveink is vannak. Jó lenne digitalizálni a Zalai Könyvtári Levelező valamennyi lapszámát, hiszen a honlap statisztika is azt bizonyítja, hogy mindenképpen érdemes lenne ezzel foglalkozni.

Sebestyénne Horváth Margit

KISTÉRSÉGI KAPUK

A Nagykanizsai Kistérség Többcélú Társulása pályázott a Közkincs program pályázatán, amelyet sikeresen el is nyert. A program pályázati kiírásának megfelelően a nagykanizsai kistérség szellemi és tárgyi kulturális, valamint természeti értékeinek közkinccsé tétele a vállalt feladat.

Kiemelt cél: „a partnerség és a hálózatosodás elősegítése; a többcélú kistérség önazonosságához szervesen hozzátartozó kulturális örökség ápolása, megismertetése.”

A nagykanizsai kistérség 48 településének több, mint felében 500 lakosnál kevesebben élnek.¹ E településeknek (de a nem sokkal nagyobbaknak is) önállóan kevés esélyük van (részben az erre alkalmas intézmények hiányában) szellemi, tárgyi és természeti értékeik megjelenítésére, eme nemes cél érdekében létrehozott, folyamatosan gondozott portál létrehozására. Az említett települések nem nagyon láthatók az Interneten kereső világ számára. Ennek a nagyszabású feladatnak összehangolt, a kistérségi identitást építő bemutatása, megjelenítése a pályázatban a Halis István Városi Könyvtár által vállalt feladat.

Ez eljárás az azonos kultúrájú mikrotérségek és a kistérség egésze számára is megoldásokat kínál a szellemi és tárgyi kulturális, valamint természeti értékeinek közkinccsé tételére. A megoldás olyan közösen létrehozott és folyamatosan alakított sokoldalú honlaprendszer, melyben a települések bemutathatják kulturális és természeti értékeiket, civil szervezeteiket. A létrejövő többfunkciós internetes „kapu” tehát egyszerre biztosítja az értékek átjárását a települések, a kistérség egésze, a régió és a világ között, de megoldásokat ad egy szervezett kistérségi szintű kommunikációra is, mellyel a kistérség hálózatosodását segítheti elő.

A projekt olyan integrált internetes megjelenést céloz meg, mely egységes elvek szerint, a hosszú távú tartalomfejlesztés és tartós megtalálhatóság igényével jön létre, melynek célja a közzétett szellemi, kulturális értékeinknek közkinccsé válása.

A kistérséget általánosan bemutató korábbi kultúrtörténeti leírásokat vagy a kistérség valamely településéhez életével, munkásságával kapcsolódó személyt, szerveződést (egyesület, intézmény, egyéb civil szerveződés) a dokumentum digitalizálásával vagy máshol már Interneten elérhető dokumentumra való hivatkozással jelenítjük meg. Ez a nyomtatásban megjelent történeti, kultúrtörténeti írások, és a táj folklórájának, népdalainak, meséinek, ezt ápoló népdalkörök munkájának megjelenítését is jelenti (<http://www.nagykar.hu/ekonyvek/24/17776.html>). Az eddig a www.nagykar.hu honlapon közzétett digitális tartalmak is jól hasznosulnak az egyes honlapokhoz kötve.

A települések egyedi történetét, földrajzát, néprajzát, kulturális életét bemutató írások elérhetővé tételét kitartó gyűjtőmunka előzte meg. A honlapgazdákkal folytatott hosszú beszélgetések alakították, formálták a munkafolyamatokat. Mindenki a saját tapasztalatait közzé téve igyekezett a legjobb linkgyűjteményt összeállítani a "saját" településéről. Gyakran előfordult, hogy egy-egy érdekes web cím több településről is nyújtott releváns információt. Így adtuk egymásnak a címeket, azzal, hogy mit érdemes megnézni. Irodalomkutatásnál nekünk, könyvtárosoknak nem ismeretlen az úgynevezett hólabda módszer, melyet itt ésszerű volt alkalmazni.

Minden településnek egy formalizált kinézetet adtunk, amely mögött speciális, adott településre jellemző tartalmakat érhet el az érdeklődő. Kézikönyveinkből beszkeneltük minden település adott szócikkét (Új magyar lexikon; Zala megye kézikönyve; Zala megye története a középkorban; Magyar nagylexikon; Révai nagylexikon; Zala megye földrajzi nevei).

¹ 2007. évi adatok (a szerk.)

A települések épített környezetének és tárgyi kultúrájának megörökítése elsősorban annotált (a tárgyra vonatkozó alapszövegeket megadó) digitális fotóalbum formájában történik. Ezen túl a település lakói számára fontos épített emlékek (például új faluház) és képzőművészeti alkotások kerülnek bemutatásra a honlapokon. Igyekszünk minden településen diáksegítőt bevonni a munkába. Olyan olvasóinkat kerestünk meg, akik Nagykanizsán tanulnak, de a környező településen élnek és szívesen kapcsolódnak ehhez a tevékenységhez. Mivel pénzt ezért nem tudunk adni, egyéb kedvezményeket tettünk elérhetővé számukra. (Ingyenes beiratkozás, korlátlan Internet használat a könyvtárban, olcsóbb fénymásolás, nyomtatás). Mindenkinek fényképes olvasói kóddal ellátott kártyát készítettünk. Lelkesedésük nagy, sok-sok anyagot gyűjtöttek, most már csak meg kell tanítani őket a tartalmi munkára.

A település faluképét meghatározó természeti értékek között a települést jellemző, a településre invitáló szép környezeti elemek kerülnek megörökítésre. Ahhoz, hogy ilyen tartalmakat elérhetővé teheszünk, képanyagra van szükségünk. Ennek elérésére megszerveztünk - egyelőre még csak pár faluban - a KSZR-rel (**K**önyvtárellátási **Sz**olgáltató **R**endszer) karöltve egy-egy közös látogatást. Számítógépet, szkennert vittünk magunkkal, és kértük a lakókat, hogy hozzák be régi fényképeiket amelyek a falu múltjával, jelenével kapcsolatosak. Beszkenneltük őket és így mindenki számára elérhetővé válnak. A kezdeményezést örömmel és sok kép felajánlásával fogadták. Szeretnénk, ha a további alkalmak jó hangulatú, vidám, mondhatnám társasági eseménnyé válnának a falu életében. (<http://www.nagykar.hu/keptar/2808/30379.html>).

A tartalmak létrehozásakor törekszünk a táj és a bemutatott település minél sokoldalúbb és vonzóbb bemutatására, például térképekkel a megközelítés megkönnyítéséhez.

Ezzel párhuzamosan nagy figyelmet fordítunk a források, hivatkozások ellenőrzésére, illetve annak a technológiának a kialakítására, mellyel az információgazda korrekt információkat tud közölni az általa hosszabb ideig gondozott honlapon. Mindezen tartalmak településenként három nagyobb csoport alatt lesznek elérhetők: *Épített értékeink, Szellemi értékeink, Természeti értékeink*

A kistérség mozgókönyvtári ellátása érdekében fejlesztett Nagykanizsai Kistérségi Adatkezelő Rendszer (www.nagykar.hu) által megteremtődött az az informatikai és technológiai alap, melyre ráépül a pályázatunkban célzott fejlesztés.

A települési portálok tartalma:

- A településről szóló dokumentumok digitalizált változata (kép, szöveg, film, hang egyaránt).
- A település közérdekű információi (benne konkrét utalás linkkel vagy címmel a kistérség munkaszervezetére és – ha szükséges – körjegyzőségre, kistérségi szolgáltatásra) és rövid bemutatása, települési eseménynaptár.
- Önkormányzati információk (hirdetmények, pályázatok, rendezési terv stb.).
- Információk a település intézményeiről és civil szerveződéseiről. A település vagy a településen élők (elsősorban civil szerveződések) más honlapjainak elérhetőségei (linktár).

Természetesen ez a munka nem egyszeri feladat, hanem szorgalmas, folyamatos munkát igényel. Az új tartalmak elérhetővé tétele, frissítése, folyamatos gondozása a cél. A projektben az internetes tartalomfejlesztéshez a partneri kapcsolatok kezdeményezése és fejlesztése elengedhetetlen feltétel. Szeretnénk, ha a kistérség szervesen épülne be a "háló" világába, és ehhez a digitális kor adta lehetőségek messzemenő kiaknázása az eszköz.

Gál Erzsébet

EGY MEGÚJULT KÜLÖNGYŰJTEMÉNY

Nádas Péter archívuma a Megyei Könyvtárban

Könyvtárunk helyismereti szerzőként tartja számon Nádas Pétert, aki 1984 óta Zala megyében, Gombosszegen él. Gyűjti az általa írt műveket, róla szóló írásokat. Ennél azonban nagyobb volumenű munkára is vállalkozott; különgyűjteményben kezeli azt, kiegészíti fotókkal, rá vonatkozó hanganyaggal és mozgóképpel.

Ezen túlmenően megállapodást kötött az intézmény Nádas Péterrel, aki vállalta, hogy a róla szóló, hozzá eljuttatott, s általa nélkülözhető dokumentumokat az Archívumnak ajándékozza. Ez különösen az idegen nyelvű anyag számbavételében bizonyult hatalmas (nélkülözhetetlen) segítségnek. A mai napig így működik a Gyűjtemény, e kétirányú, gondos együttműködés útján.

A munka intenzitásának köszönhetően rövid idő alatt hatalmas anyag gyűlt össze, elsősorban Baranyai György energiájának és alaposságának eredményeként, melyről az olvasóközönségnek is tudomást kellett szereznie; ennek látható jele az 1994-ben kiadott Nádas Péter Bibliográfia, mely a kezdetektől, 1961–1994-ig tőle és róla megjelent magyar és idegen nyelvű irodalmat tartalmazza.

Lehet-e egy ilyen bibliográfia teljes? A saját és a róla szóló irodalmat tekintve mindenképpen. Ezt a munkát kézbe véve, legalábbis ez a képzetünk támad. A szerzők a részleteknek is hihetetlen szívóssággal mentek utána, és az említéseket is igyekeztek mind összegyűjteni. Esterházy Péter azt írja az előszóban, hogy ami ebben a munkában nem található Nádasról, az nem is létezik. (És ez nem túlzás.) A gyűjtést képanyag és dokumentumok egészíti ki, melyek valódi könyvvé alakítják a címében csak bibliográfiának elnevezett művet.

Tudjuk, hogy Nádas szemléletét, megközelítését tekintve az európai kultúrkört képes bejárni, nem csupán a nemzetit. Ebből következik, hogy Európában ismerik, fordítják, szeretik írásait. Elsősorban Hollandiában, Németországban, a skandináv államokban, de Olaszországban, és az Egyesült Államokban is. Van fordítás műveiről cseh, lengyel, szlovák, litván, spanyol, de héber nyelven is. S vonatkozik ez az ismertség nemcsak a regényeire, drámáira, hanem éppúgy az esszéire, gondolkodó írásaira is.

Nádas szenvedélyes erővel, de kikezdhetetlen logikával, eredeti látásmóddal közelít filozófiai, társadalmi kérdésekhez is. Azon írók közé tartozik, akinek szavaira érdemes odafigyelni akkor is, ha nem kiérlelt (kidolgozott) műben, hanem „csak” egy interjúban mondja el.

Ezt bárki ellenőrizheti. Lapozzon fel, vagy hallgasson meg egy interjút (mindegy, hogy melyiket, s mikor készültet), és maga is meggyőződhet erről.

Mit találunk ebben az Archívumban? Magunk sem gondolnánk mennyire szerteágazó mind mennyiségi, mind sokféleség szempontjából.

Könyvek Nádas Péter írásaival, és a róla szólókkal. Folyóiratok, magyar és idegen nyelven. Hanganyag, rádió-interjúk, videofelvételek a drámái előadásáról, televíziós felvételek. Fényképek, melyeket ő fotózott, és amit ő róla készítettek. Könyvborító-tervek, színházi előadások, felolvasások (felolvasókörutak) plakátjai gondosan bekeretezve. Kiadói tájékoztatók, író-olvasó találkozók alkalmára nyomtatott meghívók, kiállítási megnyitók programja.

És kéziratok is. Ez utóbbiak nem jelentős számban, mert a Gyűjtemény elsősorban a többszörözött (nyomtatott) anyagok összegyűjtését vállalja, de a személyességhez, egyedi jelleghez mindenképpen hozzájárulnak.

Az anyag szabadon kutatható, kivéve ez utóbbiak, melyek csupán az író engedélyével tanulmányozhatók.

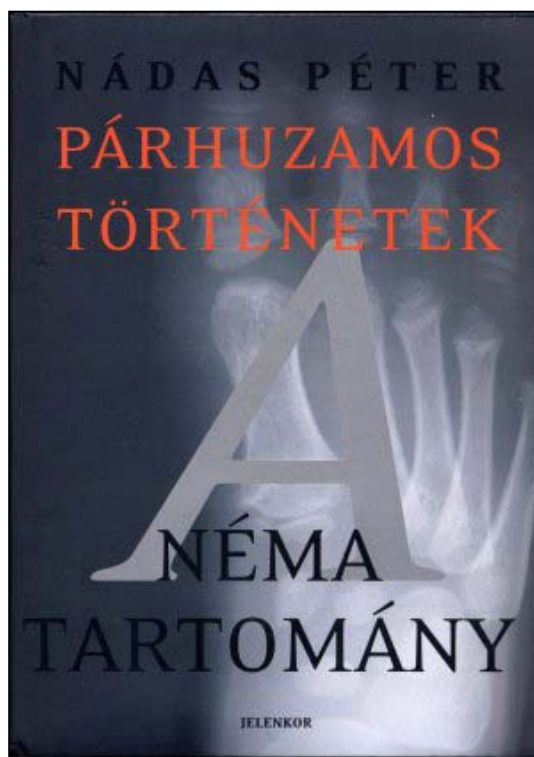
Kevésbé kutatott, de annál nagyobb kincsesbánya ez a gyűjtemény azoknak, akik az író külföldi recepcióját kívánják föltárni. Nádas esetében ez tetemes mennyiség.

Megindult a tárolás korszerű eszközökre átmentése is. A kazettán felvett hanganyagot áttettük digitális adathordozóra, éppúgy a videoszalagon lévő képeket is.

A Nádas Péter Bibliográfia a Megyei Könyvtár honlapján bárki részére hozzáférhető, s most már eljött az idő, hogy elkészítsük az azóta létrehozott művek egybefoglalását is, hasonló módon, ugyanígy digitális formában, de papír alapon is. Készül tehát a Bibliográfia második része. Az elektronikus formát korszerűsítjük, átalakítjuk, igazi adatbázist hozunk létre, sok szempontú visszakeresési lehetőséggel.

Van tehát egy különlegességünk, egy különgyűjtemény, mely eddig csendesen működött, de talán egyre többen fognak tudomást szerezni róla, és használják, s így elérhetjük célunkat, hogy az alkotóhoz jusson el egyre több ember, mert igencsak érdemes részt venni abban a lelki és szellemi kirándulásban, melyet Nádas Péter kínál számunkra.

Gyenes Imre

A NEMZETISÉGI KÖNYVTÁRAK SZLOVÉNIÁBAN ÉS PARTNERKAPCSOLATAIK AZ EURÓPAI UNIÓ TERÜLETÉN

2008. április 11-én került megrendezésre Lendván a városházán „*A nemzetiségi könyvtárak Szlovéniában és partnerkapcsolataik az Európai Unió területén*” című nemzetközi konferencia, amelyet a Muravidéki Magyar Tudományos Társaság szervezett a céllal, hogy szakmailag erősítse a kétnyelvű (magyar-szlovén), illetve a nemzetiségi programmal működő könyvtárak jelenlegi helyzetét a Muravidéken. A nemzetközi konferencia felkért vezetői voltak dr. Bence Lajos, a Muravidéki Magyar Tudományos Társaság igazgatója, dr. Dippold Péter, az OSZK Tudományos és Különgyűjteményének igazgatója (a konferencia elnöke), mag. Sonja Tošić-Grlac, a muraközi könyvtárosok szaktanácsosa és Halász Albert, a Muravidéki Magyar Tudományos Társaság elnöke.

Dr. Zágorec-Csuka Judit a MMTT titkára ünnepi megnyitó beszédében elmondta, hogy fontos az, hogy az együttműködő felek felismerjék az együttműködésük lehetőségeit társadalmi, szakmai és nemzetközi szinten, vagyis Szlovénia, Magyarország és Horvátország könyvtáros társadalmában, és közvetlen környezetükben. Szlovéniában, a Muravidéken nemzetiségi területen öt általános iskolai és egy középiskolai kétnyelvű könyvtár, egy kétnyelvű városi könyvtár és egy regionális könyvtár működik nemzetiségi programmal. Ezek a nemzetiségi könyvtárak összességében 120 000 magyar dokumentummal rendelkeznek. A magyar könyvtárlományban csekély része van digitalizálva és elektronikus úton közvetítve a világhálón, általában online hozzáféréssel kaphatunk bibliográfiai leírást ezekről a dokumentumokról a COBBIS integrált szlovén könyvtári hálózat által. A nemzetiségi könyvtárak is az információs társadalom alapintézményei Szlovéniában, integrálódásuk a könyvtárak között, a szlovén és a magyar könyvtárügyön belül is szükséges. Az információs és kommunikációs technológia előretörésével, a jogi szabályozás jelentőségének és hatásának növekedésével pedig elengedhetetlen az integrálódásuk az Európai Unió tagállamaihoz, elsősorban Magyarországhoz. A könyvtárhasználók száma nő, növekednek az olvasói elvárások is, a globalizáció egységedést vár el a könyvtári szolgáltatások terén, a költségvetési források pedig szűkülnek. Az új együttműködési formák kialakítása szükségszerűvé vált a nemzetiségi könyvtárak léthelyzetében. Fel kell ismerniük az együttműködésük érdekeit. Az érdekeknek objektíveknek kell lenniük, reális szükségletet kell tükrözniük. Melyek lehetnek ezek a lehetséges érdekek? Szakmaiak, pl. állománygyarapítás, közös katalogizálás, vagy gazdasági érdekek, pl. konzorciumok teremtése, netán társadalmi érdekek, közös szakmai vélemény nyilvánítás, közös érdekképviselet? Milyenek a nemzetiségi könyvtárak együttműködési lehetőségei? Véleménye szerint együttműködés ott van, ahol érdek van. Együttműködés csak jól megfogalmazott stratégiai elképzelések mentén lehet. Az együttműködés alapja az egymás iránti kölcsönös bizalom, a mások véleményének tiszteletbentartása, a konszenzusra való hajlam. Az együttműködés célja az erők összpontosítása, a lehetséges források összeadása, párbeszéd kialakítása, a szakmai kérdésekben való közös fellépések és közös pályázatok megvalósítása.

Természetesen, mindezt megcélozva feltehetjük azt a kérdést is, hogy mi az együttműködés haszna? A magasabb szintű szolgáltatások, szakmai presztízs és az emberi kapcsolatok erősödése. Érdekes és szükséges nemzetiségi könyvtárügyet

teremteni és ez adjon szakmai erőt ahhoz, hogy jobban kibontakoztathassuk küldetésünket, mert tudjuk, hogy nekünk nemzetiségi könyvtárosoknak dolgunk van itt a Muravidéken és az egyetemes magyar könyvtárügyben. Ezekkel a gondolatokkal nyitotta meg a konferenciát dr. Zágorec-Csuka Judit.

Ezt követően előadások hangzottak el magyar és szlovén nyelven, amelyet szinkrontolmacsok le is fordítottak mindkét nyelvre. Dr. Dippold Péter, az Országos Széchényi Könyvtár Tudományos és Különgyűjteményi Igazgatóság igazgatója „*A kulturális dialógus lehetőségei az Európai Unió könyvtárai közt*” címmel tartotta meg bevezető előadását.¹ Ezt követte Bánkeszi Katalin, az Országos Széchényi Könyvtár Magyar Digitális Könyvtár igazgatójának „*A Magyar Digitális Könyvtár (MEK) és határon túli kapcsolatai*” című előadása. Mag. Karmen Štular, a ljubljana Nemzeti és Egyetemi Könyvtár informatikai osztályának vezetője „*A Szlovén Digitális Könyvtár – dLib.si és partnerkapcsolatai az Európai Unióban*” címmel mondta el előadását. Bánfi Szilvia, az Országos Széchényi Könyvtár Régi magyar nyomtatványok osztályának tudományos munkatársa „*Az Országos Széchényi Könyvtár nyomdászattörténeti adatbázisa tekintettel Lendva nyomdászattörténetére*” címmel tartotta meg az előadását.² Mag. Franci Pivec a maribori Információtudományok Központjának szakácsadója „*A multikulturális könyvtárak a kultúrák közti dialógusban*” című előadásával mutatkozott be a szakemberek előtt.

Az előadásokat az együttműködési szerződés aláírása követte, amelyet a Magyar Könyvtárosok Egyesületének elnöke, Bakos Klára, a Muravidéki Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösség alelnöke, Göntér Ferenc és dr. Zágorec-Csuka Judit könyvtáros írtak alá azzal a céllal, hogy a Muravidéken működő nemzetiségi könyvtárak szakmailag egységesen lépjenek fel a magyar-magyar könyvtári kapcsolatok területén és erősítsék az emberi és szakmai kapcsolataikat, hogy még nagyobb figyelemmel összpontosíthatnak egymás tevékenységeire. A szerződés a következő feltételeket tartalmazta. A Magyar Könyvtárosok Egyesülete vállalja a szakmai kapcsolattartást és a magyarországi könyvtárügyi információk közvetítését a muravidéki (szlovéniai) kétnyelvű városi könyvtár, a nemzetiségi programmal működő regionális (megyei) könyvtár és a kétnyelvű iskolai könyvtárak könyvtárosai számára, amelyet a Muravidéki Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösség, a muravidéki magyarság csúcsszervezete által és annak segítségével valósít meg. A Magyar Könyvtárosok Egyesülete a meglévő információs csatornáin keresztül: a MKE honlapján, levelező listáin, nyomtatott szakmai kiadványai, valamint közvetlen kapcsolattartással szakmai információkat nyújt. Az együttműködő felek törekednek arra, hogy részt vegyenek egymás szakmai rendezvényein, s ezeket előadókkal is támogatják. Mindkét fél vállalja, hogy jövőbeni pályázatokon az Európai Unió térségében együttműködő partnerként támogatják egymás törekvéseit, esetleg együttesen indulnak pályázatokon – különös tekintettel a közös szakmai programok szervezésére, egymás programjain történő részvételre; szélesebb körben lehetővé téve ezzel a szakmai tapasztalatszerét.

Az együttműködési szerződés aláírását vita követte, amelyben részt vettek Mag. Jelka Gazvoda, a szlovén és a nemzetiségi könyvtárügy szakértője, a Szlovén Kulturális Minisztérium államtitkára, Mag. Franci Pivec, az IZUM az Információtudományok Központjának szakértője Mariborból, mag. Sonja Tošič-Grlac, szakértő Csáktornáról, Žoldoš Zsuzsanna, könyvtárigazgató Lendváról, mag. Karmen Štular Sotošek Ljubljánából, dr. Dippold Péter, Bánkeszi Katalin, Bakos

¹ Szöveges változatát lásd e kiadvány 32. oldalán.

² Szöveges változatát lásd e kiadvány 35. oldalán.

Klára, Budapestről, Czupi Gyula könyvtárigazgató Nagykanizsáról, Kiss Gábor könyvtárigazgató Zalaegerszegről, Német Józsefné könyvtárigazgató Lentiből, Pallosiné dr. Toldi Márta könyvtárigazgató Szombathelyről, Leona Jug könyvtáros Mursko Središčeről, valamint Amalia Petroneli könyvtáros Koperből és Flavio Forlani az olasz nemzetiség képviselője Koperből.

A nemzetközi konferencián részt vettek a kétnyelvű általános iskolák és a kétnyelvű középiskola igazgatói és könyvtárostanárai Lendváról és a kétnyelvű területről, valamint a lenti iskolák igazgatói és könyvtárostanárai. Másnap, április 12-én a szervezők szakmai kirándulást szerveztek a meghívott vendégeknek és az érdeklődőknek Lendvára, ahol megtekintették a Lendvai Könyvtárat és Muraközbe, Csáktornyára, ahol Kepe Klára lendvai könyvtárostánár vezetésével megtekintették az Zrínyi-emplékhelyeket, Štrigován (Bánffyák vára), Šenkovecen (Szentilonán, Zrínyi sírok, mauzoleum) és Csáktornyán a Zrínyi várat, valamint a városi könyvtárat, ahol a könyvtárosok szeretettel fogadták a magyarországi és lendvai vendégeket.

Zágorec-Csuka Judit

A nemzetközi konferencia résztvevői Lendván a Városháza előadótermében.

A KULTURÁLIS DIALÓGUS LEHETŐSÉGEI AZ EURÓPAI UNIÓ KÖNYVTÁRAI KÖZÖTT¹

Az Európai Unió projektjei között tulajdonképpen alig szerepel tisztán könyvtárak számára kiírt program. Az 1998-ban indult ötödik keretprogramtól kezdődően a projekteket nem az intézménytípusok számára írták ki, hanem különböző fejlesztési célokra (pl. életminőség, környezet, energia, információs társadalom technológiái stb.), amelyekhez azután a különböző területeket képviselő intézmények csatlakozhattak. Ez a könyvtárak szempontjából azt jelentette, hogy míg korábban elkülönített könyvtári telematikai programokra pályáztak, most más lehetőségek is adódtak számukra a pályázati kiírásokban megfogalmazott céloktól függően. Ez a tendencia azóta is folytatódik, tehát a könyvtárak bizonyos tematikus célokhoz kapcsolódva tudnak csak európai pályázatokban részt venni.

Általánosságban elmondható, hogy az EU-s projektek kereteket teremtenek és irányokat mutatnak; egységes szemléletet honosítanak meg; a könyvtári szolgáltatásokat széles társadalmi környezetben, a felhasználók oldaláról közelítik meg, de ugyanakkor nem pótolják a helyi kezdeményezéseket, ötleteket és megoldásokat.

A programok jelentős mértékben építenek a partnerségre: az átfogó, több országot érintő kezdeményezéseknek ez alapfeltétele. Partnerkapcsolatok azonban nem csak a határokon átnyúló programokra jellemzők. A legjelentősebb, közkönyvtárakat is érintő projektek nagy mértékben építenek a közgyűjteményi (könyvtár, levéltár, múzeum) partnerségre, illetve a szoros kapcsolat kiépítésére az ún. technikai partnerekkel és természetesen a felhasználókkal. A technikai irányultság, azaz az informatikai fejlesztő cégek bevonása a programokba több projekt alapját képezte az elmúlt években.

A legfontosabb téma, amelyhez a könyvtárak a különböző keretprogramok során csatlakozhattak, a kulturális örökség megőrzéséhez kapcsolódó digitalizálási tevékenységet elősegítő projektek sora volt.

Ha van olyan több országon is átívelő téma, amely a kulturális dialógust és a partnerséget egyaránt szolgálja, a digitalizálás minden bizonnyal előkelő helyet foglal el közöttük. Jelentőségét bizonyítja, hogy 2005-ben az Európai Bizottság „2010: digitális könyvtárak” címmel egy programot fogadott el, amely tartalmazza a digitális könyvtárakra vonatkozó kezdeményezés struktúráját és foglalkozik a kulturális örökség digitalizálásával, hozzáférhetőségével és megőrzésével.

Az „i2010: digitális könyvtárak” kezdeményezés azt a célt tűzte ki, hogy az európai könyvtárakban őrzött dokumentumok digitális formában *egységes, több nyelvű hozzáférési ponton* váljanak elérhetővé, és az egyes országok digitalizálási tevékenysége koordinált módon történjen. Számos kérdés vár megoldásra ezen a területen, ezek közül csak néhány problémát veszek számba: *gazdasági-pénzügyi* jellegű problémák (ki finanszírozza a digitalizálást), *szervezési* kérdések (hogyan lehet erősíteni az egyes intézmények közötti együttműködést, hogyan lehet kiküszöbölni az átfedéseket, meg lehet-e szervezni a köz-szféra és a magántőke közös érdekeken alapuló együttműködését stb), *műszaki-technológiai* jellegű (hogyan lehet csökkenteni a

¹ Elhangzott „A nemzetiségi könyvtárak Szlovéniában és partnerkapcsolataik az Európai Unió területén” c. konferencián Lendván 2008. április 11-én.

digitalizálás költségeit úgy, hogy a minőség ne romoljék), és *jogi* problémák a digitális tartalmak szolgáltatásával kapcsolatosan.

Itt kell megjegyezni, hogy az európai szinten felvetett problémák több helyen országos szinteken is megoldásra várnak az EU tagállamokban. Magyarországon éppen napjainkban van folyamatban egy olyan projekt, amely az ország könyvtáraiban, levéltáraiban és múzeumaiban már megtörtént és tervezett digitalizálási projektek számbavételét tűzte ki célul éppen a jövőendő duplikációk kiszűrése érdekében. Ennek a projektnek ugyancsak feladata az országos közgyűjteményi együttműködés megszervezése a digitalizálás területén, valamint az egységes szabványok, ajánlások kidolgozása a digitalizálás, a metaadatok, a megőrzés és a szolgáltatás terén. A projekt keretében nagy figyelmet fordítunk a jogi kérdésekre, amelyek a digitális tartalmak tulajdonjogának definiálása mellett magukban foglalják a későbbi szolgáltatás során felmerülő szerzői jogi kérdések tisztázását is. Szintén fontos feladata a projektnek, hogy megfogalmazza az országban létrehozandó kompetencia központok feladatát, valamint hogy megnyugtató jövőképet alakítson ki a digitális dokumentumok biztonságos és hosszú távú megőrzéséről. A projekt gazdája az Országos Széchényi Könyvtár, és reményeink szerint az országos digitalizálást előkészítő projekt eredményeképpen a további tevékenység: a tényleges digitalizálás, a szolgáltatás és a megőrzés összehangolt és tervszerű módon történik az elkövetkező években Magyarországon.

Visszatérve az EU kulturális dialógust elősegítő digitalizálási kezdeményezésére, fontos megjegyezni, hogy az „i2010: digitális könyvtárak” kezdeményezés már meglévő alapokra épít: többek között a *Minerva* és a *MICHAEL*, valamint a *TEL* elnevezésű projektekre.

Az az Európai Digitális Könyvtár (European Digital Library – EDL) létrejöttét nagyban elősegítette, hogy a Google 2001-ben elkezdődött digitalizálási projektje meglehetősen nagy ellenállást váltott ki az európai könyvtárak – különösen a francia nemzeti könyvtár – részéről az angol nyelvű, tengeren túli dokumentumok túltengése miatt. Egy később készült felmérés igazolta is azt, hogy az európai nemzeti könyvtárak tervei között mintegy 70%-ban az adott ország, valamint európai témájú tartalmak létrehozására vonatkozó digitalizálási tervek szerepelnek szemben a nem európai tartalom 5%-ával. Valóban indokolt tehát egy európai tartalmakat összefogó digitális könyvtár létrehozása, az átfedés a Google tartalmaival egészen minimálisnak mondható. Az EDL projekt végigvitelével megvalósulhat a határokon átívelő *európai kulturális tartalmak összekapcsolása, kiküszöbölve az átfedéseket* az európai digitális tartalmak között és nagyságánál fogva *magánbefektetéseket vonz* az IKT területeken. Az EDL projektben az európai nemzeti könyvtárak vesznek részt.

Az EDL elindítása előtt széles körű felmérést végeztek a projekt értelméről, a kérdőívre 225 intézmény és testület válaszolt (kulturális intézmények, egyetemek, kiadók és joghordozók és informatikai cégek). A válaszokból világosan kiderült, hogy

- a digitalizálás teljes folyamatát le kell fedni a rá szánt költségeknek;
- a használók valós igényeinek ismeretében kell a programot elindítani;
- kiemelt feladat az átláthatóság biztosítása (Michael);
- kompetencia központok létrehozására van szükség a folyamatok irányításához és ellenőrzéséhez;
 - az egységes szabványok kialakítása és használata elengedhetelen (interoperabilitás);
 - a megvalósítás és a fenntarthatóság biztosítására magántőke bevonása lehetséges és szükséges;

- a digitális megőrzés biztosítása kulcskérdés (két irányzat vitatkozik: válogatva, vagy mindenre kiterjedően?);
- a kutatás-fejlesztést európai szinten kell összehangolni;
- nagyon fontos, hogy a digitális tartalmak létrehozása a kisebbségek nyelvét fokozottan vegye figyelembe.

A kulturális dialógus lehetőségeit az EU programjaiban előadásomban eddig európai és nemzeti könyvtári szinten vázoltam, és ennek is csak egyetlen vetületéről, a digitalizálásról szóltam. Léteztek és léteznek azonban olyan Uniós programok, amelyek a helyi intézmények közötti összefogást szorgalmazzák európai keretek között.

A PULMAN program Európa közkönyvtárait fogta össze, 2001-2003 között működött. A programnak valóban sikerült megvalósítani az európai összefogást a közgyűjtemények területén. Egyik legfontosabb kézzel fogható eredménye egy 20 nyelvre lefordított útmutató, amely európai szinten a digitális formában meglévő közkönyvtári szolgáltatásokat tartalmazza, természetesen linkekkel a szolgáltatások forrásaihoz. Az útmutató három szélesebb területtel foglalkozik: társadalompolitika, menedzsment és technikai kérdések. A program különös figyelmet fordított a hátrányos helyzetű felhasználóknak nyújtandó szolgáltatásokra. A PULMAN egy másik jellegzetes feladata a könyvtárak, múzeumok és levéltárak helyi együttműködésének elősegítése volt.

Ezen a nyomvonalon haladt tovább a program kiszélesítését jelentő CALIMERA program, amely 2003-2005 között tevékenységét erőteljesebben kiterjesztette a helyi levéltárakra és múzeumokra is. Eredményeképpen megszületett a PULMAN által megkezdett útmutató kiteljesítése a levéltári és múzeumi digitális szolgáltatásokkal. További előrelépést jelentett a CALIMERA szoros kapcsolata a közös helyi szolgáltatásokat előállító informatikai cégekkel is.

A példaképpen említett két Uniós program a kulturális dialógust helyi intézmények között segítette elő. A projektek eredményei a személyes kapcsolatok kialakulása mellett az országhatárokon átnyúló konkrét együttműködésben láthatóak. És ez a nemzetközi programok lényege: ne az elvek szintjén, hanem a valódi közös munkában valósuljanak meg a célkitűzések.

Összefoglalva mondandómat: az Európai Uniós programok *egységes kereteket* biztosítanak a kulturális dialógus számára a tagállamok között. A fő csapásirány a kulturális örökség digitalizálását, ezáltal megőrzését és egy ponton történő szolgáltatását megcélzó *Európai Digitális Könyvtár* létrehozása. Emellett azonban szükség van az egyes országok és főképpen intézmények közötti *konkrét együttműködésekre*, mert semmilyen keret nem helyettesíti a kölcsönös érdekeken alapuló folyamatos munkát.

Dippold Péter

AZ ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR NYOMDÁSZATTÖRTÉNETI HONLAPJA

A honlap létrehozói a tudományos kutatóhelyé is nyilvánított nemzeti könyvtárban folyó könyvtörténeti kutatások legfrissebb eredményeiről kívánják tájékoztatni a szakmai közvéleményt és a széles közönséget. A **Typographia honlap** tartalmazza egyrészt a Kárpát-medence egészét magában foglaló nyomda-adatbázist, a **Clavis Typographorum Regionis Carpathicae** 1473-1948 közötti időtartamban. Másrészt az ebben az adatbázisban regisztrált, első száz év működő nyomdáinak adatait szöveges és képes formában is megjeleníti: a **Kézisajtó kora** címen. Az internet jóvoltából könnyen hozzáférhető nyomda-adatbázis, valamint a gazdagon illusztrált magyar nyomda- és nyomdászattörténeti honlap tájékoztatást ad a témáról minden hazai és külföldi könyvtárnak, és az ilyen irányú kutatással foglalkozó szakembereknek és érdeklődőknek. Ezért mindkét szolgáltatásnak van angol nyelvű változata is. Elérhetősége: <http://typographia.oszk.hu/>

A Kézisajtó kora

A XV-XVIII. sz. Könyvtörténeti Osztály munkatársai azzal a céllal hozták létre a nyomda- és nyomdászattörténeti honlapot, hogy a témát kutató szakembereknek és az érdeklődőknek a magyarországi nyomdászat már teljesen föltárt, korai századait a legújabb ismeretek kiegészítésével és illusztrálva bemutassák. Első lépésként a kezdetektől a 16. század utolsó harmadáig egy-egy helység nyomdászatát, illetve egy-egy nyomda történetét szakaszosan szemléltetik. A nyomdák történetéhez és tevékenységének rövid ismertetéséhez kapcsolódnak az adott tipográfia felszerelését: díszeket, iniciálésorozatok, nyomdai cifrákat és a legjellegzetesebb betűtípusokat szemléltető illusztrációk, segítve az impresszum nélküli, töredékesen fennmaradt nyomtatványok beazonosítását. A további kutatómunka könnyítése érdekében közlik a legfrissebb szakirodalmat. A Régi Magyarországi Nyomtatványok elektronikus változatához kapcsolódva az ismertetett nyomdák kiadványainak részletes leírását és címlapképét is megtalálja a felhasználó (MNB honlap: <http://mnb.oszk.hu>).

A Clavis Typographorum Regionis Carpathicae nyomda-adatbázis

A teljes magyar nemzeti retrospektív bibliográfia összeállítása során nem ritkán okoz gondot a nyomtatványok impresszum adatainak hiánya. A földolgozó munka folyamán ugyanis a nyomda, vagy kiadó nevének hiánya megnehezíti annak eldöntését, hogy az adott dokumentum beletartozik-e a magyar retrospektív nemzeti bibliográfia gyűjtőkörébe. Ezért az Országos Széchényi Könyvtár olyan adatbázis (*Clavis Typographorum Regionis Carpathicae*) kiépítésére vállalkozott,

amely a Kárpát-medence területén a magyarországi nyomdászat kezdetétől, 1473-tól az 1940-es évek végén bekövetkezett államosításig, 1948-ig működő, lehetőleg valamennyi nyomda adatait tartalmazza. A nyomda-adatbázisunkban rögzített **kiemelt névforma** a kárpát-medencei könyvtárak számára általános érvénnyel ajánlható **módszertani segédlet**. A nemzeti könyvtári alapfeladatok mellett a Clavis nyomda-adatbázis „vezérfonalul” szolgálhat a hazai nyomdák, könyvkiadók és könyvkereskedők alaposabb megismeréséhez. A regisztrált nyomdák és a rájuk vonatkozó adatok tudományos elemzése jelentősen gazdagíthatja a nyomdászat-, művelődés-, gazdaságtörténeti és helytörténeti ismereteket.

Eddig a közel ötszáz évet átölelő időszak alatt működő nyomdák adatainak összegyűjtése és az első háromszáz év tudományos földolgozása történt meg. A későbbi időszakban működő nyomdák adatainak szakszerű vizsgálata még hátra van. Ám az összegyűjtött adatmennyiség ilyen formában is nagy segítség lehet a nyomdák, könyvkiadók és könyvkereskedők működésének tudományos feltárásához. A nyomda-adatbázis pontosításának érdekében köszönettel várjuk az osztályunkhoz eljuttatott észrevételeket. (Kapcsolat: rmny@oszk.hu).

The screenshot shows a web browser window displaying the CLAVIS website. The page title is 'CLAVIS TYPOGRAPHIUM REGIONIS COMITATENSIS'. Below the title, there is a table titled 'TALÁLATOK' (Findings) with columns for 'Nyomda' (Printing house), 'Település' (Settlement), 'Kezdeti év' (Start year), and 'Befejező év' (End year). The table lists several printing houses in Zalaegerszeg, including Perger Ferenc, Székely Albert, Kákos Agoston, Székely Ferenc, Tóth Rózália, Bencsik Sándor, Unger Antal, Végi János, Pálfi János, Zalai Nyomdász- és Képesítési Rt., Kákos Nyomdászati Rt., and Pannónia Könyvnyomda.

Nyomda	Település	Kezdeti év	Befejező év
Perger Ferenc nyomda	Zalaegerszeg	1821	1830
Székely Albert nyomda	Zalaegerszeg	1831	1833
Kákos Agoston nyomda	Zalaegerszeg	1842	1948
Székely Ferenc nyomda	Zalaegerszeg	1842	
Tóth Rózália, Ötv. és Tóth nyomda	Zalaegerszeg	1848	1905
Bencsik Sándor nyomda	Zalaegerszeg	1893	1916
Unger Antal nyomda	Zalaegerszeg	1899	1918
Végi János nyomda	Zalaegerszeg	1901	1902
Pálfi János nyomda	Zalaegerszeg	1913	1930
Zalai Nyomdász- és Képesítési Rt.	Zalaegerszeg	1921	1948
Kákos Nyomdászati Rt.	Zalaegerszeg	1922	1948
Pannónia Könyvnyomda	Zalaegerszeg	1931	1944

Végezetül röviden bemutatjuk Zala megye nyomdászatát az Országos Széchényi Könyvtár nyomda-adatbázisában rögzített adatok alapján.

A történelmi Zala vármegye első nyomdája 1573-ban, Bánffy Miklós birtokán **Alsólendván** (Lendava, ma Szlovénia) létesült, Hoffhalter Rudolf vezetésével. Ezt követően századokon át nem működött tipográfia a megye területén. A hosszú kihagyást követő első

sokszorosító műhely 1817-ben létesült **Keszthelyen**, Perger Ferenc szombathelyi nyomdász fióknyomdájaként. Keszthelyen 1948-ig a Perger-féle nyomdával együtt kilenc tipográfiát regisztráltunk adatbázisunkban. Időben a második nyomdahely, ahol officina létesült **Zalaegerszeg**. Itt is Perger Ferenc létesített nyomtató műhelyt 1821-ben. Tipográfiájával együtt 12 zalaegerszegi nyomdáról van tudomásunk 1948-ig. Időben a harmadik város ahol nyomda működött **Nagykanizsa**. 1839-ben itt alapította nyomdáját és kiadóját Wajdits József, akinek cégét fia, az ifjabb Wajdits József 1913-ig működtette. Az általunk eddig összegyűjtött adatok szerint Zala megye legtöbb nyomdával rendelkező települése Nagykanizsa volt, ahol 1839 és 1948 között 23 nyomda működött. A sort újból **Alsólendva** zárja, ahol a Hoffhalter-féle műhely után 315 évvel később létesült csak megint nyomda. Kardos Gábor keszthelyi nyomdász Alsólendván 1889-ben föllállított fióknyomdájával együtt öt officina működött a városban 1947-ig.

Reményeink szerint sikerült fölkelteni a Zala megyei helytörténettel foglalkozó érdeklődők figyelmét nyomda-adatbázisunk iránt, amelyet kutatómunkájukhoz segédletként jól hasznosíthatnak.

Bánfi Szilvia

KÖNYVTÁRAVATÓ GELLÉNHÁZÁN¹

Gellénháza közművelődési könyvtára 1957-ben alakult meg Nyakas Gyula művelődésiház igazgató segítségével. Nemcsak közművelődési, hanem szak szervezeti könyvtárként is működött hosszú-hosszú éveken át. Az un. "olajos", vagy MOL-os munkahelyekre kis letéti gyűjteményeket juttattak ki, hogy az ott dolgozó munkásokhoz is eljuthasson az olvasnivaló. Első könyvtárosa Szmodics Irma volt, aki jópár művelődési ház igazgató keze alatt gondolhatta a gyűjteményt hosszú-hosszú éveken keresztül. Őt követte a könyvtárosságban Székely Gyuláné és Gerencsér Ilona. Kissné Oswald Juditot már én is ismerhettem, mert 1994-ben úgy döntöttek, hogy csatlakoznak a József Attila Városi Könyvtár által működtetett ellátórendszerhez. Jelenlegi könyvtárosa Bartusch Ágnes.

Köteteinek száma közel 9 000 db dokumentum. Ez évben (2008-ban) csatlakoztak a mozgókönyvtári ellátáshoz, így a korábbi gyakorlatnak megfelelően továbbra is művezzük községi könyvtárunk hálózati-módszertani gondozását, így nem veszítettük el egymást szem elől.

A község elöljárói a könyvtár szebbé, csinosabbá tételének érdekében sokat tettek a könyvtári célra benyújtott pályázatok segítségével. Csak az elmúlt évet említeném, amikor az NKA Könyvtári Szakkollégiumához benyújtott sikeres pályázatán 593 000 Ft-ot nyertek könyvtári bútorra. Ezen kívül állománygyarapításra a felzárkóztató pályázat segítségével 184 000 Ft-ot kaphattak, valamint az érdekeltségnövelő állami támogatással 33 000 Ft-hoz juthattak. Így az elmúlt évben az önkormányzati befizetéssel együtt 421 000 Ft értékű dokumentummal gyarapodhatott a gyűjtemény.

Bartusch Ágnes könyvtárosnak szép és kellemes foglalatosságot kívánok az olvasók körében, a község és a közösség lakosainak pedig szép és hasznos olvasását ebben a megújult könyvtárban.

Horváth László intézményvezető úrtól pedig azt kérném, hogy továbbra is kísérvé figyelemmel azokat a pályázati lehetőségeket, amelyekkel fejleszteni tudja egyik legfontosabb intézményét: a könyvtárat.

Pál Éva

¹ Elhangzott a gellénháza-i könyvtár avatóján, 2008. február 15-én.

TUDÓSÍTÁSOK

A mozgókönyvtári ellátást biztosító József Attila Városi Könyvtár munkatársai a gellénházi könyvtár állományrendezése közben

Internetezők a gellénházi könyvtári szolgáltató helyen

JÓZSEF ATTILA MEGYEI VERSMONDÓ VERSENY 2008.

1964 óta hazánkban minden évben április 11-én megemlékezünk a költészet napjáról. 1905-ben ezen a napon született a XX. század egyik magyar „költőóriása”, József Attila.

Miért van szükség mai rohanó világunkban a versekre, a költészetre? Talán azért, hogy ebben a technikai csodákkal zsúfolt korszakban, az „elgépiesedés” éveiben értékes gondolattartalmakkal ismerkedjünk meg, s mélyről fakadó emberi érzelmeket éljünk át.

Ha fellapozunk egy verseskötetet, pár perc is elegendő, hogy átlépjünk egy másik dimenzióba. Feledve köznapi gondjainkat, apró-cseprő ügyeinket, egy csodákkal teli birodalomba csöppenünk bele. Egy-egy igazán jó vers olvasása közben mintha az univerzum, a világegyetem titkaiba nyernénk bepillantást. Ez az élmény természetesen a költőknek köszönhető, akik – hol fájdalmas-búsan, hol örömtől ittasan, hol önmagukkal és a világgal viaskodva – éneklik meg gondolat-és érzésvilágukat.

A versek szeretetére már óvodáskorban kell tanítani a gyerekeket, hogy mire iskoláskorba kerülnek, természetes legyen számukra a versek ismerete, szeretete. Hogy szinte első hallásra megfogja őket a versek ritmusa, a zenei lüktetés, a csengő-bongó rímek. Ezeken a formai jegyeken túl pedig magába a költemény „szövetébe”, „szívébe” lássanak bele, s értsék meg a versek gondolatvilágát, hangolódjanak rá a költő érzéseire.

A Zala Megyei Közgyűlés Oktatási és Kulturális Bizottsága, a Zalai Gyermek és Ifjúsági Közalapítvány és a József Attila Városi Könyvtár 2008-ban is meghirdette a József Attila megyei versmondó versenyt. A verseny első fordulója, a területi verseny a városi könyvtárakban zajlott. A versmondó versenyen két korosztályban vetélkedtek a tanulók: 5-6. osztályosok, illetve 7-8. osztályosok indulhattak korcsoportjukban.

A Deák Ferenc Megyei Könyvtár Gyermekkönyvtára rendezte meg idén tavasszal is az általános iskolai diákok körében a József Attila versmondó verseny városkörnyéki fordulóját. Itt már kiderült, hogy mennyire tud mélyen hatni egy-egy költemény a gyerekek lelkivilágára, s milyen szinten tudják közvetíteni az általuk kiválasztott verssel a költő üzenetét a hallgatóság felé.

A II. forduló a megyei döntő volt, amelyen nemcsak zalai, hanem muravidéki magyar tanulók is részt vettek. A városi és városkörnyéki fordulók legjobb versmondói Lendván mérték össze tudásukat.

Házigazdaként Zsoldos Zsuzsa igazgató köszöntötte a résztvevőket, majd Pozsonyecz Mária önkormányzati képviselő megnyitó beszédében azt hangsúlyozta, hogy a szlovéniai magyar kisebbség számára nagyon fontos az anyanyelv ápolása. Nagyra értékelte azt a lehetőséget, hogy bekapcsolódhatnak az anyaországban zajló kulturális programokba.

A zsűri véleménye alapján az 5-6. osztályosok körében Varga Döníz, a Kiskanizsai Általános Iskola tanulója, a 7-8. osztályosok körében Kiss Franciska, a zalaegerszegi Liszt Ferenc tagiskola tanulója bizonyult a legjobb versmondónak. Lendva város különdíját a keszthelyi Domján Nikolett kapta, míg a zalaegerszegi József Attila Városi Könyvtár különdíjasa a nagykanizsai Horváth Márk lett.

Fejesné Szabó Piroska

DÍJKIOSZTÓ ÜNNEPSÉG A „SALLA” MŰVELŐDÉSI KÖZPONTBAN A KÖLTÉSZET NAPJA ALKALMÁBÓL

Április 11-én délután tartotta díjkiosztó ünnepségét a „Salla” Művelődési Központ Könyvtára a költészet napja alkalmából, amelynek keretén belül ünnepélyesen kihirdették az ősszel meghirdetett három könyvtári játék – a megyei négyfordulós történelmi levelezős játék, a megyei mondaíró verseny, és a gyermekrajzpályázat eredményét.

Az ünnepség az „Én és a család az Európai Unióban”

című gyermekrajzpályázat eredményhirdetésével vette kezdetét az intézmény galériájában. A beérkezett 22 alkotásból készült kiállítást Balaskóné Szkladányi Annamária, a hegyhátszentjakabi általános iskola igazgatója, képzőművész nyitotta meg. A helyezettek: I. Tóth Patrícia, II. Végh Alexandra, III. Gyarmati Ákos.

A megnyitó után Sebestyénné Horváth Margit, a Deák Ferenc Megyei Könyvtár könyvtárosa méltatta a költészet napjának jelentőségét, és emlékezett József Attilára. Az ünnepséget színesítette Marótiné Diószegi Erzsébet, aki verseket szavalt.

Ezután következett a díjátadás. A művelődési központ könyvjutalommal és oklevéllel jutalmazta a levelezős játék első tíz helyezettjét, és valamennyi résztvevő emléklapot kapott.

Első helyezést ért el Varga Kata, a búcsúszentlászlói Mindszenty József Általános Iskola tanulója. A második helyezett Rózsás Zsuzsanna, a harmadik Horváth Pálma

lett, mindketten a letenyei Andrassy Gyula Általános Iskola tanulói.

A megyei mondaíró versenyre beérkezett pályamunkák közül az idén a legigényesebb, legérdekebb a nagykanizsai Tulézi Krisztina mondája. Második helyezést ért el Horváth Pálma, az Andrassy Gyula Általános Iskola tanulója, a harmadik helyezett pedig Dienes Márton, a zalaszentbalázi Petőfi Sándor Általános Iskola tanulója lett.

Kovács Mónika

„TÚLREPÍT A HOLTAKON”

Pécsi Gabriella emlékest Pakson

A Költészet Napja jegyében rendezett Pécsi Gabriella emlékestet szülővárosában, Pakson, 2008. április 14-én a költőné édesapja nevét viselő Pákolitz István Városi Könyvtár.

A figyelmes házigazda Gutai István könyvtárigazgató volt, aki a megjelentek körében üdvözölte a közelmúltban elhunyt költőné öccsét, ifj. Pákolitz Istvánt és feleségét, valamint az özvegyen maradt társat, e sorok íróját is.

A köszöntő szavak után Tell Edit versmondó Pécsi Gabriella verseit adta elő mély átéléssel, szöveghűen (Januárok, Paks; Eperfa; Önarckép, füst mögül; Április ürügyén; Dúdoló).

Ezt követően Péntek Imre József Attila-díjas költő, a Pannon Tükör főszerkesztője Pécsi Gabriella költészetét méltatta és annak színeit, formakultúráját az általa szerkesztett (s a méltó utóélet kezdetét jelentő) „Tollászkodom fellegen” című posztumusz kötet ciklusainak felelevenítésével mutatta be.

A zalaegerszegi Énekmondó Együttes előadásában magnófelvételtől Pécsi Gabriella megzenésített versei hangzottak el (Ökörnyál, Kedvetlen, Rejtőzködő, Boszorkányos).

Az emlékest hangulata megmutatta, hogy a szülőváros szeretettel fogadta be a zalaegerszegivé lett Pécsi Gabriella költői varázsát: „mézsűrű szél ölébe von / és túlrepít a holtakon” – írta kötetzáró versében, a Dúdolóban, amelyről Gergely Ágnes Kossuth-díjas költő azt írta, hogy az „a magyar költészet gyöngyszeme”.

A teltházas rendezvény sikeréhez jelentős mértékben hozzájárult az is, hogy a könyvtár nyugalmazott igazgatója, Herczeg Ágnes az egykori iskolatársakat is mozgósította, sőt, az emlékestén részt vett Gabi („Pintyő”) elsős elemista kori (1950!) tanító nénije, a nyolcvanon túli korú Jantner Mária néni is („Pintyő” hasonló korú édesanyja egészségi okok miatt nem lehetett jelen, bár készülődött ide). Az estet oldott hangulatú pogácsás-üdítősz beszélgetés követte. A paksi városi TV a helyszínen forgatott, Péntek Imre nyilatkozott.

Pécsi Gabriella válogatott verseiről „Tollászkodom fellegen” címmel írt kritikát Tüskés Tibor kritikus, irodalomtörténész a Pannon Tükör 2007/5. számában, Kiss Gábor, a Deák Ferenc Megyei Könyvtár igazgatója pedig „Bérc apa is illeg” címmel (ami a „Pécsi Gabriella” egyik anagrammája) közölt ismertetőt posztumusz köteteiről a Zalai Könyvtári Levelező 2007/1. számában. A paksi könyvtár mindkét írást fénymásolatban sokszorosította, s az irodalmi est résztvevői körében terjesztette, továbbá lehetővé tette a kötetek helybeni megvásárlását, melyek mindegyike gazdára talált.

Baranyai György

„VESZÍTS EL EGY KÖNYVET”

A keszthelyi Fejér György Városi Könyvtár csatlakozott az orosházi városi könyvtár „Veszíts el egy könyvet” játékához, mely az olvasásról szól. Regényekről, könyvekről és egy kicsit a bizalomról.

Játékra invitáltunk gyerekeket, felnőtteket egyaránt. Az első lépést a játékhoz mi tettük meg: elhagytunk könyveket szándékosan!!! Várjuk, hogy megtalálja valaki és elolvassa a könyveket is és a benne található papírt, amit mi ragasztottunk bele!

Szövege az alábbi:

Szia! Ezt a könyvet szándékosan vesztettem el. Ha megtaláltad, olvasd el, majd veszítsd el Te is! Tedd le a parkban egy padon, buszon vagy vonaton, orvosi váróban, vagy a hivatali folyosó ablakpárkányán, az oviban, a suliban, kedvenc kocsmád pultiján, vagy a legközelebbi telefonfülkében – bárhol, ahol sokszor megfordulsz, ahol sok ember jár, és ahol megtalálhatják. Ha kedved van, kapcsolódj be Te is a játékunkba úgy, hogy megváltasz egy kedves könyvedtől. Helyezd el benne ezt a szöveget – a könyvtárban szívesen adunk ilyen lapot hozzá, de a honlapunkról is letöltheted – és hagyd el valahol. Esetleg beszélj rá másokat is ugyanerre. Ha olyan könyvet találnál, melyet nincs kedved elolvasni, nem muszáj, de kérünk, a játékot akkor se szakítsd meg: veszítsd el máshol! Az elhagyott könyvek sorsát szeretnénk követni is. Könyvtárunk e-mail-jére (info@fgyvk.hu) jelezheted, hogy melyik könyvet hol és mikor találtad meg, illetve azt is, hogy mikor és hol hagytad el újra. Ugyanitt leírhatod véleményedet a játékról és a megtalált könyvről is.

2008. április 24-26. között, az Újkori Helikoni Ünnepek 50. évfordulóján, amikor 4300 fő diákkal bővült Keszthely lélekszáma, indítottuk el a játékot. A városban és környékén könyveket találhat a szerencsés polgár. Amennyiben részt vesz a játékon, utána már rajta a sor: elolvashatja a könyvet, majd elveszítheti. Sőt! Veszíthetnek el saját könyvet olyat, melyet jó szívvvel ajánlanak másoknak. Az általunk elveszített könyvek szerzői többek között: Szabó Magda, Nagy Katalin, Karinthy Frigyes, Erich Fromm, Fekete István, Nyíró József, Tamási Áron, Baranyi Ferenc, Mark Twain, J. Cooper. A könyvekbe általunk készítettet könyvjelzőt helyeztünk, ahol elérhetőségünket is megtalálják. A játék sikerét az is bizonyítja, hogy a könyvtár e-mail címére folyamatosan érkeznek ezzel kapcsolatos vélemények, közülük mellékelünk kettőt ízelítőnek:

„A mai nap Keszthely sétáló utcájában megpillantottam egy könyvet a Turinform irodája előtt a szökőkút párkányán. Nagy öröömre, hogy én is játszhatok e nemes játékban hazahoztam a könyvet és nekilátok elolvasni még a héten. Külön öröm, hogy J. Cooper "Az utolsó mohikán" című regényét találtam, mert 30 évvel ezelőtt olvastam utoljára. Természetesen én is el fogom veszíteni a játékszabályok szerint és arról is küldök egy e-mailt, hogy mikor és hol.”

”Szia! Én a Tom Sawyer kalandjait találtam meg Keszthelyen a kastélyban most 25-én, a Helikon ünnepeken versmondás közben. És most majd jól el fogom hagyni Veszprémben, mert veszprémi vagyok szóval ez a könyv most utazott egy jót. Amúgy valami kulturális helyen hagyom majd el, mert félek, hogy olyan kezébe kerül aki ezt nem értékeli. Pedig szerintem ez tényleg nagyon jó:) Jó ez a "játék", és remélem sok ember van aki hasonlóan értékeli. Na megyek is olvasok egyet.”

Örülünk, hogy bekapcsolódhattunk ebbe a játékba. Már akkor érdemes volt csatlakoznunk, ha csak néhányan olvassák el elveszített könyveinket.

Pappné Beke Judit

CSUKÁS-NAPOK TESKÁNDON

A bölcsődét, tanuszodás óvodát és általános iskolát magába foglaló intézményünk történelmi pillanatra, névadóra készült 2008. május 22-én. A pedagógusok javaslatára és a gyermekek szavazatai alapján névadóként olyan író választottunk, akinek műveiből árad a gyermekszeretet, a vidámság.

Várszegi János igazgató és Csukás István az új névtábla előtt

A többszöri látogatás és a kölcsönös ismerkedés, a közvetlen kapcsolat létrejötte után Csukás István, a magyar gyermek- és ifjúsági irodalom élő klasszikusa nevét adta intézményünknek. Kérésére a gyermek-napra időzítve tartottuk meg a nevezetes ünnepséget, iskolanapokat szervezve köré.

Diákjaink büszkén, Pom-Pom és Picur képével díszített egyen pólóban fogadták Süsü szülőatyját. A felavatott új névtáblán szereplő logót, a Picur-képet Csukás István állandó illusztrátora, Sajdik Ferenc alkotta kifejezetten erre az alkalomra.

A kétnapos rendezvényt több hónapos, lázas előkészítő-munka, programtervezés előzte meg. Március elején hagyományteremtő szándékkal rajzpályázatot hirdettünk. Kortárs magyar írók, költők kiválasztott meséihez vártunk bármilyen technikával készülő illusztrációkat a város, illetve a városkörnyék tanulóitól. 11 általános iskolából 211 pályamunka érkezett, amelyekből kiállítást rendeztünk. A legügyesebb alkotóknak természetesen Csukás István adta át a díjakat.

Egy másik pályázatunk felsős diákoknak szóló „ÉN MESÉLEK NEKED” – nagyok kicsiknek – címmel.

TUDÓSÍTÁSOK

Időközben két Csukás-mű formálódott a színpadon: a nagy csoportos óvodások a Sün Balázst, iskolásaink az „Utazás a szempillám mögött” c. történetet adták elő a programzáró gálaműsorban.

Rendhagyó irodalomóra a 6. osztályban

A két nap folyamán bábos találkozóra, aszfaltrajz- és úszóversenyre, focikupára is sor került, majd filmvetítés, író-olvasó találkozó várta az érdeklődőket. A népszerű meseíró alig győzte dedikálni az eléje tett könyveket. Meghatottan mondta el, sok kitüntetést kapott, de a névadásra felkérés mindegyik között a legnagyobb.

„Ez a szeretet díja. Azt is szoktam mondani, hogy most kaptam vissza azt a szeretetet, amit az évek során műveimben a gyerekeknek adtam!”

Reméljük, a kedves, mosolygó szemű NAGY MESÉLŐ, számtalan felejthetetlen olvasmányélményünk szerzője ezentúl gyakori vendégünk lesz!

Öcsi Erzsébet

KÖNYVTÁRAVATÓ PETHŐHENYÉN

2008. június 6-án került sor Pethőhenyén - a Deák Ferenc Megyei Könyvtár egyik szolgáltató helyén - a tavaly elkészült könyvtár névadó ünnepségére. Ez az ünnep tisztelgés volt az utolsó tanító-könyvtáros, Gaál Károly nevelői pályafutása, és a községben kifejtett munkássága előtt. Életútja - hasonlóan a XX. század szélsőséges időszakaihoz - tele volt a mindennapok viharával, melyről a község gyermekei által előadott ünnepi műsorból ismerhettünk meg részleteket unokája, Kissné Gaál Zsuzsanna tanulmánya alapján.

Az egész család – unokák, dédunokák is - jelen volt ezen a bensőséges ünnepen, melynek keretében a könyvtár nevét viselő táblát unokája, Gaál Péter leplezte le. Ezt követően a gyerekek egy-egy szál virággal köszöntötték a családtagokat.

Az újjáalakult könyvtárban, mely 2007. szeptembere óta működik, a játékokon keresztül sikerült visszavezetni a gyermekeket a könyvek birodalmába. Nyitvatartási időben minden alkalommal 18-20 gyermek és több felnőtt is felkeresi. Ez a hely jó közösségszervező erővé vált, bizonyítja a műsor előadójának népes csapata, valamint a műsor színvonalas előadása.

Deák István polgármester köszöntőjében kitért a régen Pethőhenyén működő nagy múltú, óriási értékeket rejtő egyházi iskola szomorú sorsú könyvtárára. Itt nagy értékű, kézzel írt, festett, bőrkötéses lexikonok, kódexek voltak, melyek selejtezésre kerültek, és sajnos hollétüket homály fedi.

A névadó ünnepségen részt vett dr. Gyimesi Endre Zalaegerszeg polgármestere, Tombi Lajos Zalaegerszeg alpolgármestere, Kiss Gábor a Deák Ferenc Megyei Könyvtár igazgatója, és Sebestyénné Horváth Margit hálózatgondozó könyvtáros.

Szafner Krisztina

GYERMEKPROGRAMOK A JÓZSEF ATTILA VÁROSI KÖNYVTÁRBAN

2008. első félévben nagy sikerű rendezvényeket szerveztünk könyvtárunkban. Az immár hagyományossá vált, egy bizonyos téma köré szervezett könyvári napunk idén az Évszakok napja címet viselte. Ezen visszatérő program a versmondó verseny, amely óriási népszerűségnek örvend, hiszen előzetes selejtező nélkül jelentkezhetnek a gyerekek. Az „Évszakhívogató” című versenyre 7 városi iskolából jöttek a gyerekek, bázisként az Eötvös József Székhelyiskolát említhetjük. 170 jelentkezőnél meghúztuk a határt, mert így is két újabb versmondó helyszínt kellett beiktatnunk a tervezett négy mellé. Az Eötvös iskola aktivitása dicséretre méltó, ők felismerték ennek a formának a jelentőségét, de más iskoláknak is lehetőséget kell adnunk. Jövőre egy létszámhatár meghúzásán gondolkodunk, mert a zsűritagok részvételének könyvvel való megköszönését, a versenyző összes gyerek megajándékozását az anyagi lehetőségek korlátozzák.

A mobilkészítő versenyre 13 alkotást küldött be 53 tanuló. Közösségek, osztályok fogtak össze egy-egy mobil elkészítésére. A versenyek értékelése után játszóházakba invitáltuk a gyerekeket. A sógyurmának, a dekorgumis képkészítésnek ugyanolyan sikere volt, mint a kőfestésnek. A gyerekközönség 3-14 évesig megoszlott a felkínált lehetőségek között érdeklődésének, tehetségének megfelelően.

Az *Úr városától Salláig* történelmi sorozatot, melyet 3 fős, ötödik osztályos csapatoknak hirdettünk meg, a szokásos zalalövői múzeumlátogatással, a Kőfalvi Csilla által tartott tárlatvezetéssel zártuk.

A versenyen a következő eredmények születtek:

1. Kleopátra lányai Salomvár	361 pont
2. Triumviratus Salomvár	344 pont
3. Tutankhamon Zeg. Öveges	332 pont

Ebben a tanévben 20 gyerek vett részt az Olvasó manó könyvek olvasásában. Sajnos sokan csak egy-egy könyvvel. Örültünk, hogy 6 iskolából kerültek ki ezek a gyerekek, s a legaktívabbak éppen egy távoli, a Liszt Ferenc Tagiskola tanulói. Róluk elmondhatjuk, hogy olvasási csúcsot döntöttek a 22-21 könyv elolvasásával. Nekik csak gratulálni tudunk ehhez. Azért is kiemelkedő a teljesítményük, mert nem csak a korosztályuk ajánlatát, de az idősebb gyerekeknek javasolt könyveket is olvasták. A többi versenyző közül hárman legalább nyolc könyv, ketten pedig 4 könyv olvasásáig jutottak el. A többiek éppen csak belekóstoltak az olvasásba (1-2 könyv).

Ami az ideai feladatmegoldásokban szembeűnő volt, hogy jobban átgondolták a feladatokat, alaposabb válaszok is születtek. Az „olvasó manók” a sok-sok könyv elolvasásával mindenképpen nyertesei a versenynek a díjazáson kívül is. Reméljük, hogy jövőre még több gyermekkel sikerül megismertetnünk „az olvasás gyönyörűségét”.

Nyertesek:

1. Doffkay Eszter, Liszt 4. a
Doffkay Réka, Liszt 3. a
2. Raffay Zsófia, Izsák ÁMK 3.
Gyulai Zsóka, Landorhegyi 4. b
Kozma Alexandra, Izsák ÁMK 4.

TUDÓSÍTÁSOK

Ez vagyok én! Címmel montázskészítő versenyt szerveztünk. Az ötletet a Durrbele Dorka belevág c könyvből vettük. Ez a mű az Olvasó manó ajánlott könyvei között is szerepelt, s gondoltuk, meghirdetjük más gyerekek számára is. Kíváncsian vártuk, hogy milyen bemutatkozásokat kapunk!? Azért, mint gyermekkönyvtárosokat, az is érdekelt bennünket, hogy a kért „kedvenc könyvem” és „kedvenc versem” bemutatásakor milyen alkotások jelennek meg? A versenyre 28 gyerek küldött be montázst, s örömeinkre nemcsak a városi iskolákból (6), hanem a városkörnyékiektől (Tófej, Bagod, Búcsúszentlászló, Zalalövő) is. Színeseket, vidámakat, sokoldalúakat, - amilyenek a beküldők. A könyvtárban kiállításon mutattuk be a hozzánk betérő felnőtteknek, gyerekeknek. Mindig nagy volt az érdeklődés a montázsfal előtt, sokan fejezték ki elismerésüket egy-egy jól kivitelezett ötlet láttán.

A beküldött pályamunkákat könyvtárosok, pedagógusok, olvasók szavazatai alapján értékeltük. A következő helyezések születtek:

1. Gyurkó Eszter 6. Eötvös J: Székhelyiskola
Vizsy Erzsébet 6. Tófej
Krizsán Janka Boglárka 3. o. Bagod
2. Krizsán Lenke Emőke 2. o. Bagod
Tuboly Anita 3. b Petőfi Sándor Székhelyiskola
Somogyi Brigitta 4. b Eötvös J: Székhelyiskola
3. Sulok Zsófia 4. o. Pais Dezső Tagiskola
Doffkay Réka 3. a Liszt Ferenc Tagiskola
Doffkay Eszter 4. a Liszt Ferenc Tagiskola
Balogh Petra 3. a Landorhegyi Székhelyiskola
Csikai Anna 4. c Petőfi Sándor Székhelyiskola
Lucz Vanessza 4. b Eötvös J: Székhelyiskola

Az utóbbi két vetélkedőt közös díjkiosztón értékeltük, melynek vendége Sándor Csilla, a Csodaceruza főszerkesztője volt. Ő könyvek ismeretéből játékosan „vizsgáztatta” a gyerekeket.

Harmadik éve bemutatkozási lehetőségét biztosítunk „*Megmutatom magam!*” címmel az ügyes kezű gyerekek számára. Sikerét mutatja, hogy már két évre előre jegyezzük fel a kiállítók neveit. Az idei év újdonsága a könyvtárunkkal szorosabb kapcsolatban lévő óvodák bemutatkozása volt. A Landorhegyi, az Úrhajós és a Kodály úti Óvoda színes, vidám, sokféle technikát felvonultató, az egész éves óvodai munka keresztmetszetét nyújtó kiállítások jól illeszkedtek az egyre színvonalasabbá váló, lassan már presztízst jelentő sorozatba. A Kodály úti Óvoda bemutatkozása a 24. kiállításunk volt.

A színes paletta című kiállítás megnyitója

Az évszakok napja –játsház a könyvtárban

Az Internet Fiesta országos programhoz könyvtárunk gyermekrészeleget Internet használati foglalkozásokkal és egy ajánló füzetrel csatlakozott „Kalandozás a világhálón” címmel. A 6-10 éves gyerekeknek röviden beszéltünk az Internet történetéről, bemutattuk könyvtárunk honlapját, majd korosztályonként más és más oldalakat látogattunk meg, amelyek közös jellemzője, hogy „olvasnivalót” tartalmaznak. Olvastunk meséket, verseket, vicceket, néztünk diafilmeket és animációkat, hallgattunk dalokat, zenéket. Természetesen játékos honlapokra is ellátogattunk – ezeknek volt a legnagyobb sikere!

Az Ünnepi Könyvhét rendezvényeként a Zalaegerszeg és Térsége Többcélú Kistérségi Társulás területén működő iskolák azon tanulóinak szerveztünk író-olvasó találkozót Bosnyák Viktóriával, akik a könyvtár gyermekprogramjain rendszeresen és aktívan részt vettek. A meghívással tudatosítani szeretnénk bennük, hogy figyeljük és értékeljük aktivitásukat. S reméljük a találkozó is élmény lesz számukra.

Horváth Anikó, Jagasicsné Bogatin Mária

„MINDEN KÖNYVTÁR VILÁGKIÁLLÍTÁS: MESTERELMÉK MESTERMŰVEIT MUTATJA BE.”

(Hawthorne)

Amit ehhez a megállapításhoz egy könyvtáros a maga szerény eszközeivel hozzátehet: programokat szervez, rendezvényeket hív életre, foglalkozásokat tart kisebb és nagyobb potenciális olvasóinak, hogy élménnyé tegye az olvasást (megismertesse e mesterművekkel a gyerekeket), a könyvtár mint intézmény sokszínűségét bemutassa és begyakoroltassa a könyvtárhasználatot. Ezen munkálkodunk mi is a keszthelyi gyermekkönyvtárban.

2008 első félévének eseményei közül kiemelkedik a Fogyatékkal élők könyvtári integrációját elősegítő NKA-s pályázati foglalkozássorozatunk. A helyi kisegítő iskola 3-4. osztályosai látogattak hozzánk nagy örömmel, ahol egy képzett drámapedagógus, Kun Sándorné vezetésével változatos tartalmú, vidám, olvasásra szoktató óráknak lehettek részesei. Sőt, az év elején színházlátogatásra is alkalom nyílt: a veszprémi teátrumban tekinthették meg az Oliver! című előadást, amely könnyen átélhető volt e nehéz sorsú gyerekek számára. Ezt követte egy élményfeldolgozó játékos foglalkozás, melynek mi magunk is hatása alá kerültünk. Az az öröm, amelyet e darab és az azt megerősítő óra szerzett a gyerekeknek, leírhatatlan. Emellett jeles napokhoz, néphagyományhoz kapcsolódó foglalkozáson tanulhattak mozgást-zenét-dalt-színjátást. Farsang idején álarcot készíthettek maguknak könyvtári könyvek ötleteit segítségül hívva. S végül egy Zelk Zoltán mesét dramatizálhattak csoportmunkában. A foglalkozások végén természetesen könyvkölcsönzésre is alkalmuk nyílt a gyerekeknek. Sőt a záró találkozó végén egy jutalomkönyv csomagot adtunk át nekik, melyből mindegyikük birtokolhat egy-egy kötetet. Sajnos, ritkán jutnak saját könyvhöz ezek a tanulók. Több hasonló pályázatra lenne szükség ahhoz, hogy ilyen színvonalas és hasznos együttműködés helyszíne lehessen a könyvtár.

A farsangi időszakban több témába vágó játszóházat tartottunk. Egyik legsikeresebb, legtöbb csoportot vonzó foglalkozásunk az álarckészítő kézművesház volt. Emellett sor került képességfejlesztő játékos foglalkozásra is, ahol a memória, fantázia és kifejezőképesség fejlesztésén alapuló tevékenységformák kerültek előtérbe. S bár némelyiket maguk is játsszák napközis foglalkozásokon, a könyvekkel kapcsolatosan mindez új értelmet nyert számukra.

Az első félév bővelkedett vetélkedőkben. Tradicionálisnak mondható könyvtárhasználati versenyünk ezúttal felső tagozatosoknak szólt. A modern és hagyományos könyvtári eszközök használatában alapvetően jártasnak bizonyuló diákok némely kérdéssel mégis nehezen boldogultak. Látszik, hogy *kevésbé kitartó és a megszerzett tudást nem eléggé rugalmasan alkalmazó* tanulói attitűdök alakulnak ki. Ennek háttere szociológiai-pszichológiai szakcikkek témája évek óta.

Történelmi vetélkedőnk, melyet az 1848-as forradalom évfordulója kapcsán hirdettünk meg, 7. osztályosoknak szólt. A reformkortól a szabadságharc leveréséig terjedő magyar történelem eseményeit tekintettük át különböző feladatokkal: jeles alakok képkirakójától, vagy a keresztretjvénytől a totón és a kortárs krónikán illetve az első felelős magyar kormány munkáját feldolgozó igaz-hamis állításokon át, a csaták helyszínét jelölendő vaktérképig. De volt zenemű- felismerő (indulók) és a forradalom eseményeivel foglalkozó kérdéscsoport is. Mint a versenyzők később elmondták, az ilyenfajta versenyektől eltérő, kevésbé egyhangú és feladattípusaiban meglepően színes megmérettetésen vehettek részt. A helyezettek jutalmait a Kossuth Szövetség bocsátotta

TUDÓSÍTÁSOK

rendelkezésünkre. A Wass Albert szavalóverseny a Rákóczi Szövetség szervezésében jön létre évek óta, melyhez csatlakozik intézményünk is. A József Attila megyei versmondóverseny területi fordulója idén is sikeresen zárult. Sőt Keszthelyt és környékét sikerrel képviselték szavalóink a lendvai döntőn is, ahonnan helyezteként és különdíjasként térhettek haza.

Elkészültek a farsangi álarcok

Munkában a könyvtárhasználati verseny szereplői

Nem kétséges, az eddigi legsikeresebb tavaszi kézművesházunk a Húsvétváró volt. Több turnusban érkeztek a résztvevő csoportok, akik bárányt, üdvözlő lapot és ablakdíszet készíthettek az ünnep jegyében, különböző kézműves technikák felhasználásával.

Áprilisban a Magyar Nyelv Hetén ezúttal is Kardos József tartott előadást a magyar nyelv szépségeiről nagy számú hallgatósága előtt. Ezúttal is sikerült őket meggyőzni: a magyarórák látogatása bizony hasznos és szórakoztató is lehet.

A Balaton Fesztivál programjaihoz csatlakozva a sétáló utcán velencei álarcokat és a kisebbekkel papírálarcokat készítettünk, mely nagyon sikeres programnak bizonyult. Olyannyira, hogy a Gyermekeknap a Balaton-parton című rendezvényre külön ezzel a foglalkozásunkkal hívtak bennünket. A folyamatos érdeklődés és alkotás egészen a szép számú kiöntött gipszálarcunk elfogytaig fent maradt. Úgy tűnik, közkívánatra ősszel is kell egy ilyen témájú játszóházra időt szakítanunk, nagy örömünkre. Ezekből a munkákból majd kiállítást is tervezünk, a Kikelethívogató című rajzkiállításunkhoz hasonlóan.

Természetesen idén is az Ünnepi Könyvhét programjával zárjuk a tanévet: Mágusképző és más történetek címmel Petőcz András író-olvasó találkozójára kerül sor június közepén. Fontosnak érezzük a hasonló szerző és olvasója beszélgetéseket, hiszen egyértelműen javul az olvasási kedv az ilyen rendezvényeken részt vevő gyerekek körében.

A statisztikai adataink közül a beiratkozásunk idén is szépen és megnyugtatóan alakul. A forgalmi adataink változatos képet mutatnak, de a korábbi évek tendenciáját megtartják.

Tóth Rita

BIBLIOFIL GYERMEKEKÉRT

A keszthelyi Fejér György Városi Könyvtár Gyermekkönyvtárában tartott csoportfoglalkozások középpontjában is a könyv, az olvasás megszerettetése áll. A már fogékony legkisebb korosztály, az óvodások foglalkozásai nagy népszerűségnek örvendtek 2008 első felében is. Kollégánk, Magyar Szilvia a gyerekek érdeklődésének, valamint a pedagógiai programokba jól beépíthető témáknak megfelelően tart változatos tartalmú csoportos foglalkozásokat, melyek segítségével a kicsik számára élményt jelent már ebben a korban is a könyvtárlátogatás. A könyvek, a könyvtár miliójének megszerettetése áll tevékenységének centrumában, mely jó alapot biztosít a gyerekeknek későbbi iskolás koruk tanulmányaihoz.

Az első alkalommal hozzánk érkező kicsiket a Fedezzük fel együtt a gyermekkönyvtárat! című játékos könyvtárbemutatóra várja. A következő foglalkozást már az évszaknak, ünnepeknek megfelelően kérhetik az óvodapedagógusok. Az évszakokat, a természet változását, az állatok világát bemutató játékos, különböző dokumentumtípusokat felhasználó alkalmak mellett ugyancsak tartalmas időtöltést jelentenek a mesterségekről, az égbolt lakóiról (bolygókról), vagy a napszakokról szóló beszélgetések. A könyvtárlátogatás második részében a könyvek a főszerep. A válogatóládában, a képes mesekönyvek polcain és az ovis-sarok asztalán elhelyezett játékos és foglalkoztató könyvecskék lapozgatása, melyet zenehallgatás tesz még élményszerűbbé, nagyon kedvelt a kicsik körében. Sokan elmesélik otthon, hol jártak aznap és milyenek ismerték meg a könyvtárat. Ennek nyomán jönnek aztán el együtt a szülővel beiratkozni, mely nagy büszkeséggel tölti el őket: könyvtártagokká váltak, maguk is hazavihetnek mesekönyveket otthoni lapozgatásra, vagy esti mese felolvasásához. Ilyenkor bátran vezetik körbe szüleiket a könyvtárban és élvezettel mutatják be már a foglalkozáson megkedvelt, kinézett könyveiket.

Az iskolás korosztály könyvtárlátogatásai kiemelt jelentőséggel bírnak. Hiszen az iskolai könyvtár mellett fontos, hogy a gyermekkönyvtárban is otthonosan mozogjanak, ismerjék annak használatát, az egyes dokumentumtípusokat és azok visszakeresésének eszközeit jól alkalmazzák. Hiszen, aki hatékonyan használja a különböző modern és hagyományos ismerethordozó és kultúraközvetítő eszközöket, az ezt a jártasságot nem csupán tanulmányai során, de egész életében hasznosíthatja előbbre jutása, boldogulása, sikerei érdekében.

A tavalyi év rekordot jelentett a könyvtárhasználati órák és a más témákban tartott foglalkozások tekintetében. Reméljük, év végére túlszárnyalhatjuk a korábbi szép eredményt. Különösen fontos, hogy lehetőleg a város valamennyi első osztályos kisiskolása megismerje a gyermekkönyvtárat és beiratkozzon hozzánk. Ezért tanév

elején sorra járom az oktatási intézményeket invitáló levelünkkel. A könyvtárhasználatot bemutató játékos bevezetőt követően már az egyes témakörök megtárgyalása, a begyakoroltatás kerül előtérbe különböző tankönyvek és saját ötletek alapján. Így az állománycsoportok, a betűrend mibenléte, a kézikönyvtár és a folyóirat-használat megismerése mellett felépítjük közösen a „Tudományok Palotáját”, mely során az ismeretterjesztő könyvek tanulmányozására nyílik mód. A nagyobbak szívesen merülnek el a böngészés lehetőségében, melyhez jó alapot nyújt a katalógustípusok ismerete. Tanév végeztével szívesen frissítem fel a gyerekek tudását játékos formában. Ilyen például a „Játék a könyvtárban”, a „Könyvtári activity”, vagy a „Könyvtárhasználati társasjáték”, amelyeket magunk készítettünk. Nagy élvezettel mérjük össze tudásukat a csapatok és osztoznak végül a jutalmakban.

Miután önállóan használják a könyvtárat, csoportjaink szívesen látogatnak el hozzánk más jellegű foglalkozásainkra is. Ilyen volt az év első felében a Játékos multságok című farsangi, a kikeletváró, vagy a víz világnapja kapcsán tartott természetvédelmi, de akár a Janikovszky Éva írói világát bemutató rend-hagyó irodalomóra is. A hasonló, változatos könyvtári tevékenységformákkal zajló ismeretszerző barangolást több ízben tartottam más-más korosztálynak, nyilván a jártasságukhoz, a képességeikhez igazított tartalommal.

A foglalkozások végén kölcsönzésre is mindig marad idő. Sőt, akik dupla órára érkeznek, szívesen oldanak meg feladatokat a „Ki tud többet a könyvtárról” vagy „A hónap kérdései” közül, de a „Felismered a közúti jelzéseket?” című feladványunk is igen népszerű. Már egy újabb táblázatot is kellett ehhez készítenünk. Reméljük, ez a generáció már gyermekkorától jól alkalmazza a KRESZ szabályait, ahogy a könyvtárét is. A rendszeres látogatással, foglalkozásokon elsajátított tudással az olvasás és a könyvtárhasználat természetes igénye alakul ki a gyerekekben, mely intézmény az önművelődés fontos helye marad számukra életük folyamán.

Tóth Rita

KALAND ÉS IZGALOM AZ OLVASÓKÖRI FOGLALKOZÁSOKON A ZALAKAROSI KÖNYVTÁRBAN

Továbbra is nagy sikerrel zajlottak az olvasóköri foglalkozások a zalakarosi könyvtárban. Ebben a tanévben iskolánk tanárait kértük meg, hogy mutassák be az olvasókörökön kedvenc gyermekkori regényeiket.

Január 9-én Biczó Lászlóné iskolánk tanára és igazgatóhelyettese mutatta be Jules Verne regényeit. Kiemelten az író Kétévi vakáció című művéből tartott felolvasást, számolt be olvasásélményeiről. A foglalkozás zárásaként Verne: 80 nap alatt a Föld körül című regényéből készült vidám filmrészletet láthattak az érdeklődők.

2008. január 23-án az indiánok világába vezette be a hallgatóságot Várnagy Szabolesné a könyvtári olvasóköri foglalkozáson. Ő maga is indiánjelmezbe bújt, s így mesélte el gyermekmekkori olvasmányélményeit erről a rejtelmes világról. Karl May: Az Ezüst-tó kincse című regényének bemutatásával 8 felnőtt és 21 gyermek utazott képzeletben vissza Észak-Amerika ősi földjére.

A zenés bemutatóval, filmbejátszással színesített regényismertető óta többen kölcsönözték ki könyvtárunkból a Winnetou-ról és Old Shatterhand-ról szóló történeteket, hogy megismerkedhessenek a Vadnyugat hőseivel.

Karl May: Az ezüst tó kincse c. regényének feldolgozása az olvasóköri foglalkozáson Zalakaroson

2008. február 6-án 6 felnőtt és 21 gyermek érkezett a könyvtárba, hogy részt vegyen Nógrádi Gábor: Gyerekrablás a Palánk utcában című regényéről tartott olvasóköri foglalkozáson. A hallgatóság néhány tagja 2007 áprilisában személyesen is találkozhatott könyvtárunkban a mai magyar gyermekirodalom egyik legismertebb és legjelentő-

TUDÓSÍTÁSOK

sebb írójával. A regény bemutatása mellett sor került a tavalyi író olvasó találkozón készült fényképek vetítésére is.

2008.február 20-án nagyszámú érdeklődő előtt került sor Tanainé Rózsa Andrea által, a könyvtárban, Gárdonyi Géza: A láthatatlan ember című regényének bemutatására. Az író életútjának megismerése után a hunok, és vezérük Attila király világával ismerkedhettek az érdeklődők. A bemutató a regény ismertetésével, részletek felolvasásával folytatódott, majd korhű zene meghallgatásával zárult.

2008. március 5-én Hohl Lászlóné, Zsuzsa tanító néni segítségével csábítottuk a könyvbarátokat Mark Twain: Koldus és királyfi című regényének megismerésére. Az író életrajzának bemutatása után a cselekmény ismertetése dramatikus- párbeszédés formájú felolvasásokkal, királyi és koldusruhába öltözött gyerekek segítségével csigázta fel az érdeklődő hallgatóságot, akik a regényből készült rajzfilmfeldolgozásból részleteket is láthattak.

2008. március 19-én került sor az idei tanév utolsó olvasóköri foglalkozására 19 gyermek és 10 felnőtt jött el ezen a napon a Kovács Tamás tanár által bemutatott Jack London : A vadon szava című regényével való ismerkedési órára. A jelenlevők a regény bemutatásán kívül hallhattak Alaszka természeti csodáiról, történetéről, a természet irratlan törvényeiről, az aranylázzról, s az igazi, mindennél többet érő kincsekről. A foglalkozás vidám hangulatban közös ír táncsal zárult.

Ír tácbemutató a zalakarosi könyvtárban

Horváthné Nagy Elvira

FIGYELŐ

KÖNYVTÁRI ÉRDEKELTSÉGNÖVELŐ TÁMOGATÁS 2008.

No.	Település neve	Önkormányzat hivatalos neve	Könyvtár neve	Támogatás (e Ft)
1.	Bak	Bak Község Önkormányzata	Illyés Gyula Községi és Iskolai Könyvtár	59
2.	Balatongyörök	Balatongyörök Község Önkormányzata	Bertha Bulcsu Művelődési Ház és Könyvtár	55
3.	Borsfa	Borsfa Község Önkormányzata	Községi és Iskolai Könyvtár	14
4.	Cserszegtomaj	Cserszegtomaj Község Önkormányzata	Községi és Iskolai Könyvtár	48
5.	Felsőrajk	Felsőrajk Község Önkormányzata	Községi és Iskolai Könyvtár	14
6.	Galambok	Galambok Község Önkormányzata	Községi és Iskolai Könyvtár	30
7.	Gellénháza	Gellénháza Község Önkormányzata	Bartók Béla Művelődési Otthon és Könyvtár	52
8.	Gelse	Gelse Község Önkormányzata	Petőfi Sándor Emlékkönyvtár	38
9.	Gyenesdiás	Gyenesdiás Nagyközség Önkormányzata	József Attila Községi Könyvtár	87
10.	Hahót	Hahót Község Önkormányzata	Községi és Iskolai Könyvtár	29
11.	Hévíz	Hévíz Város Önkormányzata	Gróf Festetics György Műv. Közp. Városi Könyvtár és Múzeális Gyűjtemény	73
12.	Keszthely	Keszthely Város Önkormányzata	Fejér György Városi Könyvtár	1 765
13.	Kisbucsa	Kisbucsa Község Önkormányzata	Községi Könyvtár	14
14.	Lenti	Lenti Város Önkormányzata	Lenti Városi Könyvtár	2 408
15.	Letenye	Letenye Város Önkormányzata	Fáklya Művelődési Ház és Könyvtár	299
16.	Miháld	Miháld Község Önkormányzata	ÁMK Könyvtára	14
17.	Murakeresztúr	Murakeresztúr Község Önkormányzata	Községi és Iskolai Könyvtár	20
18.	Muraszemenye	Muraszemenye Község Önkormányzata	Községi és Iskolai Könyvtár	20
19.	Nagykanizsa	Nagykanizsa Megyei Jogú Város Önkormányzata	Halis István Városi Könyvtár	1 585
20.	Nagyrecse	Nagyrecse Község Önkormányzata	Községi Könyvtár	18
21.	Pacsa	Pacsa Nagyközség Önkormányzata	Nagyközségi Könyvtár	60
22.	Petrivente	Petrivente Község Önkormányzata	Községi Könyvtár	17
23.	Pókaszeptek	Pókaszeptek Község Önkormányzata	Festetics Kristóf ÁMK Könyvtára	15

FIGYELŐ

No.	Település neve	Önkormányzat hivatalos neve	Könyvtár neve	Támogatás (e Ft)
24.	Pusztamagyaród	Pusztamagyaród Község Önkormányzata	Községi és Iskolai Könyvtár	25
25.	Sand	Sand Község Önkormányzata	Községi Könyvtár	14
26.	Sármellék	Sármellék Község Önkormányzata	ÁMK Könyvtára	44
27.	Söjtör	Söjtör Község Önkormányzata	Községi és Iskolai Könyvtár	18
28.	Szepetnek	Szepetnek Község Önkormányzata	Királyi Pál ÁMK Könyvtára	87
29.	Türje	Türje Község Önkormányzata	Községi Könyvtár	31
30.	Vonyarcvashegy	Vonyarcvashegy Nagyközség Önkormányzata	Művelődési Ház és Könyvtár	97
31.	Zalaapáti	Zalaapáti Község Önkormányzata	Községi és Iskolai Könyvtár	25
32.	Zalaegerszeg	Zala Megyei Közgyűlés	Deák Ferenc Megyei Könyvtár	1 932
33.	Zalaegerszeg	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata	József Attila Városi Könyvtár, Izsák I. ÁMK Városi és Iskolai Könyvtár, Apáczai ÁMK Könyvtára	2 855
34.	Zalakaros	Zalakaros Város Önkormányzata	Városi és Iskolai Könyvtár	68
35.	Zalacomár	Zalacomár Község Önkormányzata	Községi és Iskolai Könyvtár	46
36.	Zalalövő	Zalalövő Város Önkormányzata	"Salla" Műv. Közp. Könyvtár és Alapf. Műv. Isk.	63
37.	Zalászentbalázs	Zalászentbalázs Község Önkormányzata	Községi és Iskolai Könyvtár	42
38.	Zalászentgrót	Zalászentgrót Város Önkormányzata	Műv. Közp. Könyvtár és Alapf. Műv. Isk.	167
39.	Zalászentiván	Zalászentiván Község Önkormányzata	Községi Könyvtár	25
Összesen:				12 273

PÁLYÁZATI EREDMÉNYEK 2008.

Név	Pályázat leírása	Megítélt összeg (Ft)
Innovációs projektekre		
Deák Ferenc Megyei Könyvtár, Zalaegerszeg	A használói elégedettség mérésére	589.400

FIGYELŐ

Szakmai programokra önrésszel

Deák Ferenc Megyei Könyvtár, Zalaegerszeg	Elektronikus ügyintézés ismereteinek elsajátítására szervezett tanfolyam lebonyolítására	840.000
Fejér György Városi Könyvtár, Keszthely	Az internet és az e-közigazgatás ismereteinek elsajátítására szervezett tanfolyamok lebonyolítására a felnőtt lakosságnak	797.744

Országos rendezvényekre

Deák Ferenc Megyei Könyvtár, Zalaegerszeg	Országos könyvtári napok Zala megyei programjának megrendezésére	1.000.000
--	---	------------------

Eszközfejlesztésre

Községi Önkormányzat, Zalatárnok	Szakmai eszközfejlesztésre a községi könyvtárban	792.658
Külsősárd Község Önkormányzata	Szakmai eszközfejlesztésre a községi könyvtárban	133.650
Nemesapáti Község Önkormányzata	Nemesapáti községi könyvtár szakmai eszközfejlesztésére	787.774
Németfalu Községi Önkormányzat	A községi könyvtár szakmai eszközfejlesztésére	642.326
Nova Községi Önkormányzat	A községi könyvtár szakmai eszközfejlesztésére	475.429
Szentkozmadombja Községi Önkormányzat	A községi könyvtár szakmai eszközfejlesztésére	960.000

PÁLYÁZATI FELHÍVÁSOK

A Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program keretében (Kódszám: TIOP 1.2.3./08/01) „Könyvtári szolgáltatások összehangolt infrastruktúra-fejlesztése – Tudásdepó - Expressz” c. pályázat benyújtására 2008. szeptember 30-ig van lehetőség. A pályázat dokumentációjának közvetlen elérése: <http://www.nfu.hu/>

Az FVM meghirdette az *"Integrált Községi és Szolgáltató Tér (IKSZT) cím"* elnyerésére kiírt pályázatot. A kialakítandó Integrált Községi és Szolgáltató Terekben kötelezően ellátandó tevékenységként szerepel a könyvtári és információs szolgáltatások biztosítása. Részletes ismertető a Földművelődési és Vidékfejlesztési Minisztérium honlapján érhető el: <http://www.fvm.hu>

DEÁK FERENC MEGYEI KÖNYVTÁR

Rendezvények a felnőtt olvasószolgálatban 2008. első félévében

A Magyar Kultúra Napja előtt tisztelegve Keresztury Dezső versmondó-gálát rendeztünk 2008. január 29-én 17 órakor, melyen zalaegerszegi középiskolások vettek részt.

Február 13-án 17 órakor "Elvett illúziók. " Egy rendhagyó politikus, Drozdy Győző emlékirata címmel Paksy Zoltán levéltáros mutatta be az általa szerkesztett kötetet.

Február 26-án 17 órakor a Keresztury Irodalmi Kör és a Lokálpatrióta Klub szervezésében Óriné dr. Bilkei Irén : Mátyás a legendák királya címmel tartott előadást a megyei könyvtárban. Közreműködött a Saltarello Reneszánsz Táncegyüttes.

Könyvtárunk idén tavasszal is részt vett az Internet Fiesta országos programsorozatában. Március utolsó hetében a felnőtt olvasószolgálatban ingyenes internethasználattal, adatbázis-ismertetővel vártuk olvasóinkat, gyermekolvasóink pedig hasznos honlapokkal ismerkedhettek meg, és vetélkedőkön vehettek részt. Mottójuk a következő volt: Ne csak lógj a neten! Használd, tanulj és szórakozz egyszerre!

A Keresztury Irodalmi Kör tagjai 2008. április 22-én 17 órakor egy különleges rendezvényre gyűltek össze könyvtárunkban: A Zrínyi Miklós Gimnázium Szépirodalmi Műhelyének előadásában a „100 éves a Nyugat. Kávéházi hangulatképek” című produkcióját láthatták – hallhatták. A rendezvény egyúttal tisztelgés volt a Költészet Napja és a Magyar Nyelv Hete előtt is.

Az ÁNTSZ, a gyermekjóléti szolgálat, a gyámhivatal, illetve védőnők közreműködésével a városi rendőrkapitányság Veszélyvágta címmel középiskolások számára bűnmegelőzési programot tartott. A rendezvény célkitűzése volt, hogy a fiatalokat játékos vetélkedők során készítse fel az őket érintő veszélyekre, megoldási paneleket adjon azok elkerülésére. A programsorozat zárásaként május 27-én vetélkedően vettek részt a fiatalok, melynek egyik állomása könyvtárunkban volt.

2008. május 29-én Kanizsa József költő író-olvasó találkozót tartott a Deák Ferenc Megyei Könyvtárban. Az idén 50 éves alkotói jubileumát ünneplő szerző, aki gyermekek és felnőttek számára is ír költeményeket, ezúttal gyermekolvasókkal találkozott.

Az időjárás miatt könyvtárunkban tartottuk meg az eredetileg a Kvártélyház udvara tervezett rendezvényünket, amely nagy számú érdeklődőt vonzott. „A Somlótól a Lendva-hegyig. Borok -tájak – korok”. irodalmi est vendégei voltak: Ambrus Lajos (Lugas II), Csörgics József (Baranya), Bence Lajos (Zalavármegye bortörténete). Borászok: Veres János, Rozsmán István. Közreműködött: a Muravidéki Nótázók együttese.

Devecz Lászlóné

Az irodalmi esten a Muravidéki nótázók bordalokat énekeltek

A Somlótól a Lendva-hegyig irodalmi est vendégei: Csörgits József, Ambrus Lajos, Bencze Lajos

Deák Ferenc Megyei Könyvtár Gyermekkönyvtárának programjai 2008. 1. félévben

Reneszánsz hangulat könyvtárunkban

2008. januárjában fejeződött be a Deák Ferenc Megyei Könyvtár, a Társadalmi Egyesületek Zala Megyei Szövetsége, valamint a Zala Megyei Honismereti Szövetség által szervezett Hunyadi Mátyás, a jégen választott király c. történelmi levelezős verseny, melyen megyénk 41 iskolájából 112 6-8. osztályos csapat (több, mint 500 fő) vett részt.

A háromfordulós levelezős játék során az 550 éve királlyá koronázott Mátyás uralkodásával és történelmi jelentőségével, a korabeli reneszánsz kultúrával és a korszak zalai vonatkozású eseményeivel ismerkedtek meg a gyerekek.

E történelmi vetélkedő kreatív feladatmegoldásai nyomán két kiállítás is készült a megyei könyvtárban. A gyermekkönyvtárba érkezőket a Mátyás korát idéző „Cégérek kiállítása” fogadta; az emeleti olvasóteremben pedig a Középkori piactér c. makett kiállítást csodálhatták meg a látogatók.

A reneszánsz kort idéző kiállításokat június 30-ig tekinthették meg az érdeklődők a gyermekkönyvtár nyitva tartási idejében.

Társadalmi integrációt segítő művészeti foglalkozások

Már harmadik alkalommal szerveztük meg a sajátos nevelésű igényű (tanulásban akadályoztatott) és a normál iskolába járó gyerekek integrációját elősegítő művészeti foglalkozások programsorozatát 2007. szeptembertől 2008. áprilisig - ezúttal NKA és Zalaegerszeg város önkormányzata támogatásával.

A rendezvénysorozat keretében a következő foglalkozástípusokat szerveztük:

- mesedramatizálásokat bábjátékkal és drámapedagógiai módszerekkel;
- kézműves foglalkozásokat a karácsonyi és húsvéti ünnepkörhöz kapcsolódóan;
- a költészet napjához kapcsolódóan játékos verses-zenés gyermekműsorokat.

A programsorozatban négy speciális nevelésű igényű, valamint 4 normál iskolába járó, 2-5. osztályos gyermekcsoport vett részt.

Mesefa-pályázat

A Deák Ferenc Megyei Könyvtár Gyermekkönyvtára olvasásnépszerűsítő pályázatot hirdetett Ültessünk Mesefát! címmel zalaegerszegi általános iskolásoknak. A pályázat témája : a gyerekek kedvenc olvasmányainak ajánlása és/vagy az olvasást népszerűsítő gondolatok közzététele.

A „Mesefa ültetését” a következőképpen terveztük:

A Mesefa „levelein” a pályázók kedvenc olvasmányait, néhány mondatos könyvajánlását és/vagy az olvasással kapcsolatos gondolatait helyezük el.

A gyermekkönyvtári Mesefát a Gyermekirodalom Világnapján, április 2-án állítottuk fel a Gyermekkönyvtár előterében, tavasszal és nyáron zöld leveleket „hajt”, majd a Népmese napján (szeptember 30.) át az októberi Könyves vasárnapig „sárgulni, színesedni kezd”!

A „lombosodó” Mesefa ünnepélyes átadására és a pályázók jutalmazására az Őszi könyvtári napokon kerül sor.

Az én mesém meseíró és mesemondó verseny

Május 5-én került sor közreműködésünkkel az Ady Endre Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény által meghirdetett „Az én mesém” c. meseíró- és mesemondó versenyre, melyen Zalaegerszeg és városkörnyéke mesekedvelő 3-4. osztályosai vehettek részt. A remek meséket legtöbbször szép előadásban is tolmácsolták, ezért a 8 pályázó mindegyike ajándékot és könyvjutalmat vehetett át.

Barangolás a gyermekirodalomban megyei levelezős játék

A gyermekirodalom népszerűsítése, a szépirodalmi olvasmányok élményének átélésére ösztönzés, az értő olvasóvá nevelés, valamint könyvtár- és internethasználati ismeretek gyakoroltatása a célja hagyományos irodalmi levelezős játéknak. A 2007/2008-os tanévben 3 magyar regény elolvasására (G. Szabó Judit: Ez mindenek a teteje!; Dóka Péter: Hogyan lettem médiasztár?; Balázs Ágnes: Feladó: Fekete Szivárvány), és a hozzájuk kapcsolódó feladatok megoldására a 4-6. osztályos zalai gyerekek közül ezúttal 32 csapat vállalkozott. A legeredményesebb 8 csapat vehetett részt május 9-én az eredményhirdetésen és jutalmazáson, ahol könyvjutalomnak és egyéb ajándéknak örülhettek a „legügyesebb olvasók”.

A Zalai Gyermekkönyvtáros Műhely tavaszi továbbképzése

Május 15-én a Deák Ferenc Megyei Könyvtár és a Zala Megyei Önkormányzat Pedagógiai Intézete Dr. Kovács Lajos Szakkönyvtára közös szervezésében nagyszerű módszertani előadást hallgathattak meg megyénk iskolai- és gyermekkönyvtárosai, valamint az érdeklődő pedagógusok. Dr. Józsa Éva, a Nyugat-Magyarországi Egyetem Pedagógiai Karának docense Mesemondók, gyógyítók és gyógyulók...(A közvetítők szerepe és felelőssége) címmel a mitológiában megtalálható „nőtípusok” bemutatásával próbált útmutatást adni a napjaink értékvesztett világában való boldogulásra. A klasszikus mesék világa tartalmazza mindazokat a fogódzókat, melyekre szükségünk van az életben, ezért is nagyon fontos a gyermekek számára a meseolvasás.

Író-olvasó találkozó Kanizsa József író-költővel

A zalai Ünnepi könyvhét és gyermekkönyvnapok rendezvénysorozat keretében május 29-én gyermekkönyvtárunk vendége volt a zalai születésű Kanizsa József író, költő. Az 50 éve publikáló alkotó röviden bemutatta munkásságát, verseket olvasott fel a gyerekeknek, valamint érdeklődő kérdéseikre válaszolt. Legújabb gyerekeknek szóló kötete, a Sántalábú Vadkacsa lakodalma c. könyv dedikációjával ért véget a találkozó.

Oláh Rozália

Deák Ferenc Megyei Könyvtár, mozgókönyvtári szolgáltatás

A szolgáltató helyek száma 2008-ban

Év elejétől könyvtárunk a zalaegerszegi kistérségből 11, a zalaszentgróti kistérségből 6, a pacsai kistérségből 8 település számára nyújt mozgókönyvtári szolgáltatásokat. Áprilistól szerződést kötött intézményünkkel Zalaszentlőrinc önkormányzata, ahol korábban nem volt könyvtár. A második félévtől tovább emelkedett a könyvtári szolgáltató helyek száma. Az önkormányzat kérésére törölték a Nyilvános Könyvtárak Jegyzékéről Kisbucsa, Pusztaszentlászló és Zalaszentiván könyvtárát, amelyek szintén intézményünkkel kötöttek szolgáltatási szerződést. Kérte továbbá a jegyzékről való törlését Pókaszeptk is, amely valószínűleg az őszi folyamán csatlakozik a rendszerhez. Így év végére várhatóan 30 szolgáltató hely számára biztosítjuk a mozgókönyvtári szolgáltatást.

Dokumentumellátás

Intézményünk a könyvek beszerzésére közbeszerzési eljárást folytatott le április hónapban, amelynek eredményeként 2008-ban a mozgókönyvtári ellátást megrendelő települések letéti ellátását a Könyvtárellátó Közhasznú Társasággal kötött szerződés alapján biztosítjuk. A KELLO-tól könyvesbolti árhoz képest 29% kedvezménnyel vásárolunk könyveket az év folyamán.

A könyvek mellett DVD-ket és CD-ket is tudunk rendszeresen cserélni a szolgáltató helyek között, illetve időszaki kiadványokat (képes hetilapok, folyóiratok) is rendeltünk számukra.

Állományrendezés, selejtezés

Az év első felében Alibánfa, Alsónemesapáti, Nemeshetés, Nemessándorháza, Nemesszentandrás, Zalaistvánd szolgáltató helyein végeztünk selejtezéssel egybekötött állományrendezést.

Mozgókönyvtári weboldal (<http://www.dfmk.hu/mozgokonyvtar/index.htm>.)

Megújult a Deák Ferenc Megyei Könyvtár mozgókönyvtári szolgáltatásainak weboldala, ahol tájékozódhatnak szolgáltatásainkról. Többek között megtekinthető a honlapunkon a szolgáltató helyek letéti könyvállománya, a rendelkezésre álló DVD-k, CD-k, folyóiratok jegyzéke. Elérhetővé tettük a 2008. évi szerződések szövegét, és a 2007. évi beszámolót. A dokumentumok menüpont alatt megtalálhatók a különböző mozgókönyvtári nyilvántartó lapok és a kölcsönzési adminisztráció nyomtatványai is. A képanyagok között valamennyi könyvtári szolgáltató helyről található képek, nyomon követhetők a könyvtárak felújításai és a rendezvények is. Az oldalt folyamatosan frissítjük, elhelyezzük itt a mozgókönyvtári ellátással kapcsolatos információkat, beszámolókat, fotókat. A mozgókönyvtári szolgáltatás weboldaláról linkeléssel eljuthatunk a községek, illetve a többcélú társulások honlapjára is.

Képzések

A Deák Ferenc Megyei Könyvtár évek óta szervez internethasználói tanfolyamot az intézmény falai között. Az elmúlt 1 évben sikeresen vett részt a kurzusokon a csödei, a szentpéterúri, a nemessándorházi, és a zalaszentmihályi szolgáltató hely munkatársa.

2008-ban lehetőséget biztosítunk arra is, hogy a kistelepülésen élők (elsősorban a középkorú és az idősebb korosztály) helyben is elvégezhesék a tanfolyamot. Az első ingyenes tanfolyamokat Kemendolláron és Pölöskén szerveztük meg, amelyeken összesen 11 fő vett részt. A 20 órás internetoktatást a megyei könyvtár eTanácsadó végzettségű szakemberei végezték. Szeptembertől újabb tanfolyamok indítását tervezzük. Várjuk a községek jelentkezését.

A Pölöskén tartott internet használói tanfolyam résztvevői

A mozgókönyvtári munkatársak számára 2008. május 19-én szakmai napot szerveztünk a Deák Ferenc Megyei Könyvtárban, amelynek témái a következők voltak:

- A mozgókönyvtári ellátás tapasztalatai Zala megyében
- A könyvtárhasználók megnyerésének lehetőségei, az érdeklődés felkeltése, használói igények mérése.
- A mozgókönyvtári szolgáltatások közvetítése a települések számára: dokumentum és információszolgáltatás, egyéb szolgáltatások.
- A könyvtár, ahová szívesen járnak az olvasók. A kulturált könyvtári környezet kialakítása.
- A késedelmes dokumentumok ügyintézése a könyvtári szolgáltató helyeken

A továbbképzésen összesen 16 fő vett részt. Az előadások mellett lehetőséget biztosítottunk számukra a kötetlen beszélgetésre is. A visszajelzések alapján a program nagyon hasznos volt számukra.

Mozgókönyvtári hírlevél

Áprilisban új információs tájékoztató hírlevelet indítottunk útjára, amelynek elsőszámú címzettjei azon települések önkormányzatai és könyvtári szolgáltató helyei, amelyek a Deák Ferenc Megyei Könyvtártól rendelték meg a mozgókönyvtári szolgáltatást. A hírlevelünket kéthavonta jelentetjük meg és e-mail formájában adjuk közre, de a mozgókönyvtári weboldalon is elérhető. Amennyiben a kollégák szeretnének kapni elektronikus hírlevelünköt, kérem, jelezzék munkatársainknak.

A mozgókönyvtári szolgáltató helyek munkatársainak egy csoportja a Deák Ferenc Megyei Könyvtárban tartott továbbképzésen

Rendezvények

Április 11-én a Költészet napja alkalmából József Attiláról vetítéssel egybekötött rendhagyó irodalomóra kerül sor a zalaegerszegi könyvtári szolgáltató helyen. A műsorban közreműködnek: dr. Marótiné Diószegi Erzsébet és Sebestyén Margit.

Május 28-án az Országos Gyermekkönyvnapok alkalmából Bosnyák Viktória író volt a vendégünk, aki Bagodban és Búcsúszentlászlón találkozott a gyermekolvasókkal.

Sebestyén Margit

JÓZSEF ATTILA VÁROSI KÖNYVTÁR, ZALAEGERSZEG

Könyvtárunk a JAVK Olvasóinkért Könyvtári Alapítvánnyal közösen, Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Kulturális és Idegenforgalmi Bizottsága támogatásával szociálisan hátrányos helyzetű 10-14 éves tanulók részére olvasótábor szervezett 2008. július 6-11. között Balatonyörökön. A reneszánsz év alkalmából a tábor témája Mátyás király kora: mesék, mondák írásával, történelmi játék megjelenítésével, vetélkedők és drámajáték valamint vártúrák során ismerkedhettek a diákok a könyvek, a felkészült könyvtárosok és neves vendégek segítségével a kor

kiemelkedő eseményeivel és az akkori emberek mindennapjaival. A közös programokat kézműves foglalkozások és reneszánsz táncház is színesítették.

Könyvtárunk ezen a nyáron leltározta több mint 100.000 könyvtári egységet felölelő állományát. Június közepétől augusztus végéig tartott a leltár felvétele, a szokásos nyári bezárás ideje alatt is folyamatosan dolgoztunk.

Megtörtént az olvasóterem klimatizálása, ezen a nyáron már a kutatni és internetezni vágyó könyvtárhasználók még kellemesebb környezetben vehetik igénybe ezeket a szolgáltatásokat. Reméljük, hogy ezáltal még többen keresik fel a nyári időszakban is könyvtárunkat.

Nitsch Erzsébet

József Attila Városi Könyvtár, mozgókönyvtári szolgáltatás

Február 29-én Wass Albert emlékestet rendeztünk a kiskutasi Kultúrális Menedékházban. A vetítettképes előadáson vendégeink voltak Löwei Lilla irodalmi szerkesztő és Soós Andrea előadóművész.

Május 6-án "Barangolás a gyermekirodalomban" címmel a Csodaceruza c. folyóirat főszerkesztője, Sándor Csilla tartott előadást a baki gyermekeknek az általános iskolában.

Május 29-én Kanizsa József író, költő tartott író-olvasó találkozót "A sántalábú vadkacsa lakodalma" címmel a salomvári gyermekeknek az általános iskolában.

Május 30-án a pusztaedericsi községi könyvtárban mesemondó versenyre került sor a Válicka Völgye Kistérség általános iskolásai számára. A versenyen tófeji és söjtöri gyerekek vettek részt, akiktől a reneszánsz éve alkalmából Mátyás királyról szóló meséket hallhattunk.

Ez év áprilisától ismét működik könyvtár Gombosszegen. 18 év után a falu lakosai és elöljárói kérésére indult meg ismét a könyvtári szolgáltatás a településen.

A mozgókönyvtári ellátásban működő 50 könyvtárunk ebben az évben már második alkalommal kapott új dokumentumokat. Nagy sikerük van a hangos könyveknek, a DVD-nek a CD ROM-oknak és a folyóiratoknak is, amit rendszeresen vehetnek kézbe az olvasók.

Az év első három hónapjában 9 könyvtárunkban tartottunk állománykivonással összekötött állományrendezést: Bődén, Gellénházán, Lakhegyen, Nagykutason, Orbányosfán, Padáron, Petrikeresztúron, Szentkozmadombján és Zalatárnokon. A dokumentumok újrendezését azt tette szükségessé, hogy ezekben a könyvtárakban új, tetszetősebb bútorok kerültek beállításra a Zalegerszeg és Térsége Kistérségi Társulás által juttatott, eszközbeszerzésre szánt összegek jóvoltából.

Az NKA eszközbeszerzésre kiírt pályázata segítségével 3 könyvtárunk gyarapodhatott jelentősebb összeggel: Németsfalu 642 326 Ft-ot, Szentkozmadombja 960 000 Ft-ot és Zalatárnok pedig 792 658 Ft-ot nyert. A pénz segítségével újabb számítógépeket és a könyvtári bútorok kiegészítését kívánják megoldani.

FEJÉR GYÖRGY VÁROSI KÖNYVTÁR, KESZTHELY

A felnőtt könyvtár rendezvényei 2008. 1. félévben

- Január 21.** Magyar Kultúra Napja
„Sebed a világ”... - József Attila versei a Vasi Irodalmi Kör előadásában. Közreműködtek: *Joós Tamás* és *Prikazovics Ferenc*
- Február 11.** *Jocha Károly*: Siker vagy kudarc az olimpiai ezüstérem c. könyvének bemutatója
Vendégeink voltak: *Márkus Erzsébet*, *Németh Zsolt*, *Pfeffer Anna*, *Tóth Géza* olimpikonok és *Borosné Eitner Kinga* és *Németh Pál* edzőolimpikonok. A szerzővel és a vendégekkel beszélgetett: *dr. Ágh Pál* és *dr. Iglódi Endre* a Csik Ferenc Olimpiai Baráti Kör Egyesület tagjai
- Február 25.** *Ézsiás Erzsébet*: Az éjszaka sárkányai c. novelláskötetének bemutatója
A kötetet méltatta: *Kemény András*, a Papirusz Book Kiadó vezetője. Közreműködtek: *Cserje Zsuzsa* előadóművész és a Festetics György Zeneiskola tanárai
- Március 7.** „A gyufa nem játék” címmel a 6. megyei polgári védelmi irodalmi és rajzpályázat kiállítása és eredményhirdetése óvodások és általános iskolások részére. A díjakat átadta: *Manninger Jenő* országgyűlési képviselő és, *Ruzsics Ferenc* polgármester.
- Március 10.** „Szép magyar beszédért” szavalóverseny általános iskolások részére
- Március 19.** Kortárs magyar festők állandó kiállításának megnyitója
Előadó: *Kesztyűs Ferenc* képzőművész, művésztanár

Deák Vilmos - Szakos Mária: Deák Ferenc a dédapám!? című kötetének bemutatója. A vendégekkel beszélgetett: *Ágoston Hajnalka*, a Vajda János Gimnázium tanára
- Március 31.** József Attila területi versmondó verseny - a megyei verseny elődöntője
- Április 10.** Költészet napja
Meisitz Fáni színművésznő előadása. Közreműködött: *Cságoty Szilárd* gitáron.
Pats József festőművész E-Z-zóna című kiállításának megnyitója. A kiállítást megnyitotta: *Nyulasi Zsolt* újságíró. Közreműködtek: a Théba Művészeti Akadémia növendékei.
- Április 24.** *Bérczes László*: Cseh Tamás című beszélgetőkönyvének bemutatója
A rendezvény előtt és után a művész 2006-os koncertfelvétele került bemutatásra

- Április 25.** Az Újkori Helikoni Ünnepek Filmkategóriájának díjkiosztása, a filmek bemutatása
- Április 28.** Író-olvasó találkozó *Lévai Katalinnal*. Oboán közreműködött: *Bodnár Sándor*, a Festetics György Zeneiskola tanára
- Május 15.** XVI. Balaton Fesztivál - álarckészítés a Kapualj Galériában a Sétálóutcán.
- Május 16.** XVI. Balaton Fesztivál – Reneszánsz év
A Musica Antiqua együttes estje a könyvtár olvasótermében
- Május 21.** Város- és megyetörténeti monográfiák készítése. Előadó: *Dr. Gyimesi Endre*, Zalaegerszeg Megyei Jogú Város polgármestere. Németh János Emberpár című alkotásának avatója a könyvtár főbejáratánál. A kerámiát adományozta: a Keszthely Város Köztéri Alkotásaiért Alapítvány Avatták: *Cséby Géza*, a kuratórium elnöke és *Dr. Gyimesi Endre*, polgármester.
- Június 9.** Ünnepi Könyvhét
„VÍZ ÉS A FÉNY – IV” programsorozat keretében „Élővíz, Élő-Víz” címmel tartott kiállítással egybekötött előadást *Dr. Burucs Zoltán*, egyetemi docens
- Június 10.** Ünnepi Könyvhét
Dallos Gyula Lovasiskolája II. című kötet vetítéssel egybekötött bemutatója
A kötetet a szerző - *Dallos Gyula* mesteredző, Örökös Magyar Bajnok - ismertette a hallgatósággal.

Fejér György Városi Könyvtár, mozgókönyvtári szolgáltatás

A Fejér György Városi Könyvtár munkatársai 2008. április 29-én Dióskál község könyvtári szolgáltató helyén anyák napi kézműves foglalkozást tartottak a község óvodásai részére. A gyerekek különböző papírtechnikákkal fantáziadús ajándékokat készítettek. A munkák elkészültével Nagyné Karácsony Katalin könyvtáros bemutatta a könyvtárat a gyermekeknek, akik élvezettel forgatták a legújabb mesekönyveket és ismeretterjesztő műveket.

VÁROSI KÖNYVTÁR LENTI

Programok a lenti városi könyvtárban 2008. 1. félév

A Magyar Kultúra Napja alkalmából január 31-én Őriné dr. Bilkei Irént, a Zala Megyei Levéltár főlevéltárosát, történészt hívtuk meg könyvtárunkba. A „Mátyás, a legendák királya” című előadás intézményünk és a Honismereti Egyesület közös szervezésében várta az érdeklődőket. A kora délutáni órákban a város középiskolás diákjai hallgathatták végig a képekkel színesített „történelem órát”. Az esti rendezvényre a városkörnyékről és a szomszédos Lendváról is szép számmal érkeztek vendégek.

Őriné dr. Bilkei Irén előadást tart Lentiben

Könyvtárunk -csatlakozva a Deák Ferenc Megyei Könyvtár által 2007-ben benyújtott NKA pályázathoz- húsz fő képzését vállalta „Elektronikus ügyintézés ismereteinek elsajátítása” című tanfolyam keretében.

A kurzust általában öt, illetve egy esetben hat fő részvételével tartottuk. A húsz órás képzés témái között szerepelt az elektronikus vásárlás és banki ügyintézés, Kormányzati Portál használata (Ügyfélkapu, Dr. Info, stb.) adóbevallás, távoktatás, nyelvoktatás, levelezés, azonnali üzenetküldés, hatékony keresés a weben, hasznos honlapok megismerése.

A tanfolyam lehetőséget nyújtott a mozgókönyvtári szolgáltató helyek könyvtárosainak számítógépes továbbképzésére is. Közülük három csoportban, összesen tizenöten vettek részt az egy-egy hetes oktatáson. A könyvtárosok kérésének

megfelelően -a tananyagot kibővítve- megismertettük őket a munkájukban hasznosítható könyvtári weboldallal is.

A tananyag ütemezésénél figyelembe vettük a résztvevők eltérő számítógépes előismereteit. Az egyéni igényektől függően alapvető számítástechnikai ismeretek átadására is sor került.

A képzés sikerét és szükségességét bizonyítja, hogy minden csoportban felmerült a folytatás igénye.

A mozgókönyvtári szolgáltató helyek munkatársai internet használói tanfolyamon a lenti könyvtárban

A Magyar Költészet Napján „Köztünk élnek” címmel író-olvasó találkozóra hívtunk minden verset szerető embert. Vendégünk volt a Lentiben élő Soós József és a közelmúltban Kossuth-díjat kapott, József Attila-díjas rédicsi Utassy József. Verseket hallhattunk Tóth Sándorné (a Lámfalussy Sándor Szakközépiskola és Szakiskola tanára) tolmácsolásában. A hallgatók által feltett kérdések megválaszolása után Utassy József megmutatta a Kossuth-díjat és a Balassi-szablyát is.

Május 20-án a helyi Lámfalussy Sándor Szakközépiskola és Szakiskola 9. osztályos tanulói találkozhattak Molnár Gáborral rendhagyó irodalomóra keretében. Az elsőkötetes, Lentiben élő fiatal költőt az élet nagy kérdéseiről, a művészetről, a világról faggatták a diákok, a „tanóra” rövid időn belül közvetlen hangulatú beszélgetéssé vált.

Baksa Melinda, Szép Zita

Gyermekprogramok a Lenti Városi Könyvtár szervezésében 2008. 1. félév

A Magyar Kultúra Napja alkalmából kétfordulós vetélkedővel vártuk a helyi általános iskolák 5-6. osztályos tanulóit. A kétfős csapatok tagjai a feladatok révén gyakorolhatták könyvhasználati ismereteiket, értékes és új információkkal bővíthették tudásukat. Az első fordulóban általános műveltségi kérdésekre kellett megtalálniuk a válaszokat, míg a második forduló révén városunk történetével ismerkedhettek meg a diákok. Az eredményhirdetésen Kaszásné Simon Márta a helyi Lámfalussy Sándor Szakközépiskola és Szakiskola történelem szakos tanára tisztelt meg bennünket előadásával, melyen a Buzád-Hahót család által építettett várunk históriájával ismerkedhettek meg a résztvevők.

Februárban farsangi hangulatot lopva a könyvtárba, „Tegyük fel az álarcot, ijesszük meg a szomszédot” címmel álarc-kiállítást rendeztünk általános iskoláink 3-4. osztályos tanulóinak munkáiból.

Memóriafejlesztő játékok bemutatója az Internet Fiesta lenti rendezvényén

Intézményünk az idei évben csatlakozott az Internet Fiesta elnevezésű –az internet-kultúra népszerűsítését szolgáló– világméretű programsorozathoz, melynek keretében, a világháló által nyújtott lehetőségeket kihasználva a felső tagozatosokat memóriafejlesztő játékok bemutatásával, internetes vetélkedőkkel, a kisebbeket mesés-játékos foglalkozással vártuk.

HÍREK

Húsvéti játszóházunkban a kisebbek alkalomhoz illő kifestők színezésével foglalatoskodtak, a nagyobbacsók szüleikkel együtt különböző technikával készítették díszeket. Az Internet iránt érdeklődők megismerhették a húsvétal kapcsolatos honlapokat, s akinek kedve volt, meglepte családtagját, ismerősét, vagy barátját egy elektronikus képeslappal.

Kézműves foglalkozás a lenti könyvtárban

Egy ifjú versmondó a lenti könyvtárban megrendezett szavalóversenyen

Márciusban zajlott le a József Attila megyei versmondó verseny területi fordulója, melyről a 3 továbbjutott zalabaksai versenyző elismerésre méltóan szerepelt a Lendván rendezett döntőn.

A nagy hagyományokkal bíró Hetedhét Ország Mesemondó Verseny idén a reneszánsz év jegyében telt. A kistérség 2- 4. osztályos kisdíákjai Mátyásról szóló mondákkal, történetekkel, mesékkal készültek. A rendkívül erős mezőnyre való tekintettel a zsűri több megosztott helyezést hirdetett. Az idén újdonságként vezettük be a közönségdíjat, lehetőséget teremtve a hallgatóságnak a véleménynyilvánításra.

Kiállítófalunkon a mókás farsangi álarcokat szabadon választott technikával készített „tavaszi virágcsokrok” váltották fel, melyek a gyerekekrészleg üde színfoltjaivá váltak. Az 1. és 2. osztályos gyermekek munkáiból mi, könyvtárosok választottuk ki azt a 6 alkotást, melyeket a legkedvesebbnek találtunk. Az eredményhirdetésen minden nebulót megjutalmaztunk, a helyezettek ajándécsomagot vehettek át.

Május 31-én Zágorec-Csuka Judit: „A családom anyanyelve a muravidéki magyarok identitása tükrében” című kötetének bemutatója került sor könyvtárunkban.

Bagladi Mónika, Horváth Gabriella

Kiállítás a lenti gyermekkönyvtárban a gyerekek munkáiból

Lenti Városi Könyvtár, kistérségi könyvtári ellátás

2008-ban a lenti kistérséghez tartozó önkormányzatok mindegyike igényelte a mozgókönyvtári szolgáltatást.

A kistérséghez 50 település tartozik, a mozgókönyvtári normatív támogatás összegének „lehívásához” szükséges feltételeket az érintettek határidőre teljesítették. A kistérség a háromoldalú megállapodás alapján a pénzüsszegeket folyamatosan biztosítja a szolgáltatást végző városi könyvtár és az önkormányzatok felé.

2008-ban Csömödér és Lovászi csatlakozásával a könyvtári ellátást 48-ról 50 községre terjesztettük ki.

Könyvbeszerzésre a közbeszerzési eljárás nyertesével, a Könyvtárellátó Nonprofit Kft –vel kötöttünk szerződést és a rendeléseket is megkezdtuk május elején.

A szolgáltató helyek működési körülményeinek jobbítása érdekében több helyen is további fejlesztésekre került sor.

Márokföldön a faluházban külön helyiséget kapott a könyvtár. A normatív támogatásból multifunkciós számítógépet, televíziót, berendezési tárgyakat vásároltak a barátságos, invitáló környezet megteremtése érdekében. A kis lélekszámú, a határ menti kapcsolatokra, és a természeti értékeket megőrző turizmusra építő település önkormányzata fontosnak tartja az újonnan indított könyvtári szolgáltatás körülményeinek biztosítását.

Az új márokföldi könyvtárban Stéber Ferencné Csögi Ágnes beszélget Magyar Kálmán polgármesterrel

A jövőben ugyancsak az idegenforgalmi turizmusra egyre jobban alapozó Szécsisziget községben történt változás a szolgáltató hely elhelyezésében. A könyvtár, a Szapáry-Andrássy kastély egyik földszinti termét kapta meg a feladat ellátására. A kastély a Kerka-mente Natúrpark információs központja is.

2008 tavaszán Lendvajakabfán költöztették át a könyvtárat egy másik helyiségbe, a bútorzat egy része elkészült már, és itt helyezik el a beszerzésre kerülő számítógépet is.

Gáborjánházán a mozgókönyvtári normatívából újították fel a könyvtár helyiségét, és a rendelkezésre álló pénzből számítógépet és DVD-lejátszót is vásároltak, felkészülvén az új szolgáltatások fogadására és közvetítésére. A helybeni vélemények szerint a könyvtár iránti érdeklődés megnövekedése a lakossági igényekhez alkalmazkodó beszerzéseknek köszönhető.

A megfelelő személyi feltételek biztosítása néhány helyen gondot jelent a fenntartóknak, valószínűleg ennek tudható be az év elején bekövetkező személyi változások a könyvtárak vezetésében.

Személycsere volt 6 helyen: Kányavár, Nemesnép, Pördefölde, Ramocsa, Szentgyörgyvölgy, Tormafölde községekben.

A városi könyvtár és a szolgáltató helyek közötti kapcsolatrendszer erősítése, az elektronikus ügyintézés ismereteinek elsajátítása érdekében könyvtárosainknak tanfolyamokat szerveztünk március-április hónapban. A 20 órás /1 hetes/ tanfolyamon 3 csoportban 15 fő vett részt.

Stéber Ferencné Csögi Ágnes

FÁKLYA MŰVELŐDÉSI KÖZPONT ÉS KÖNYVTÁR, LETENYE

Rendezvényei 2008. 1. félévben

Január 8.	<i>Wass Albert Emlékév</i> Kiállítás Wass Albert születésének 100. Évfordulója alkalmából
Január 22.	<i>Magyar Kultúra Napja</i> Kultúrák közötti európai párbeszéd éve 2008. Kiállítás a tótszentmártoni alkotótelepek gyűjteményes munkáiból
Február 22.	Író-olvasó találkozó Vértes Judit: A tanító öröksége – kötetbemutató est
Március 17.	„Ez a húsvét olyan ünnep, fák, virágok megzsendülnek” Kézműves foglalkozás óvodásoknak
Március 21.	„Hol a tojás, piros tojás? Kosárkamba várom!” Kézműves foglalkozás általános iskolásoknak
Március 21.	„Társadalomtudományi Hetek 2008” – „Reneszánsz év 2008” „A reneszánsz és Mátyás király” Dr. Ferenczy Sándor előadása
Április 4.	József Attila körzeti versmondó verseny
Április 11.	<i>Költészet Napja</i> Tükörcserepek - zalai és muravidéki kortárs költők megzenésített versei

HÍREK

- Április 17. *Magyar Nyelv Hete*
Játékos nyelvi vetélkedő 4. Osztályosoknak
- Április 24. *Föld Napja*
1 éves A Mura-Menti Tájvédelmi Körzet –
Lelkes András előadása az általános iskola felső tagozatosainak
- Május 1. „Régi szép babáim”
Kiállítás az olvasók babáiból
„Szív adja szívnek szívesen”
Anyák napi ajándékkészítő foglalkozás
- Május 9. „Sánta lábú vadkacsa lakodalma”
Találkozó Kanizsa József író-költővel
- Május 9. „Csendvarázs”
Kiállítás Koncz Eta Krúdy-díjas festőművész alkotásaiból
- Május 23. Gyermeknap
Kézműves foglalkozás óvodásoknak

Januártól június közepéig kedd esténként „Lelki-ismeret” címmel beszélgetős esték a könyvtárban.

Molnárné Pfeiffer Edit

Babakiállítás a letenyei könyvtárban

VÁROSI ÉS ISKOLAI KÖNYVTÁR, ZALAKAROS

Móra könyvtári levelezős játék

2008. februárjában immár ötödik alkalommal hirdettük meg a könyvtári levelezős játékunkat a megye iskoláinak. Az idei évben is Móra Ferenc életéről, munkásságáról szóltak a feladatlap első részének kérdései. A második részben Móra Csilicsali Csalavári Csalavér című meseregényéből adtak számot a pályázók. A harmadik feladatrészben fogalmazást kellett írni, melyben meg kellett változtatni a mese befejezését a Csalavér jó útra tér címnek megfelelően. 4-8.osztályosig két korcsoportban egyéneként lehetett jelentkezni a játékra. Március 28-ig a megye 7 iskolájából 22 pályamunka érkezett. Április 2-ára hívtuk meg közülük a korcsoportjában legjobb munkákat beküldőket. Intézményünk igazgatónöje, Benkőné Gulyás Edit adta át számukra a jutalmakat az intézmény Móra-napi ünnepélyén.

Költészetnapi programok

2008. április 8-án iskolai szavaló és - versíróversenyt hirdettünk a könyvtárban. 31 kisdíák vállalkozott arra, hogy ezen a napon verset szavaljon és 11-en adták be az általuk megírt költeményt. A zsűri tagja Benkőné Gulyás Edit, Bakonyi Rita és Horváth Zita pedagógusok voltak. A gyerekek a helyezéseket a költészet napi megemlékezésen, április 11-én tudták meg, illetve a jutalmakat is ekkor vehették át iskola aulájában. Itt a legszebben szavalókat az iskola minden tanulója hallhatta. A tanév folyamán meghirdetett könyvbarát vetélkedő értékelésére is sor került.

2008. április 14-én a költészet napi programok zárásaként vendégünk volt Figura Ede. Dél előtt 10 órától az óvodásoknak, 11 és 12 órától az alsó tagozatosoknak adta elő megzenésített versekből készült műsorát. Délután 14 órától a felső tagozatosoknak Romhányi József költeményeiből énekelt gitárkísérettel. A könyvtárunkban már többször is járt előadó ismét nagy sikert aratott és vidám hangulatot teremtett a diákok körében.

Horváthné Nagy Elvira

TARTALOMJEGYZÉK

IN MEMORIAM	Pál Éva: Búcsú Horváth Antal orokláni könyvtárostól	3
ÜNNEPELŐ KÖNYVTÁROSOK	Temleitner Kriszina-Bonnyai Ágnes: Kovács Miklós 51 éve végzi könyvtárosi hivatását Kehidakustány Községi és Iskolai Könyvtárában	4
MŰHELY	Sebestyénné Horváth Margit: Zala megye településeinek könyvtári ellátása 2007-ben	5
	Sebestyénné Horváth Margit: Könyvtári híradók Zala megyében	18
	Gál Erzsébet: Kistérségi kapuk	25
	Dr. Gyenes Imre: Egy megújult különgyűjtemény	27
	Dr. Zágorecz-Csuka Judit: A nemzetiségi könyvtárak Szlovéniában és partnerkapcsolataik az Európai Unió területén	29
	Dr. Dippold Péter: A kulturális dialógus lehetőségei az Európai Unió könyvtárai között	32
	Bánfi Szilvia: Az Országos Széchényi Könyvtár nyomdászattörténet honlapja	35
TUDÓSÍTÁSOK	Pál Éva: Könyvtárávató Gellénházán	37
	Fejesné Szabó Piroska: József Attila Versmondó Verseny 2008.	39
	Kovács Mónika: Díjkiosztó ünnepség a „Salla” Művelődési Központban a Költészet Napja alkalmából	40
	Baranyai György: „Túlrepít a holtakon”- Pécsi Gabriella emlékest Pakson	41
	Pappné Beke Judit: „Veszít el egy könyvet”	42
	Öcsi Erzsébet: Csukás-napok Teskándon	43
	Szafner Krisztina: Könyvtárávató Pethőhenyén	45
	Horváth Anikó- Jagasicsné Bogatin Mária: Gyermekprogramok a József Attila Városi Könyvtárban	46
	Tóth Rita: „Minden könyvtár világkiállítás: Mesterelmék mesterműveit mutatják be”	49
	Tóth Rita: Bibliofil gyermekekért	51
	Horváthné Nagy Elvira: Kaland és izgalom az olvasóköri foglalkozásokon a zalakarosi könyvtárban	53
FIGYELŐ HÍREK		55 58

